

هشدار!

((... دعوای ما دعوی نیست که برای خدا باشد

... همه ما از گوشمان بیرون کنیم که دعوی ما

برای خدا است ما برای مصالح اسلامی دعا

می کنیم ... دعوی من و شما و همه کسانی که

دعا می کنند همه برای خودشان است...))

امام خمینی (ره) - صحیفه امام، جلد ۱۴ صفحه ۴۷۹

سپاسی. انجمنی فرهنگی

سال سی ام

شماره ۱۳۷۸

نیمه دوم اسفند ماه ۱۳۸۸

۱۰۰ تومان

گفت و گوی روزنامه "جوان" با حجت الاسلام و المسلمین سید هادی خسروشاهی

در وجود سید جمال الدین سری مکتوم بود

صفحه ۸

آیت الله تسخیری:

ایجاد وحدت اسلامی

مهمترین برنامه

مجمع تقریب است

صفحه ۶

واکوی رسالت های

روحانیت و نحوه ارتباط

دولت با مراجع عظام

حوزه علمیه گیلان و

افق پیش رو

صفحه ۱۱

آیت الله واعظ خراسانی:

امام موسی صدر

همواره به تقریب

مذاهب می اندیشید

صفحه ۵

رهبر معظم انقلاب:

دولت های اسلامی، وحدت

مسلمانان و دفاع از حقوق آنان را

دنبال کنند

صفحه ۱۶

گفت و گو با مولوی اسحاق مدنی - مشاور

رئیس جمهور در امور اهل سنت

احترام، سرچشمه انسجام

جهان اسلام

صفحه ۴

حکومت مصر

سرسخت در برابر دوستان

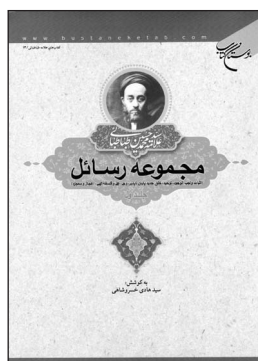
و رثوف در برابر دشمنان

نویسنده: فهمی هویدی

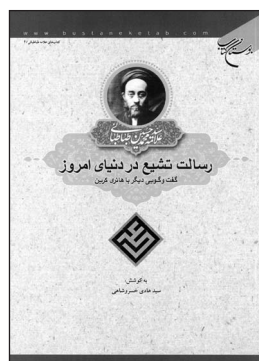
صفحه ۳

به کوشش استاد سید هادی خسروشاهی منتشر شد

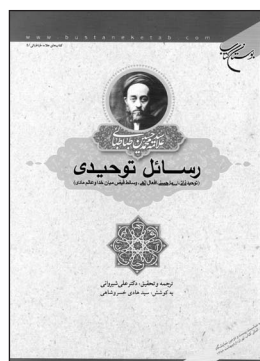
مجموعه آثار علامه طباطبائی

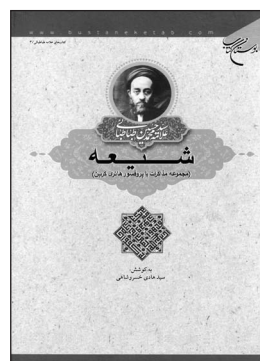
مجموعه رسائل (۲ جلد)

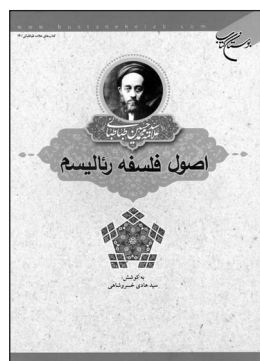
رسالت تشیع در دنیای امروز

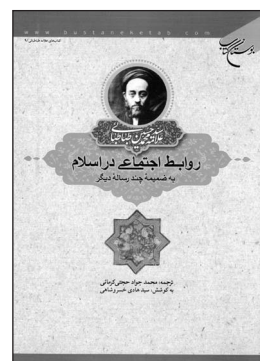
رسائل توحیدی

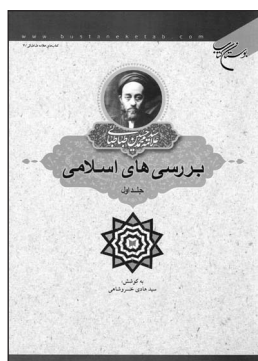
شیعه

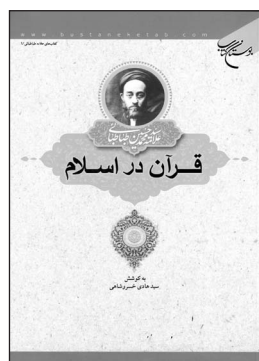
اصول فلسفه رئالیسم

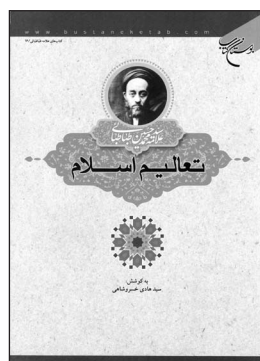
روابط اجتماعی در اسلام

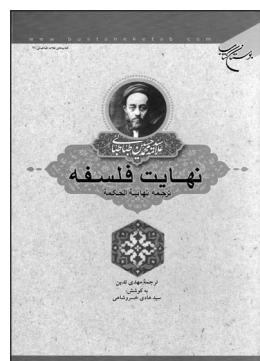
بررسی های اسلامی (۲ جلد)

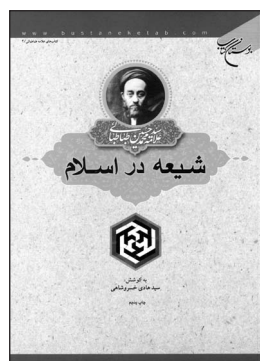
قرآن در اسلام

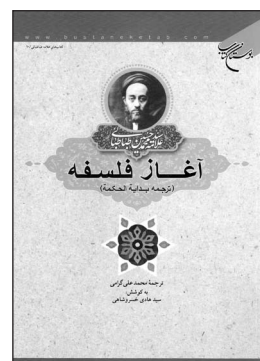
تعالیم اسلام

نهایت فلسفه

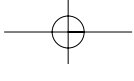

شیعه در اسلام

آغاز فلسفه

برای تهیه این مجموعه می توانید در قم به نشانی: ابتدای خیابان صفائیه، کلبه شروق، تلفن: ۷۷۳۶۴۲۴ و در تهران به نشانی: خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، کتابفروشی روزنامه اطلاعات تلفن: ۶۶۴۶۰۷۳۴ مراجعه فرمائید

آیت الله مکارم شیرازی :

اجازه ندهیم افراطیون وهابی شیعه و سنی را از هم جدا کنند

حضرت آیت الله ناصر مکارم شیرازی از مراجع تقلید گفت: نباید اجازه دهیم افراطیون وهابی شیعه

و سنی را از یکدیگر جدا کنند.

به گزارش ایرنا این مرجع تقلید در دیدار جمعی از علمای اهل تسنن افغانستان با وی افزود: اسلام نباید به عنوان دین خونریزی، آدم کشی و ترور به جهانیان معرفی شود چرا که دین ما دین رفت و محبت است.

وی گفت: الان بهترین موقعیت برای پیشرفت اسلام در دنیاست و امیدوارم با درایت و هوشمندی علمای ایران و افغانستان اختلافی بین شیعه و سنی ایجاد نشود. آیت الله مکارم شیرازی افزود: اگر عوام به طرح مسایل اختلاف انگیز بپردازند مهم نیست بلکه مهم آن است که ببینیم علمای شیعه و سنی چه می گویند. این مرجع تقلید اضافه کرد: علمای شیعه در آثار و بیان خود هیچ اهانتی به اهل تسنن ندارند و اگر عوام در کارهایشان خلاف هایی انجام دهند نباید ملاک قرار گیرد.

وی بایان این که در حال حاضر سه خطر مردم افغانستان را تهدید می کند، افزود: اولین خطر اختلافات داخلی است که طالبان ایجاد می کنند که امیدوارم با درایت مسوولین افغانستان طالبان متوجه شوند راه صحیحی نمی روند. آیت الله مکارم شیرازی گفت: افغانستان سالیان درازی است که زجر کشیده است و وقت آن رسیده که جنگ های داخلی در این کشور خاتمه یابد. وی خاطر نشان کرد: دو مین خطر در افغانستان خطر اشغال بیگانگان است و آنها با اشغال این کشور تنها به منافع خودشان می اندیشند.

این مرجع تقلید به خطر تهاجم فرهنگی بیگانگان در عراق اشاره کرد و افزود: اشغالگران قصد دارند اسلام را در بین جوانان افغانستان تضعیف کنند. آیت الله مکارم شیرازی اضافه کرد: دشمنان ما در همه جای دنیا اسلام را مانع کارهای خود می دانند و به همین منظور اقدام به تضعیف اسلام در عراق و افغانستان کرده اند. وی افزود: در حال حاضر اشغالگران سعی در رواج الحاد و بی دینی در بین جوانان دارند و آنها را به سمت مسایل غیر اخلاقی و اعتیاد می کشانند.

آیت الله سید احمد خاتمی:

به صراحت می گویم اصولگرایی با تساهل و تسامح در عرصه حجاب و عفاف سازگاری ندارد

باشند. وی افزود: ممکن است کسانی بگویند که چرا شما به این مساله حساسیت دارید و دیگر مشکلات اجتماعی را توجه نمی کنید. پاسخ ما به این افراد این است که ما در همه عرصه ها منکر را منکر می دانیم. در عرصه سیاسی فضای اتهام و تخریب را منکر می دانیم و در عرصه اجتماعی نیز گسترش فساد را خطر می دانیم و نباید هیچ منکری دست کم گرفته شود.

محترم نظام می خواهم که اولاً باور کنند که روند کنونی که در کشور در زمینه حجاب و عفاف ایجاد شده به زیان کشور است و آندولیسیزه کردن کشور نقشه دیرینه دشمن است و این خطر ها را باید مسوولان باور کنند و از کنار آن ها سطحی نگذرند و در این عرصه کار فرهنگی و اجرایی یعنی اجرای قانون با هم کارایی دارد.

این عضو هیات رییس مجلس خبرگان ادامه داد: از مسوولان محترم نظام اسلامی می خواهیم که مساله گسترش فساد، بی حجابی، بدحجابی و گسترش هنجارشکنی را به عنوان یک خطر جدی تلقی کنند و برای مبارزه با آن برنامه ریزی داشته

فروشگاه ها در تهران روی تعدادی از کالاهای خارجی تصاویری نیمه عریان از زنان قرار داده شده و در معرض دید همگان قرار گرفته است و از طرف دیگر ورزشکاران دختر و پسر در کنار هم می نشینند و عکس می گیرند. اگر این اختلاط محرم و نامحرم نیست پس اختلاط چیست؟ وی ادامه داد: در آستانه نوروز نگران این موضوع هستیم که کسانی از این آشفته بازار استفاده کنند و در پی گسترش فرهنگ ابتذال در جامعه باشند. وی خاطرنشان کرد: بنده به عنوان یک طلبه حوزه و خطیب نماز جمعه تهران از مسوولان

یک عضو ارشد جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: به صراحت می گویم که اصولگرایی با تساهل و تسامح در عرصه حجاب و عفاف سازگاری ندارد و به ما اجازه سکوت در برابر این منکرات رانمی دهد. آیت الله سید احمد خاتمی در گفت وگو با (ایسنا) با بیان این که "متأسفانه دیده می شود که طی ماه های اخیر با گسترش هنجارشکنی در رابطه با حجاب، عفاف و گسترش بدحجابی شاهد اقدام شایسته در این عرصه برای مبارزه با آن ها نیستیم" ادامه داد: دیده می شود برخی نمایشگاه تورهای نوروزی همراه با ابتذال در تهران برپا شد و یکی از روزنامه ها اعلام کرده است که در برخی از

تاکید آیت الله مقتدائی بر تعامل حوزه علمیه قم با الازهر مصر

آیت الله مقتدایی با تأکید بر اینکه تعامل بین مراکز علمی شیعه و سنی به نفع جهان اسلام است ابراز داشت: حوزه علمیه قم آمادگی خود را برای استمرار و ایجاد ارتباط قوی و مستحکم با الازهر مصر اعلام می کند.

مدیر حوزه علمیه قم در مصاحبه با روزنامه الاهرام مصر خاطر نشان کرد: همانطور که پیامبر اکرم (ص) در صدر اسلام، عقد اخوت و برادری

بین مسلمانان خواندند، لازم است همه ما دست برادری به هم بدهیم و مسائل جهان اسلام را اولویت بندی کنیم و هر چه را که به مصلحت مسلمانان اعم از شیعه و سنی است، پیاده نماییم. رئیس هیئت امنای جامعه المصطفی با بیان اینکه احترام ویژه ای برای الازهر قائل است گفت: اساتید و فارغ التحصیلان این نهاد، از علمای معتدل به شمار می روند و بسیاری از ایشان کتاب هایی در دفاع از تشیع و دفع تهمت ها علیه تشیع تألیف کرده اند. وی افزود: آمریکا و صهیونیست ها تنها دشمن شیعه یا اهل سنت نیستند بلکه با اساس اسلام مخالفند و ایجاد صف واحد در برابر این دشمن

بزرگ، ضروری است. آیت الله مقتدایی با اشاره به آزاد اندیشی در حوزه های علمیه ایران، تصریح کرد: در درس فقهی مراجع و اساتید بزرگ حوزه، نظرات علمای اهل تسنن نیز نقل و بررسی می شود. عضو مجلس خبرگان رهبری با اشاره به نقش مراجع، علما و جامعه مدرسین در آگاهی دادن به مردم در حوادث پس از انتخابات خاطر نشان کرد: این فتنه از خارج به کشور ما تحمیل شد و مساله انتخابات، بهانه ای برای آمریکا و صهیونیست ها بود تا به نظام اسلامی ایران ضربه بزنند و متأسفانه تعدادی در داخل به آنها کمک و خواسته شان را

عملی کردند و همواره علما، مراجع، جامعه مدرسین و اساتید حوزه این نکات را گوشزد کرده و مردم را تشویق می کردند که اختلافات را کنار بگذارند و داخل این فتنه نشوند. آیت الله مقتدایی همچنین تلاش آمریکا برای تفرقه افکنی بین برادران شیعه و اهل سنت ایران را مورد توجه قرار داد و گفت: با توجه به برخی تحقیقات معلوم شد که دشمنان جزواتی را دارای لعن و دشنام ائمه اهل سنت در مناطق سنی نشین توزیع کرده اند تا برادران اهل سنت را نسبت به شیعیان بدبین کنند و علمای حوزه همواره نسبت به این توطئه افکنی ها هشدار داده اند.

حجت الاسلام والمسلمین مروی:

قرآن کریم راهگشای همه جهانیان است

نزول داده و به مراسم ختم و خانه نو و سفره عقد محدود کرده ایم درحالی که قرآن کریم کتابی در جهت هدایت و کمال به سوی خدا است و همه علوم و دانش ها و مسائل مختلف که در عالم رخ می دهد در قرآن کریم وجود دارد. وی بیان داشت: بین رسول و معجزاتش باید تناسب باشد، یعنی معجزه هر پیامبری با ظرفیت و سعه وجودی او تناسب دارد و پیامبر اکرم که خاتم و اشرف انبیاء است معجزه او باید اشرف و اکمل معجزات باشد.

حجت الاسلام والمسلمین مروی در پایان خاطرنشان کرد: پیامبر اکرم شبیهی ندارد چون وجود ایشان آینه بی مانند خدا است و همان طور که شخصیتش بی همتا است، قرآن که معجزه او است نیز بی همتا و یگانه است.

تجلی خداوند را در وجود خود تحمل کردند که نشان از عظمت و سعه وجودی ایشان داشت در حالی که حضرت موسی (ع) نتوانست برای یک لحظه تجلی الهی را در کوه طور تحمل نماید. وی تصریح کرد: خداوند به واسطه قلب پیامبر (ص)، قرآن را به مردم ارائه کرد، چون هیچ کسی جز پیامبر ظرفیت دریافت کلام الهی را بدون واسطه ندارد، لذا پیامبر (ص) واسطه میان کلام الهی و مردم بودند. حجت الاسلام والمسلمین مروی گفت: همه چیز در قرآن کریم نهفته شده و همه علوم در این کتاب وجود دارد، ولی متأسفانه مسلمین به حقیقت آن دست نیافته اند.

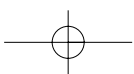
وی تأکید کرد: حقیقتاً قرآن کریم در میان امت اسلامی مهجور مانده و باید آن را به جایگاه اصلی خود بازگردانیم، لذا باید برای شناخت آیات مطالعه و تحقیق بیشتری انجام دهیم. وی تأکید کرد: ما تجلی قرآن کریم را بسیار

معاون ارتباطات حوزوی دفتر مقام معظم رهبری گفت: قرآن کریم، کتاب هدایت و سعادت انسان در دنیا و آخرت است و راه گشای همه جهانیان و کلید الهی برای رفع مشکلات بشری است. حجت الاسلام والمسلمین مروی در چهارمین جشنواره قرآنی حوزه های علمیه خواهران در قم به جایگاه قرآن کریم اشاره کرد و اظهار داشت: کلام هر متکلمی تجلی شخصیت و ظرفیت اوست و از آنجایی که قرآن کریم، کلام خداوند است، پس آیات الهی تجلی خداوند می باشند و قابل جعل نیستند.

وی افزود: قرآن کریم، مهمترین معجزه پیامبر اسلام (ص) بعد از نبوت ایشان است و عظیم ترین کلام در میان موجودات است و پیامبر اکرم (ص) آنچنان سعه وجودی داشتند که توانستند تجلی آیات و عظمت خداوند را تحمل کنند. وی ادامه داد: قرآن کریم بیش از ۶ هزار آیه دارد، یعنی بیش از شش هزار بار پیامبر اکرم

معاون بین الملل حوزه های علمیه معرفی شد

با تصویب ایجاد معاونت بین الملل در ساختار مرکز مدیریت حوزه های علمیه حجت الاسلام والمسلمین زمانی، راین پیشین فرهنگی ایران در مصر به عنوان معاون بین الملل حوزه معرفی شد. قائم مقام حوزه های علمیه گفت: حوزه علمیه قم در حقیقت متعلق به جهان اسلام بوده و مسئولیت های بین المللی را در ابلاغ پیام اسلام ناب و تعامل با اندیشمندان سراسر جهان عهده دار است، لذا شورای عالی حوزه های علمیه ایجاد معاونت بین الملل را بر اساس پیشنهاد آیت الله مقتدایی مدیر حوزه به تصویب رساند. حجت الاسلام والمسلمین جمشیدی با بیان اینکه هم اکنون ده ها موسسه پژوهشی در قم با مراکز خارج از کشور تعامل دارند اظهار داشت: احساس نیاز شد که این امر به صورت سازمان یافته تر انجام بگیرد. وی با اشاره به اشراف حجت الاسلام والمسلمین زمانی به عرصه بین الملل گفت: ایشان دارای پیشینه حوزوی خوبی بوده و سالیانی به عنوان راین فرهنگی ایران در مصر با شخصیت ها و مراکز مختلف جهان اسلام تعامل داشته است.

حکومت مصر، سرسخت در برابر دوستان و رؤوف در برابر دشمنان

نویسنده: فهمی هویدی

این امر را در کرانه باختری و در اقداماتی می بینیم که صهیونیست ها همزمان با بسترسازی جهت احداث معبد سلیمان - البته بعد از تخریب مسجدالاقصی - در برابر دیدگان تشکیلات خودگردان علیه ملت فلسطین انجام می دهند.

بد نیست بدانید که معبد حوریا که کار احداث آن در نزدیکی دیوار براق یعنی بخش غربی دیوار مسجدالاقصی جریان دارد و در ۱۵ مارس آینده به پایان می رسد، آغاز فعالیت های اشغالگران برای احداث معبد کذایی سلیمان و تخریب این مسجد می باشد که به گفته جاثون ولینا، از خاخام های یهودی قرن هجدهم زمان ساخت معبد مذکور در شانزده مارس ۲۰۱۰ خواهد بود.

رژیم اشغالگر قدس هر روز به روند مصادره اراضی فلسطینی و حذف هویت عربی و اسلامی این سرزمین دست می زند و فاجعه حقیقی آنجا است که این رژیم در حالی به این اقدام دست می یازد که به نظر می رسد که کشورهای عربی درگیر اختلافات و درگیری های میان خود هستند و یا آنکه تمامی قدرت و توان خود را علیه به اصطلاح خطر هسته ای ایران بسیج کرده اند. متأسفانه می بینیم که وزیر خارجه معظم الشان مصر تهدید می کند که پای هر فلسطینی که به خود اجازه گذر از مرزهای مصر را بدهد، خرد می کند و حال آنکه همین فرد ذره ای غیرت یا جرات ندارد که در مقابل اظهارات تحقیرآمیزی که رژیم اشغالگر قدس هر روز علیه عرب ها به ویژه مصری ها بیان می دارد، واکنشی نشان دهد. ما آیه اذله علی المؤمنین و أئزة علی الکافرین را تغییر دادیم و به جای آنکه در برابر دشمنان سر سخت باشیم و با دوستان رؤوف، در برابر دشمنان سر تسلیم و تواضع فرو می آوریم و در برابر دوستان رفتاری سرسخانه داریم.

اراضی فلسطینی و نیز پیشرفت هولناک دیوار نژادپرستانه حائل را همچنان ادامه می دهد.

جهان امروز حکم یک زمین بازی را دارد که صهیونیست ها حکم یک تیم قوی در آن را دارند که دروازه تیم مقابل را به گل بسته اند ؛ ولی تیمی که فلسطینیان و عرب ها آن را تشکیل می دهند به جای بازی، تنها در جایگاه تماشاچی ها می نشینند و هیچ کاری از دست آنها بر نمی آید جز اینکه فریاد و سر و صدا راه بیاندازند و به چشم خود شاهد توپ هایی باشند که گهگاه وارد دروازه شان می شود. صهیونیست ها از قواعد بازی که در این ورزشگاه جهانی جریان دارد، کاملاً آگاه هستند و به روند گل زنی های خود ادامه می دهد، بدون آنکه بخواهند توجهی به داد و فریادهای تیم رقیب و اعتراضاتش بکنند؛ زیرا مطمئن هستند که این فریادها و اعتراض ها تنها ابزاری است که تیم مقابل در اختیار دارد و شاید در این میان، فریاد اعتراض تیم شاکی به گوش افرادی در خارج از زمین بازی برسد ولی آنها هیچ کاری صورت نمی دهند و البته چنین واکنشی از طرف افراد خارج از بازی چیز عجیبی نیست ؛ زیرا اگر صاحبان حقی برای ستاندن حق خویش کاری نکنند و تسلیم ناتوانی خویش شوند، نباید از دیگران انتظار داشت که از حق شان دفاع کنند.

از همه بدتر در برهه کنونی تثبیت این باور در فکر صهیونیست ها است که فلسطینیان و عرب ها نه تنها قادر به انجام کاری نیستند حتی رغبت و تمایلی نیز برای این امر در آنان وجود ندارد. شاید کشورهای عربی قصد همکاری با صهیونیست ها را نداشته باشند ؛ ولی جلب رضایت آمریکا و مراعات خاطر آن قدرت جهانی باعث شده است تا یک وضعیت استراتژیک بسیار متمایز برای اشغالگران قدس فراهم شود و دست آنان نیز نه تنها در فلسطین، بلکه در منطقه نیز باز شود که ما نمونه

مکانی ساخته شده است که این پیامبر الهی به همراه همسر خود ساره و فرزنداناش اسماعیل، اسحاق، یعقوب و زنان شان در آنجا دفن شده اند. علی رغم اینکه مظاهر و آثار اسلامی موجود در حرم ابراهیمی از محراب گرفته تا منبر و دیگر موارد کاملاً آشکار و هیچ اثر یهودی در آن وجود ندارد ولی صهیونیست ها در تصمیم خود برای درج این مکان مقدس در لیست میراث خود هیچ توجهی به این نکته ندارند ؛ البته اشغالگران همین کار را در مورد مسجد بلال بن رباح در شهر بیت لحم انجام می دهند و مدعی هستند که این مسجد در محل قبر راحیل، همسر دوم حضرت یعقوب (ع) و مادر حضرت یوسف (ع) ساخته شده است.

رژیم اشغالگر قدس بعد از گذشت تنها چند روز از ترور محمود المبحوح از رهبران برجسته جنبش مقاومت اسلامی فلسطین "حماس" در دبی به دست عاملان موساد تصمیم خود را برای درج حرم ابراهیمی و مسجد بلال در لیست میراث به اصطلاح یهودی اعلام کرد. این تصمیم همچنین در برهه ای اتخاذ شده است که حرف و حدیث های بسیاری در خصوص از سرگیری مذاکرات غیر مستقیم میان طرف صهیونیستی و فلسطینی در سه هفته اتی مطرح است که البته به اعتقاد افراد خوش باور، این مذاکرات می تواند به طرح مسائل نهایی و همچنین تشکیل کشور مستقل فلسطینی بیانجامد. به هر حال، مذاکرات غیر مستقیم میان طرف های فلسطینی و صهیونیستی موضوعی است که تنها برخی دولت های عربی خود را به آن مشغول می کنند و توهم حل مسائل نهایی با توسل به مذاکره را در ذهن می پرورانند. این در حالی است که دولت اشغالگر عبری طرح های خود در زمینه سرکوب و بازداشت فلسطینیان، گسترش شهرک های صهیونیست نشین، یهودی سازی، تخریب

صهیونیست های غاصب بعد از مصادره اراضی فلسطینیان، این بار دست به کار شدند و به مصادره تاریخ ملت فلسطین دست زدند ؛ البته وجود بستر مناسب و نبود مانع، باعث ترغیب هر چه بیشتر اشغالگران به انجام این کار شد. وقتی رژیم اشغالگر قدس تصمیم گرفت تا حرم ابراهیمی و مسجد بلال بن رباح در کرانه باختری را در لیست میراث - به اصطلاح - یهودی قرار دهد، طرف های مختلف فلسطینی و عربی فریاد برآوردند و از جامعه بین الملل خواستند تا برای جلوگیری از این اقدام مجرمانه صهیونیست ها وارد عمل شود.

شکل واکنش طرف های فلسطینی و عربی در قبال تصمیم اشغالگران برای درج حرم ابراهیمی و مسجد بلال در لیست آثار یهودی این احساس را در وجود انسان به وجود می آورد که مقامات طرف های مذکور هیچ قدرتی را ندارند و تنها کاری که از دست آنها بر می آید، فریاد شکایت سر دادن و تقدیم عریضه به مقامات ذیربط در واشنگتن یا کمیته چارجانبه است.

حرم ابراهیمی که در شهر الخلیل واقع شده، از سال ۱۹۹۴ تا کنون در چنگال اشغالگران است. در این سال، یکی از شهرک نشینان صهیونیست به سمت نمازگزاران مسلمان که برای ادای فریضه صبح به این مکان مقدس رفته بودند، تیراندازی کرد و ۲۹ نفر را به شهادت رساند. این ماجرا در نهایت به سیطره ارتش عبری بر حرم ابراهیمی و نیز تقسیم آن میان مسلمانان و یهودیان انجامید که البته این تصمیم در نتیجه فشار صهیونیست های تندرو و افراطی صورت گرفت که حرم ابراهیمی را به این بهانه که توسط حضرت سلیمان (ع) و با همکاری جنی ها ساخته شده، متعلق به خود می دانند. آنها معتقدند که این حرم بر فراز غار حضرت ابراهیم یعنی همان

چرا اسرائیل در برابر مقاومت زانو می زند؟

ضلع اول پیمان دشمنانه و تجاوزگرانه آمریکایی صهیونیستی است که به دنبال ریشه کنی مقاومت و ادامه سلطه گری بر منطقه می باشد.

ضلع دوم پیمان ایران - سوریه و مقاومت است که پیمانی با ساختارهای دفاعی بوده و برای مقاومت در برابر رخنه و توسعه صهیونیستی شکل گرفته است.

در ضلع سوم این مثلث شاهد ساختاری هستیم که حتی استفاده از واژه خنثی هم برای آن بسیار غلو آمیز محسوب می شود؛ بخصوص که بسیاری از تحلیلگران بیم از آن دارند که در صورت بروز رویارویی آنها جانب رژیم صهیونیستی را بگیرند.

بی تردید امروز مقاومت خاری است که همچنان در گلو ی رژیم صهیونیستی باقی مانده و اجازه پیشبرد صحیح طرح صهیونیستی برای بلعیدن تمام منطقه را به آن نمی دهد.

گرچه صهیونیستها گام های بزرگی را در تلاش برای خارج کردن این خار از طریق بی طرف کردن کشورهای عربی و حتی واداشتن برخی از آنها برای همکاری با تل آویو علیه مقاومت برداشته است، اما جنگ های ۳۳ و ۲۲ روزه نشان داد که مقاومت همچنان زنده است و با توجه به اینکه ریشه های خود را در اعماق تفکرات و احساسات جوامع عربی و اسلامی دوانده، صهیونیستها توان ریشه کنی آنرا نخواهند داشت.

منبع: شبکه ندای قدس

فلسطین اشغالی یکی از جنبه های این مسئله محسوب می شود.

یکی از رهبران گروه های فلسطینی که چند روز پیش به تهران سفر کرده بود، در رابطه با این مانورها تاکید کرد که گرچه در رسانه ها اطلاعات کمی آن هم در مورد مانورهای گسترده و بزرگ رژیم صهیونیستی منعکس می شود اما به قدرت می توان گفت که طی چند ماه گذشته صهیونیستها هر روز مشغول مانور و تمرین عملیات جنگی خود بوده و همچنان هم به این تمرینات در مناطق شبیه به نوار غزه و جنوب لبنان ادامه می دهند.

در این میان، همچنین از گسترده تر شدن روابط امنیتی تل آویو و واشنگتن هم نباید غافل ماند. امروز روابط دولت اوباما با صهیونیستها از چارچوب حمایت های نظامی گذشته و رسماً مسئولین کاخ سفید از تعهد دولت آمریکا برای دفاع از اسرائیل سخن می گویند.

در سایه چنین وضعیتی و شرایط بین المللی دیدار رهبران جمهوری اسلامی ایران ، سوریه و مقاومت در دمشق برگزار شد.

سفر دکتر احمدی نژاد به دمشق نقطه عطفی در تبلور ائتلافی داشت که پیش از این به شکل اعلام نشده ای پرچمدار مقاومت و ممانعت در مقابل هجمه صهیونیستها به منطقه را بردوش می کشید.

تبلور این ائتلاف باعث شد تا منطقه بر سه محور یا سه ضلع قرار گیرد .

کشورهای منطقه در مقابل منطق سازش با اسرائیل و تسلیم شدن کامل آنها در سایه ضعف عربی در مقابله با قدرت رژیم صهیونیستی.

در این چارچوب، بهای همکاری گسترده و واشنگتن با تل آویو را هم باید کشورهای بلوک عربی که بخش ضعیف این معادله می باشند، به طرف برتر یعنی رژیم صهیونیستی بپردازند.

چهارم: خنثی سازی تلاش های انجام گرفته برای پیگرد حقوقی جنایات رژیم صهیونیستی در غزه در محافل بین المللی با استفاده از ضعف و چند دستگی حاکم بر کشورهای عربی است . این مسئله به حدی است که مجموعه عربی در سازمان ملل متحده حتی از اعلام موضعی واحد در قبال مسایلی که در رابطه با رژیم صهیونیستی و حماس در گزارش گلدستون ذکر شده، نیز عاجز ماندند، مسئله ای که باعث شد سازمان ملل متحد به صورت برابر از رژیم صهیونیستی و حماس درخواست انجام تحقیقات جدیدی را در رابطه با مندرجات این گزارش بنماید.

پنجم: تنش های موجود در منطقه که خطر شعله ور شدن درگیری جدیدی را در منطقه می دهد ، یکی از مهمترین نشانه های آن تهدیدی است که رهبران صهیونیست علیه سوریه ابراز داشته و حتی دمشق را به سرنگونی نظامش تهدید نمودند.

انجام مانورهای گسترده در فلسطین اشغالی از مناطق هم مرز با نوار غزه گرفته تا شمال

برای هر فرد پیگیر امور سیاسی در خاورمیانه پنج مسئله کاملاً آشکار و مبرهن است :

اول : ادامه تلاش های اسرائیل برای پیشبرد طرح یهودی سازی فلسطین و تاکید کاملاً شفاف بر این مسئله که صلح به هر شکل و معنایی اکنون زمینه اجرایی نداشته و تنها عرب ها می توانند با اسرائیل در رابطه با شرایط تسلیم شدن خویش به مذاکره بپردازند.

در این چارچوب، ما شاهد اقدامات روزانه صهیونیستها در یهودی سازی قدس ، یهودی کردن آثار الخلیل ، حملات و تجاوزات روزانه علیه فلسطینیان می باشیم.

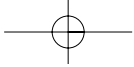
دوم : تشدید فشارهای صهیونیستی علیه مقاومت که خود شامل چند بعد می باشد.

۱- ادامه محاصره نوار غزه برای تنگ کردن محاصره مقاومت موجود در آن.

۲- سازمان دهی مزدوران و ستون پنجمی ها برای تسلط و کنترل فعالیت های مقاومت که شهادت برخی از مبارزین پیش از انجام عملیات شهادی بر این مدعی است.

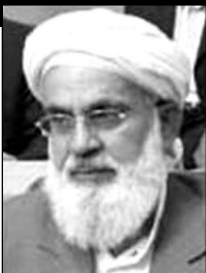
۳- همکاری با تشکیلات خودگردان به رهبری عباس در رام الله برای پیگرد و دستگیری یا به شهادت رساندن مبارزان عضو جنبش های مبارز از جمله جهاد اسلامی و حماس.

۴- ترور فرماندهان مقاومت همچون ترور عماد مغنیه در سوریه و محمود المبحوح در دبی . سوم: تلاش برای به کرنش در آوردن

گفت وگو با مولوی اسحاق مدنی - مشاور رئیس جمهور در امور اهل سنت

احترام، سرچشمه انسجام جهان اسلام

اشاره: مولوی محمد اسحاق مدنی، رئیس شورای عالی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، مشاور

رئیس جمهوری در امور اهل سنت و رئیس شورای افتای اهل سنت بعثه مقام معظم رهبری، در مصاحبه با پیک تقریب - نشریه داخلی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - به بررسی مذهب حنفی و راهکارهای دستیابی به وحدت اسلامی پرداخت؛ وی معتقد است احترام به همدیگر سرچشمه انسجام و یکپارچگی جهان اسلام است و سند احادیث حنفی ریشه در روایات امام علی(ع) دارد. به مناسبت فرارسیدن هفته وحدت، این گفت و گو در اختیار خوانندگان گرامی قرار می گیرد. آقای مولوی اسحاق مدنی پیدایش مذاهب اسلامی را به مرور و بر اثر اجتهادات توصیف کرده، اظهار می دارند:

بحث تأسیس مذاهب آن گونه نیست که بگوییم در آیه ای یا حدیثی آمده باشد. رهبر آن فلان امام است. نحوه پیدایش مذاهب به این شکل بوده است که تعدادی مجتهد در زمانی وجود داشتند که اجتهادات آنها مورد قبول مردم واقع شده و به مرور زمان تعداد پیروان آنها اضافه شده است. وقتی می گویم پیروان مذهب حنفی، یعنی کسانی که مثلاً از آرای اجتهادی ابوحنیفه پیروی کردند و این آرا را پسندیدند. از این جهت وقتی می خواهیم بگوییم مؤسس مذهب حنفی در واقع به این معنی نیست که امام ابوحنیفه آمده و این مذهب را تأسیس کرده و یک سری اجتهادات داشته است که این اجتهادات را عده ای پسندیده اند و به آن عمل کرده اند. یعنی ایشان آرای را داشتند و عده ای از این آرا پیروی کردند.

در فقه حنفی این نکته قابل ذکر است که این مذهب مجموعه ای از آرای مجتهدان است و شیوه ابوحنیفه هم این گونه بوده است که وقتی مسأله ای مطرح می شد، این مسأله را در جمعی مطرح می کرد، اگر مورد قبول همه مجتهدین بود، می گفتند آن مسأله متفق علیه است. از جهتی به علمایی که به آنها اصحاب ترجیح می گفتند، دلایل شاگردان وی را مورد بررسی قرار دادند و نظر قوی تر را به تصویب رساندند و ارجحیت دادند و این اقوال و آرا هم اکنون در کتب متون و اساسی حنفی ها وجود دارد.

اجتهاد شورایی

مشاور رئیس جمهوری در امور اهل سنت در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به مسأله اجتهاد شورایی در فقه حنفی افزود: در فقه حنفی دو مسأله حائز اهمیت است: یکی اینکه اجتهاد، شورایی بوده یعنی عده ای جمع

می شدند و با شور و مسأله خود را حل می کردند و دیگری مسائل فرضی در بین علما مورد بررسی قرار گرفته؛ بدین معنا که قبل از رخ دادن مسأله ای، علما می نشستند و راجع به مسائلی که می توانند مورد سؤال قرار بگیرد، بحث و تبادل نظر می کردند.

یکی از دلایل مباهات حنفیان به فقهشان این است که معتقدند که سلسله سند ابوحنیفه به حضرت علی(ع) می رسد. با توجه به اینکه ابوحنیفه در شهر کوفه پرورش یافته و این شهر در صدر اسلام از شهرهای مهم و تأثیرگذار و سال ها مرکز خلافت حضرت علی(ع) بود و از جهت وی از روایات علی(ع) بهره های فراوانی برد.

شهر کوفه با حضور حضرت علی(ع) مرکز مهم و اصلی دولت اسلامی شد و چون مرکز تجمع بزرگترین علمای جهان اسلام بود، این موضوع نقش اساسی در تقویت فقه حنفی ایفا کرد و همچنین وجود شاگردان زبده ایشان در تقویت و گسترش فقه حنفی بسیار مؤثر بود.

اهل سنت و اهل تشیع - هر دو مورد- هدف هستند

رئیس شورای عالی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در بخش دیگری از این گفت وگو، تبلیغات رسانه ای غرب در مورد در فشار بودن پیروان اهل سنت در ایران را رد و تصریح کرد: رسانه های بیگانه مسائلی را مطرح می کنند که فقط ارتباط به اهل سنت ندارد. بلکه امروز اهل سنت و اهل تشیع را با هم هدف قرار داده اند. آنها تهمت های ناروایی را در مورد در تنگنا بودن اهل تسنن در ایران می زنند که جمهوری اسلامی از این تهمت ها مبرا است.

ما کاری به آنها نداریم و لزومی نیز در اهمیت دادن به این موضوع وجود ندارد. ما باید ببینیم اهل سنت در ایران چگونه زندگی می کنند و برای ما مهم همین است. اهل سنت دارای مساجد و حوزه های علمیه متعددی هستند و از این نظر مشکلی نیست؛ ولی به هر حال هر کسی از دولت خود درخواست هایی دارد، لکن این مسأله به این معنا نیست که اهل سنت در تنگنا هستند. وقتی یک روحانی اهل تسنن پیشنهادهایی برای تعالی بیشتر دارد، نباید به معنای اختلاف و درگیری و به عنوان تنگنا و مشکل تلقی گردد؛ چون هر شهروندی - چه شیعه و چه سنی - درخواست ها و کمبودهایی دارد که می تواند مطرح کند. اهل سنت خواست هایی دارند که بسیاری از آنها محقق شده است و بسیاری دیگر در آینده نزدیک عملی خواهد شد. این را ما به عنوان یک مسأله داخلی می دانیم و آن را بین خودمان حل و فصل می کنیم.

می توان به جرأت گفت از نظر درس و مباحثه

فقهی هیچ گونه مشکلی وجود ندارد. در بلوچستان حوزه های متعددی وجود دارد و شهرستانی در بلوچستان نداریم که حوزه علمیه نداشته باشد و فقه حنفی تدریس نشود. در حال حاضر دانشجویان حنفی مذهب در دانشگاه مذاهب اسلامی در تهران نیز فقه حنفی را به صورت تخصصی از اساتید حنفی می آموزند.

وجه تمایز و مشترکات

رئیس شورای افتای اهل سنت بعثه مقام معظم رهبری در حج، در پاسخ به سؤال مشترکات و وجه تمایز این مذاهب از سایر مذاهب بیان داشت:

مسأله اجتهادی این طور نیست که بگوییم این مذهب از سایر مذاهب تفاوتی دارد؛ هر مجتهدی یک اجتهادی می کند مثلاً در مسأله ای شافعی و ابوحنیفه یک نظر دارند و دیگر مذاهب نظر دیگری؛ اما در زمینه های مختلف و در بسیاری از مسائل اشتراک دارند. تنها یک رشته مسائل اعتقادی است که حساسیت هایی به وجود آورده که دلیل آن هم تحریکاتی است که از سوی عده ای سامان می یابد؛ اما در مسائل فقهی چندان حساسیتی بین مذاهب نیست.

احترام به یکدیگر، راهکاری برای وحدت

مدیر گروه فقه حنفی دانشگاه مذاهب اسلامی راهکارهای رسیدن به وحدت را برشمرد و اظهار داشت:

اگر مسلمانان خواستار اتحاد با هم باشند، تنها یک راه وجود دارد و آن این است که به یکدیگر احترام بگذاریم. نه به این معنا که مذهب همدیگر را بپذیریم و از مذهب خودمان دست برداریم؛ اگر ما به یکدیگر احترام بگذاریم و یکدیگر را تکفیر نکنیم، مشکلات تا حد زیادی حل خواهد شد و دیگر نیاز به اینکه به دیگری تهمت تکفیر و گمراهی بزنیم، نیست. اگر به تکفیر همدیگر بپردازیم، مسأله اختلاف بحرانی تر می شود و این شکاف بین امت اسلامی را بیشتر می کند.

تعداد کسانی که به تکفیر دست می زنند، بسیار کم هستند؛ ولی چون دشمنان ما رسانه ها و تبلیغات را در دست گرفته اند، این موارد را بزرگ جلوه داده اند که البته در جهان اسلام امروزه آثار بسیار سوئی داشته است، اگرچه از طرفی دیگر بسیاری به دنبال وحدت هستند و بخش اعظم مسلمانان، وحدت را سرلوحه اعمال خویش قرار داده اند؛ ولی در هر حال دشمن در کمین است که از وضعیت بحرانی موجود حداکثر استفاده را بکند.

درگیری ها در واقع منشأ برانگیختن اختلافات دشمنان اسلام هستند؛ ولی در بین ما افرادی در مذاهب مختلف اسلامی وجود دارند که بنا به دلایلی

آلت دست دشمنان قرار می گیرند. به عنوان مثال فردی می آید و تهمت و افترا بی به مقدسات مذهب دیگر می کند و طرف دیگر عملی مشابه انجام می دهد و این مسأله گسترش پیدا می کند و فتنه درست می شود. در حالی که باید محترمانه به تهمت ها پاسخ گفت. قرآن می فرماید: وَلَا تَسِبُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسْبُوا اللَّهَ. بدین معنی که اگر شما کافران را سب و لعن کنید، آنها به خداوند بدگویی می کنند؛ پس وقتی خداوند اجازه نمی دهد ما به مشرک و بی دین توهین کنیم، چطور به خود اجازه می دهیم به برادر اسلامی مان اهانت کنیم و یا مقدسات وی را مورد سؤال قرار دهیم؟ بهترین راه این است که کسانی که این فتنه ها را برمی انگیزند و این جنجال را به پا می کنند، به عقل بیایند و بدانند که با این کار به اسلام ضربه می زنند. راهکار این است که به یکدیگر احترام بگذاریم و مقدسات یکدیگر را محترم بشماریم و حرفی نزنیم که در عمل به نفع دشمن باشد و به ضرر مذهب خودمان و در نهایت به ضرر اسلام باشد.

نقش تأثیرگذار کنفرانس وحدت

وی برپایی هر ساله کنفرانس وحدت اسلامی را تأثیرگذار برشمرد و خاطرنشان کرد: همین که علمای شیعه و سنی یک جا جمع می شوند، تأثیر بسیار مثبتی است؛ وقتی علمای برجسته جهان اسلام کنار هم می نشینند، پیروان و مریدان ایشان با دیدن این صحنه ها از تلویزیون ها، ماهواره ها و رسانه ها از محتوای این جلسات اطلاع پیدامی کنند و یقیناً در آنها نیز اثر خواهد گذاشت؛ به جرأت می توان گفت نسبت به گذشته تأثیرات مثبتی را در سطح جهان اسلام شاهد بوده ایم.

نقش علما در نهادینه کردن فرهنگ تقریب بین پیروان مذاهب بسیار مهم است. علما رهبر مردم هستند و اسلام را برای مردم توضیح و تبیین می کنند. اگر ایشان اسلام را به صورت تخریبی برای مردم تفسیر نکنند، مردم نیز از اختلاف دوری می کنند.

آینده جهان اسلام

آینده جهان اسلام بستگی به تفکر علما و حکام کشورهای اسلامی دارد. خدا را شاکریم در وضعیت فعلی شاهد بیداری اسلامی خوبی در امت هستیم و این بیداری باعث خیر و برکت برای جهان اسلام خواهد شد. اگر در صورتی که دشمنان اسلام خواستار خاموشی این بیداری اسلام باشند و مردم را دوباره به خواب غفلت وادار کردند و علما نتوانستند جلوی آن را بگیرند، وضعیت جهان اسلام بحرانی تر خواهد شد؛ ولی اگر روند بیداری اسلامی ادامه پیدا کند، روش خوبی است برای پیشرفت و تعالی جهان اسلام.

منبع: پیک تقریب

معاون امور ایران مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی:

جلوگیری از تکفیر پیروان مذاهب اسلامی یکی از اهداف کنفرانس وحدت است

تحمیل به هیچ شخص و گروهی نیست. وی با تأکید بر اینکه باید تفکر مسلمانان از مذاهب گوناگون به یکدیگر نزدیک شود، گفت: مسلمانان در ۹۰ درصد احکام، اعتقادات و فقه باهم مشترکند و در آن مباحث مورد اختلاف، حتی علمای یک مذهب در نظرشان اندکی تفاوت نظر دارند.

علم الهدی ادامه داد: ما در بحث تقریب به دنبال این هستیم که مشترکات یکدیگر را تقویت کنیم و در مواردی که با یکدیگر اختلاف نظر داریم، همدیگر را تفکیر نکنیم.

وی در پایان سخنان خود تأکید کرد: بخشی از این اهداف در همایش ها و کنفرانس های بین المللی و با حضور اندیشمندان، متفکران، مفتی ها و علما تحقق می یابد و در حقیقت برگزاری اجلاس های وحدت، عامل بزرگی برای تحقق آن است.

بسیاری دیگر از علمای مسلمان در راستای تحقق وحدت صورت گرفته است.

این مسئول در مجمع جهانی تقریب مذاهب ادامه داد: در عصر حاضر نیز حضرت امام (ره) به مسئله وحدت تأکید فراوان داشتند و آن را بارها در مجامع اسلامی مطرح کرده بودند. پس از امام (ره) نیز نایب صالحش، مقام معظم رهبری، حساسیت مثبتی روی وحدت نشان دادند و مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی را تجدید بنا کردند.

علم الهدی اظهار کرد: برای اینکه اتحاد مسلمین در عمل حاصل شود، ابتدا لازم است که تقریب که مربوط به حوزه اندیشه و فکر است، انجام گیرد.

وی ادامه داد: ما معتقد هستیم انسان ها، همانطور که خلقتشان متمایز است، فکرها و سلیقه های آنها نیز متفاوت است و به همین دلیل اندیشه و فکر قابل

معرفی تنها یک مذهب برای تمام مسلمانان است و برخی دیگر می گویند که وحدت به معنای حذف تمام مذاهب است.

علم الهدی تأکید کرد: حذف مذاهب، اعتقاد سلفی هاست که معتقدند مسلمانان باید به دوران ماقبل مذهب بازگردند و البته هیچکدام از موضوعات مطرح شده، معنای اصلی وحدت اسلامی نیست.

معاون امور ایران مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، در ادامه سخنان خود گفت: وحدت در حالت اصلی آن به معنای یکپارچگی و اتحاد مسلمانان در مقابله با خطرات پیرامون جهان اسلام است.

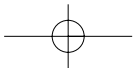
وی افزود: در طول تاریخ، تلاش های زیادی توسط علمای اسلامی از جمله شیخ طوسی، سیدجمال الدین اسدآبادی، اقبال لاهوری، آیت الله بروجردی، شیخ محمود شلتوت و

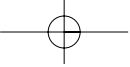
خبرگزاری فارس: حجت الاسلام علم الهدی گفت: برگزاری کنفرانس های وحدت اسلامی گامی در جهت تقویت مشترکات اسلامی و جلوگیری از تکفیر پیروان دیگر مذاهب است.

حجت الاسلام سیدحامد علم الهدی، معاون امور ایران مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در گفت وگو با خبرنگار آیین و اندیشه فارس گفت: در عصر حاضر به دلیل تهدیداتی که علیه مسلمانان در تمام دنیا انجام می شد، یکی از ضرورت های مهم، بحث اتحاد مسلمین است.

وی افزود: منظور از کلمه وحدت، تنها اتحاد بین مسلمان است که برخی غرض ورزان از آن چند معنی انحرافی استخراج کرده اند.

معاون مجمع جهانی تقریب تصریح کرد: برخی چنین عنوان می کنند که وحدت به معنای

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام در کنفرانس وحدت اسلامی:

موج فتنه را در منطقه و جاهای دیگر مشاهده می کنم

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام راه حل مشکلات را قرآن کریم و رجوع به آن دانست و گفت: این سند معتبر الهی منکر ندارد و اگر نقاط مشترک را از آن استخراج کنیم می توانیم بسیاری از این اختلافات و نزاع ها را حل کنیم.

رییس مجلس خبرگان رهبری گفت: ما باید با اجتهاد نیرومند، فکر باز، سعه صدر، عقل آماده شنیدن و بررسی کردن به استقبال معارف مختلف بشریت برویم و از همان روز اول انقلاب، فکر وحدت اسلامی داشتیم و این کنگره ها هم محصول فکر و اندیشه ی امام بزرگوار است و بعد هم رهبر انقلاب آن را به صورت مجمع تقریب درآوردند.

وی در پایان با بیان این که مسلمانان سند واحدی به نام قرآن دارند، اظهار کرد: من در حال حاضر موج فتنه را در منطقه و جاهای دیگر می بینم که از اختلافات نشأت می گیرد و عمدتاً اختلافات سیاسی است و ریشه ی آن هم در اخلاق است و اخلاقیون باید به داد بشریت برسند.

واقعیت است که خداوند خواسته است و مضر هم نیست و اگر به نزاع کشیده نشود می تواند منشأ همدلی و پیشرفت باشد.

رئیس مجلس خبرگان رهبری در ادامه سخنان خود به اختلافات سیاسی اشاره کرد و یادآور شد:بخش دیگر اختلافات که امروز در جامعه کم رواج ندارد اختلافات سیاسی است. این اختلافات از عشیره گرفته تا احزاب و در نهایت بین کشورها و حکومت ها، ملت ها را رنج می دهد و متأسفانه برخی ها از این فرصت سوءاستفاده می کنند.

وی بیان داشت: مرجع حل مشکلات در اختلافات مختلف وجود دارد که دو بخش آن مستقیماً مربوط به علما و مراجع است و یک بخش دیگر مربوط به دولت هاست که البته علما هم می توانند، اگر دولت ها درست عمل کنند، بر دولت ها تأثیرگذار باشند. علما پل بزرگی بین توده ی مردم و دولت ها هستند و دولت ها به مردم و این پل مهم و وحدت بخش نیاز دارند.

یعنی قرآن کریم انتظار بیشتری می رود. وی در ادامه به آیه ای از قرآن کریم که بر وحدت مسلمانان تأکید کرده اشاره و یکی از ملاک های به دست آوردن اتحاد را تقوا دانست و اضافه کرد: شاید این کمبود برای جامعه انسانی و امت ما بسیار دردآور است؛ وقتی منبع اختلافات را نگاه می کنیم می بینیم که دردهای موجود بی درمان و لاعلاج نیستند.

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام بخشی از اختلافات را فکری، بخش دیگری را فقهی و در نهایت بخش دیگر را سیاسی دانست و خاطر نشان کرد: البته باید بگویم که نزاع های فرعی هم فراوان وجود دارد که نوعی به همان سه منبع اصلی اختلاف، متکی است.

وی با اشاره به منبع دوم اصلی اختلافات، یعنی اختلافات فقهی، تصریح کرد: اختلافات فقهی، مختص علماست، نمی توان گفت که اختلاف نباید باشد، چونکه این اختلاف یک

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام که در کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی سخن می گفت، عمده ترین راه ایجاد وحدت و پرهیز از نفاق و نزاع را اخلاق اسلامی و انسانی و روی آوردن به اجتهاد و آزاداندیشی دانست و افزود: جهان اسلام امروز با همه وسعت و امکاناتی که دارد در تمام جهان می تواند قوی ترین بخش جامعه بشریت باشد، اما متأسفانه با اختلافاتی مواجه شده است که با وحدت و همدلی تا حدی فاصله گرفته است که فاصله به وجود آمده برخلاف اسلام، عقل و قرآن است.

وی با بیان این که نمی خواهد بگوید وحدت نداریم بلکه وحدت داریم اما کافی نیست، افزود: ارزش همدلی و اتحاد کاملاً روشن و ضررهای تشنت و اختلاف یعنی اتلاف منابع و فرصت ها کاملاً عیان است؛ انواع اختلاف در جوامع بشری مختلف وجود دارد. به طور مثال در مسیحیت فرقه های فراوانی هست، ولی از اسلام با وجود محور اصلی آن

دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت:

صاحبان فتوا باید همواره برابر فتنه ها بایستند

برای وحدت حرکت کنند و در مقابل کسانی که معتقد به وحدت نیستند، بایستند.

دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) گفت: در مقابل با کسانی که در برابر این جریان فتوا می دهند باید با فتوا مقابله کرد و باید شیعه و سنی دست به دست هم داده و در مقابل کسانی که برای خونیزی و کشتار فتوا می دهند، ایستادگی کنند.

نزاع و درگیری به کار برند. وی اظهار کرد: هر یک از علما باید در برابر حرکت های تفرقه انگیز ایستادگی کرده و یک عالم در جامعه می تواند با تداوم در حرکت اسلامی خود موجب رسیدن به اهداف سایر کشورهای اسلامی شود.

وی اظهار کرد: برخی از کشورهای اسلامی که عضو کنفرانس اسلامی هستند، خود به مسئله اختلاف دامن می زنند.

حجت الاسلام والمسلمین اختری تصریح کرد: علما و صاحبان فتوا باید در مقابل این حرکت ها ایستادگی کرده و در میان جوامع خود

کرد: برادری و یکپارچگی از دیگر عوامل وحدت در میان جوامع اسلامی است و این جزو حقایقی است که در میان این جوامع وجود دارد.

دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) خاطر نشان کرد: مسئله ای که باید در تعدد مذاهب به آن توجه کنیم این است که چگونه باید مسئله وحدت جوامع اسلامی را با مسئله تعدد سازش دهیم و اینکه چگونه این انسجام به وجود خواهد آمد.

وی تصریح کرد: نباید وجود مذاهب باعث درگیری شود و دشمنان از این طریق بتوانند در میان ما رخنه کرده و تعدد را به عنوان وسیله ای برای

حجت الاسلام والمسلمین اختری در بیست و سومین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی گفت: مسئله وحدت و ضرورت اتحاد بین مسلمانان و یکپارچگی جمهوری اسلامی از حقایق اجتناب ناپذیر و غیرقابل انکار بوده که در قرآن درباره مسئله وحدت آیات بسیاری وجود دارد.

وی افزود: جلوگیری از اختلاف و درگیری در میان مسلمانان بسیار در قرآن سفارش شده و قرآن دستور در خصوص ایجاد برادری و یکپارچگی داده است.

حجت الاسلام والمسلمین اختری خاطر نشان

شیخ حسن بغدادی:

عاشورا می تواند محور اصلی وحدت جهان اسلام باشد

و همه گروه های اسلامی فقه مقارن را بپذیرند. وی تأکید کرد: وحدت از مهم ترین واجبات است و مهمترین مساله دیگر پرداختن به حوادث عاشورا است.

بغدادی تصریح کرد: باید به عاشورا به عنوان مساله اصلی و در مقابل با کینه توزی بپردازیم و علمای اهل تسنن باید این حقیقت را بپذیرند که یزید شخصیت سنی نبوده، بلکه او خارج از اسلام است. او خود به تنهایی و به دور از داشتن یک مذهب به قتل امام حسین (ع) پرداخت.

بغدادی اظهار کرد: آیت الله تسخیری یک شخصیت استثنایی در پروژه تقریب بوده و او برای ایجاد وحدت در جوامع اسلامی بسیار تلاش کرده است.

وی خاطر نشان کرد: تمام علمای قبل از این نیز که در مراکز تقریب فعالیت می کردند، در این امر کوشیده اند و آیت الله خامنه ای نیز بسیار برای ایجاد وحدت کوشیده اند.

رئیس مرکز پژوهش های امام صادق لبنان تصریح کرد: باید دیدارها و همایش های زیادی برای برطرف کردن خطرات کینه توزی ایجاد شده

با این ایده مقابله می کنند. رئیس مرکز پژوهش های امام صادق (ع) ادامه داد: باید پروژه های وحدت با عنوان هدف اصلی و فرهنگ در جوامع اسلامی باشد و مسلمانان باید از مسائل کینه توزی دوری کرده و همه به مصلحت اسلام بپندیشند.

وی تصریح کرد: موسسه های تقریب بهتر از تلاش های فردی در زمینه وحدت عمل کرده اند و یکی از نشانه های مشخص که مسلمانان را از طایفه گری دور می کند، همین دارالتقریب ها است.

شیخ حسن بغدادی رئیس مرکز پژوهش های امام صادق (ع) جیل عامل لبنان در نشست علمی سوم بیست و سومین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی درباره شیوه های رهایی از طایفه گری سخنرانی کرد و گفت: وقتی به مسئله طایفه گری نگاه می کنیم، می بینیم که مذاهب اسلامی بسیار مورد هدف بوده، اما مذاهب اسلامی با خدا ارتباط بیشتری برقرار کرده اند.

وی افزود: گرایش مذهبی در دید انسان ها بیشتر قابل قبول بوده اما منشأ طایفه گری از تعصب نشأت می گیرد و صدها سال است که اندیشمندان

آیت الله واعظ خراسانی:

امام موسی صدر همواره به تقریب مذاهب می اندیشید

داشتند. پدر ایشان رفتار پیامبر گونه ای داشت و تمام این اخلاق در رفتار امام موسی صدر منعکس شده بود.

این اندیشمند جهان اسلام، خاندان صدر را خاندان وحدت، رأفت و معرفت بیان کرد و افزود: ایشان در سال ۳۹ که به لبنان سفر کرد، مردم را دعوت به وحدت اسلامی کرد.

وی به فعالیت های امام موسی صدر در لبنان اشاره کرد و گفت: در بعد کمک به محرومان بنیاد محرومان را ایجاد کرد و این بنیاد به تمام مذاهب و ادیان کمک می کرد و این یکی از خصوصیات اخلافی و فکر روشن امام موسی صدر بود.

دکتر بهشتی در مکتب اسلام جلساتی داشتیم که نشریه ای با مسئولیت ۹ نفر منتشر شد.

وی درباره نگارش مجله مکتب اسلام گفت: در این نشریه امام موسی صدر از آنجایی که رشته اقتصاد را در دانشگاه می خواند درباره اقتصاد می نوشت و من درباره فتوحات اسلامی در این نشریه فعالیت داشتم.

آیت الله خراسانی ادامه داد: در سال ۱۳۳۹ که سید اشرف الدین صدر فوت کرد فرزند ایشان از امام موسی صدر به لبنان دعوت می کند.

وی درباره شخصیت امام موسی صدر گفت: از لحاظ اخلاق و رفتار نمونه اخلاق، رفتار پدر را

آیت الله خراسانی خاطر نشان کرد: این خاندان نسبشان به خاندان سیدمرتضی و سیدرضی می رسد و با چهار واسطه به امام هفتم، امام موسی کاظم (ع) می رسند.

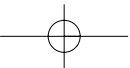
وی اظهار داشت: مرحوم سیدصدرالدین صدر، پدر امام موسی صدر که تلاش زیادی برای حوزه علمیه قم انجام داد، برای اینکه آیت الله بروجردی را به قم دعوت کند، تلاش های بسیار زیادی کرد.

رئیس سابق مجمع جهانی تقریب مذاهب در ادامه از ارتباط خود با امام موسی صدر گفت: با امام موسی صدر، آیت الله اردبیلی، آیت الله زنجانی و

آیت الله محمد واعظ خراسانی گفت: تلاش امام موسی صدر، همواره در جهت تقریب مذاهب اسلامی بود.

آیت الله محمد واعظ خراسانی افزود: خاندان صدر چه در گذشته و چه امروز بزرگترین خاندان علمی شیعه هستند.

وی ادامه داد: گستره این خاندان از لبنان سید اشرف الدین صدر، سید حسن صدر (خاتم المحدثین) در عراق معروف بود. سیداسماعیل صدر، پدر و جد مرحوم سید محمد باقر صدر، مقتدا صدر و در اصفهان سیداسماعیل صدر بوده است.

آیت الله تسخیری:

ایجاد وحدت اسلامی مهمترین برنامه مجمع تقریب است

دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب گفت: ایجاد وحدت اسلامی مهم ترین برنامه مجمع

تقریب است و در بیست و سومین کنفرانس وحدت اسلامی به دنبال آن هستیم.

آیت الله محمد علی تسخیری در بیست و سومین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی ضمن تبریک میلاد با سعادت پیامبر اکرم (ص) و امام جعفر صادق (ع) گفت: از علما و متفکران استان های مختلف و همچنین ۲۰۰ تن از شخصیت های فرهیخته از ۵۰ کشور جهان که در

این همایش حضور دارند، بسیار تشکر می کنم. دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی افزود: برگزاری همایش های داخلی، منطقه ای و

شخصیت های علمی و فرهنگی، اعزام ده ها هیأت از علما و اندیشمندان حوزه های علمیه دانشگاه های کشور برای دیدار از مجامع علمی و شخصیت های اسلامی در خارج از ایران، تأسیس دانشگاه مذاهب اسلامی، راه اندازی خبرگزاری تقریب و ... است.

وی خاطرنشان کرد: مجموع این فعالیت ها سرمایه عظیمی از تجربه، تحقیق در عرصه های مختلف علمی و فرهنگی وحدت آفرین است که به امت اسلامی تقدیم شده و توانسته آثار مثبت و وحدت بخش خود را در فضای علمی، فرهنگی و تبلیغاتی جهان اسلام برجای گذارد.

وی افزود: تلاش می شود تا با مروری بر دوران پیدایش مذاهب و روابط برادرانه بین پیشوایان مذهبی حالت طبیعی امت را که حاصل از تعامل مذهبی بین علما و اندیشمندان است در این کنفرانس ترسیم کرده و ریشه ها و عوامل انحرافات بعدی را بررسی کنیم.

اختلافات مذهبی دارد و نیز اصول و مبانی وحدت و اخوت اسلامی را با هم اندیشی با نجیبان علمی و اسلامی امت مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد.

دبیر مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی اظهار کرد: برای برون رفت از چالش های سیاسی، فرهنگی و مذهبی موجود در جهان اسلام، مجمع تقریب راه حل های برگرفته از کتاب و سنت و سیره پیشوایان مسلمان را عرضه می کند.

وی در ادامه به علت تقارن بیستمین سال تأسیس مجمع جهانی با این کنفرانس گزارشی از فعالیت های این مجمع را تشریح کرد و گفت: اهم این شخصیت ها شامل حضور فعال و موثر هیأت هایی از مجمع در صدها کنفرانس بین المللی اسلامی، برگزاری حدود ۱۰۰ همایش تقریبی در داخل و خارج کشور، دعوت از ده ها هیأت از علما و اندیشمندان جهان اسلام به جمهوری اسلامی ایران به منظور گفت و گوی صمیمانه با

بین المللی از مهم ترین بخش های این کنفرانس است و هر سال در ایام هفته وحدت برگزار می شود که کنفرانس یکی از سرفصل های مهم در فعالیت های مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی به شمار می رود و با هدف فرهنگ سازی برای وحدت و اخوت امت اسلامی و تقریب بین مذاهب مورد توجه این مجمع قرار گرفته است.

وی ادامه داد: این کنفرانس به منظور دستیابی به اهداف والای انقلاب اسلامی ایران، تحقق آرمان ها و منویات رهبر کبیر انقلاب امام خمینی (ره) و جانشین برحق او حضرت آیت الله خامنه ای برگزار شده است. آیت الله تسخیری تصریح کرد: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی از ابتدای تأسیس خود تا به امروز در همه رشته های فعالیت خود از آموزش و پرورش تا تبلیغات، انتشارات و ارتباطات و بین الملل تلاش کرده تا مسائل و موضوعات حساس و مرتبط با جهان اسلام را که بعضاً ریشه در

حجت الاسلام والمسلمین مبلخی:

تبادل علمی میان پیروان مکاتب اسلامی، بسیار مهم است

تعامل، هدف ایجاد رسیدن به یک فعالیت اقتصادی درست در میان کشورهای اسلامی است و این تعامل بدون رعایت معیارهای ملت ها صورت نمی پذیرد.

مبلخی تصریح کرد: ایجاد تعامل اقتصادی باید به صورت ایجاد بانک، صرافی و ... مشترک در میان سیاست های اقتصادی کشورها باشد.

مدیر مرکز تحقیقات علمی مجمع تقریب اظهار کرد: امکان ایجاد تعامل اقتصادی در میان کشورهای اسلامی در رابطه با مسائل وحدت دو فایده دارد که اولین آن، فراهم کردن زمینه تعامل در سایر امور است.

وی افزود: فایده دیگر تعامل اقتصادی این

مدیر مرکز تحقیقات علمی مجمع تقریب مذاهب اسلامی گفت: تبادل علمی میان پیروان مکاتب شیعه و سنی ضرورت داشته و این به خاطر مسائل مربوط به جهان اسلام اهمیت دارد.

حجت الاسلام احمد مبلخی مدیر مرکز تحقیقات علمی مرکز تقریب مذاهب اسلامی، در بیست و سومین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی درباره تعامل وحدت اسلامی و انواع آن سخنرانی کرد. وی گفت: تعامل به پنج قسم، شامل تعامل اخلاقی، تعامل اقتصادی، تعامل علمی - فرهنگی و سیاسی، تقسیم می شود.

وی درباره تعامل اقتصادی افزود: در این

استفاده از فضای مجازی برای اصلاح الگوی مصرف در مجمع تقریب

چهار مجله منتشر می کردیم امسال آن را به شش زبان افزایش دادیم و تعداد پایگاه های اینترنتی را افزایش داده و بیشتر کارها را از حالت مکتوب به فضای مجازی منتقل کردیم چرا که احساس کردیم استفاده از فضای مجازی صرفه جویی را به دنبال دارد.

وی در رابطه با بحث پرسنل نیز اظهار داشت: به رغم اینکه مجوز افزایش پرسنل را در اختیار داشتیم اما ترجیح دادیم که فعالیتهای سال ۸۸ را که شورای عالی ۲۰ درصد افزایش داده بود با همان تعداد پرسنل پیش ببریم.

معاون دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی تأکید کرد: امسال در برگزاری کنفرانس وحدت اسلامی نیز تمام سعی و تلاش خود را بر صرفه جویی گذاشتیم.

تصمیم بر آن شد که تمام برنامه های این مجمع را به صورت مستقیم انجام ندهیم و درصد انجام فعالیتهای مستقیم مجمع را نسبت به سنوات گذشته بسیار کاهش دادیم.

وی به عنوان نمونه به چهار مجله مجمع تقریب اشاره کرد و گفت: تهیه و تولید مجلات را به افرادی در خارج از مجمع سپردیم که صلاحیت و شایستگی این کار را داشتند و مجمع بر این فرآیند نظارت می کند، این امر موجب شد که هزینه های اضافی کاهش یابد.

استفاده از فضای مجازی صرفه جویی را

به دنبال دارد

معاون دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی گفت: با همان مبلغی که در سال ۸۷-۸۶

به این فکر افتادیم که در رابطه با برنامه های مجمع و نحوه اداره مجمع بازنگری هایی داشته باشیم و برنامه ها را به نوعی پیش ببریم که با این سیاست تطابق داشته باشد.

وی افزود: نخستین حرکت مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در راه اصلاح الگوی مصرف جمع آوری دفاتر مجمع بود که اندکی پیش از آن در خارج از کشور دایر شده بود. مجمع جهانی تقریب مذاهب پس از بازنگری به این نتیجه رسید که می توان اقدامات این دفاتر را در شکل دیگری انجام داد.

علیزاده در مورد اقداماتی که در رابطه با برنامه های مجمع صورت گرفته گفت: پس از این بازنگری ها در راه اصلاح الگوی مصرف

معاون پشتیبانی و امور مجلس مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی با تأکید بر اینکه از ابتدای سال ۸۸ تمام برنامه های مجمع برای تطابق با سیاست اصلاح الگوی مصرف بازنگری شد گفت: در همین راستا فعالیت در فضای مجازی افزایش یافت.

دکتر قدرت الله علیزاده قائم مقام دبیر کل و معاون پشتیبانی و امور مجلس مجمع جهانی تقریب در گفتگو با خبرگزاری مهر در رابطه با عملیاتی کردن شعار اصلاح الگوی مصرف در طول سال در مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی گفت: پس از آن که امسال از سوی مقام معظم رهبری به عنوان سال اصلاح الگوی مصرف نامگذاری شد در روزهای نخستین سال

رئیس دانشگاه فردوسی مشهد:

امام موسی صدر منادی وحدت بود

رئیس دانشگاه فردوسی اظهار داشت: به خاطر تجاوزات رژیم جعلی اسرائیل و جنگ های داخلی که در لبنان رخ داد، امام موسی صدر نتوانست اندیشه و تفکر خود را منتشر کند.

وی افزود: هدف این همایش شناخت عملکرد و منظومه فکری و استخراج خط مشی امام موسی صدر است تا بتوانیم با شناخت آنها گرفتاری های امروز خود را حل کنیم.

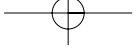
مواجهه با جوانان الگوی طلایی دارد که می تواند الگوی امروز ما باشد. او می گفت در مقابل جوانان یک چشم را می بندم و چشم دیگر را می گشایم.

وی خاطرنشان کرد: یکی از برجستگی های امام موسی صدر این بود که از نزدیک با شرایط جهانی آشنا بود و همواره تلاش می کرد که در بین شیعیان و اهل سنت و مسیحیان پیوند برقرار سازد تا در کنار هم در جهانی بهتر زندگی کنند.

این تلاش برای برادران سنی نیز به کار می گرفت. وی ادامه داد: ایمان به خدا، مکتب اهل بیت و پیامبر اعظم (ص) و ایمان به انسان از جمله ویژگی های بارز امام موسی صدر است. او قدر دانش رانیک می دانست و جهل را اساسی ترین محرومیت محرومان می دانست. عاشوری به تلاش امام موسی صدر و اهمیت ارتقای سطح آگاهی و دانش در بین محرومان اشاره کرد و افزود: امام موسی صدر در

رئیس دانشگاه فردوسی مشهد گفت: امام موسی صدر تلاش می کرد در بین شیعیان و اهل سنت و مسیحیان پیوند برقرار سازد و در کنار هم در جهان بهتر زندگی کنند.

علیرضا عاشوری، رئیس دانشگاه فردوسی مشهد، افزود: امام موسی صدر در لبنان عهده دار مسئولیتی شد که کمتر کسی می توانست آن را بپذیرد. او تلاش می کرد که حتی یک محروم باقی نماند که

بیانیه پایانی بیست و سومین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی

سرزمین خود به پایتختی بیت المقدس شریف و حق بازگشت به خانه و کاشانه خود تاکید داشتند و از سازمان ملل متحد خواستار توجه به گزارشات ارائه شده به آن سازمان درخصوص این جنایات و گزارشات گولدستون و به محاکمه کشیدن جنایتکاران و مجازان آنان به خاطر جنایات جنگی انها و اقداماتشان علیه انسانیت شدند.

۹- شرکت کنندگان در کنفرانس از همه طرفهای موجود در سומالی خواستار انجام گفتگو و همکاری در ساخت سومالی نوین و آینده خود بدور از هرگونه کشتار و کشمکش شدند و از هر گونه تلاش دلسوزانه ای که در این زمینه انجام میشود حمایت می کنند.

۱۰- شرکت کنندگان در این کنفرانس به ملت و مسوولان ایران به خاطر جهادی که در راستای اجرای شریعت خدا در بخش های گوناگون زندگی انجام داده اند درود می فرستند و هرگونه توطئه علیه این روند شایسته را محکوم می کنند و پشتیبانی خود را از موضع جمهوری اسلامی ایران در پیشرفته کردن توان هسته ای خود در هدفهای صلح آمیز خود ابراز می دارند و انجام هرگونه روش های پیچیده ای که به منظور جلوگیری از استفاده از حق مشروع خود و براساس قوانین بین المللی انجام می گیرد محکوم می کنند و از کشورهای جهان اسلامی خواستار استفاده از این تجربه ایران شدند.

۱۱- شرکت کنندگان در این کنفرانس از جمهوری اسلامی ایران و رهبر آن امام خامنه ای (دام ظلّه) سپاسگزاری می کنند و همچنین از مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی به خاطر برگزاری این کنفرانس پر برکت و میزبانی آن تشکر می کنند و براین باورند که برگزاری چنین همایش هایی خیر و برکت فراوانی در بر خواهد داشت.

و سرانجام درود خداوند بر سرور ما حضرت محمد (ص) و بر خاندان و یاران او باد.
در ابتدای این بیانیه آمده بود: حمد و سپاس به پروردگار جهانیان و درود و سلام بر سرور کائنات محمد مصطفی (ص) و خاندان پاک و یاران نیکویش.
به یاری پروردگار متعال و به مناسبت فرارسیدن هفته وحدت اسلامی در سالروز تولد رسول اکرم محمد بن عبدالله ((صلی الله علیها واله وسلم)) و حضرت امام صادق ((علیه السلام)) مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی بیست و سومین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی خود را به تاریخ ۱۷-۱۵ ربیع الاول سال ۱۴۳۱ هجری قمری مطابق ۴-۲۰ مارس ۲۰۱۰ میلادی با حضور ۶۵۰ شخصیت علمی از جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورهای جهان برگزار کرد.

مطرح شده قبلی دایر بر نیاز به تهیه یک طرح مفصل برای تحقق موارد زیر تاکید داشتند:

الف - بالا بردن سطح آگاهی مسلمانان در زمینه های گوناگون و به ویژه در زمینه درک اسلام و آموزه ها و هدفهای آن و درک وضعیت موجود در زمینه های گوناگون و موضع انها نسبت به آن.

ب- درخواست از کشورهای اسلامی برای اجرای شریعت اسلامی در همه بخشهای زندگی از جمله در فهم اسلام و آموزه ها و اهداف ان و درک واقعیت موجود در بخش های گوناگون و موضع نسبت به ان.
ج-فعال کردن اقدامهای آموزشی و پرورشی فراگیر برای همه بخشهای امت بر پایه آموزه های اسلام.

د - تلاش برای دسترسی به موضع واحد عملی امت اسلامی نسبت به مسائل گوناگون و تحقق همیاری و همبستگی میان امت در زمینه های گوناگون.

هـ- تقویت نهاد های فعالیت مشترک اسلامی همچون سازمان کنفرانس اسلامی و

سازمانهای غیر رسمی تبلیغی و خیریه ای و آموزشی و پرورشی و اطلاع رسانی.

و- استفاده از بهترین امکانات سیاسی و اقتصادی و جغرافیایی و توانهای علمی امت اسلامی و بسیج کردن آن در جهت تحقق هدفهای بزرگ و مقاومت در برابر چالشها.

ز- کمک به وضع اقلیتهای اسلامی موجود در سرتاسر جهان.
ح -انجام تلاش جدی برای اجرای منشور جهانی اسلامی حقوق بشر صادر شده از سازمان کنفرانس اسلامی در جهت حفظ هویت خود و انجام شعائر مذهبیشان.

ط- تاکید بر نقش ملل اسلامی در ساخت آینده خود و مشارکت فعال انها در خودسازی و روشهای زندگی داخلی خود و روند تمدن بشری.

ی - تربیت نسل اسلامی در فرهنگ و مقاومت و عزت.
۸- شرکت کنندگان در کنفرانس هرگونه تجاوز رژیم صهیونیستی را به ملت شکبیا و فذاکار ساکن فلسطین و به ویژه اقدامهای وحشیانه ای که علیه غزه قهرمان و مقاوم همچون کشتار و آواره سازی هزاران نفر از این مردم انجام میشود و همچنین عملیات تغییر جمعیتی در طبیعت آن و تخریب در شهر بیت المقدس و اقدام اخیر آنها در قرار دادن حرم ابراهیمی شریف و مسجد بلال در میراث فرهنگی یهود محکوم می کنند و خواستار ابطان آن هستند و به جهاد ملت قهرمان و مقاومت شجاعانه ان درود می فرستند و از تلاش های آشتی گرانه موجود میان جناح های فلسطینی و وحدت بخش انها حمایت می کنند و بار دیگر بر لزوم اجرای حقوق مشروع فلسطین و مهمترین ان حقشان در تعیین سرنوشت از جمله حق انها در تشکیل دولت مستقل در

نسبت به حقیقت دیگر مذاهب از وضعیت طبیعی خود خارج شده و به حالت فرقه گرائی و چند دستگی رفته اند که سرانجام موجب از هم پاشیدگی و چند دستگی و روی آوردن به کشمکش اندیشه ای در صحنه عملی گردیده است که تاثیر منفی بزرگی بر نیروی امت و همبستگی آن به وجود آورده و راه را برای اقدام دشمن برای وارد آوردن ضربه به عقیده و روش های نظری و عملی اصیل آن هموار کرده است.

۵- شرکت کنندگان در این کنفرانس با توجه به مسائل مورد قبول قران کریم و سنت رسول اکرم (صلی الله علیه واله و سلم) بر این باورند که اسلام گرد آورنده مسلمانان اهل قبله و گویندگان شهادتین است که این دو ضامنی برای عدم تعرض به جان و مال و ناموس آنان است و نیز براین باورند که تقریب مذاهب اسلامی راه مهمی در تحقق وحدت امت در زمینه های گوناگون به شمار می رود و مذاهب اسلامی که به اصول ایمان عقیده دارند و منکر هیچ مساله شناخته شده ای از اسلام نیستند و این پیروان بایکدیگر امت واحده اسلامی را تشکیل می دهند و یار و یاور جانی یکدیگرند و پائین ترین انها نسبت به جلب حلالیشان تلاش می کند و همگی برای تحقق هدفهای والای اسلام همکاری می کنند و اختلاف سیاسی آنان موجب اختلاف عقیده و یا تاریخی و یا فقهی میان آنان نمی شود و برانگیختن هرگونه فتنه فرقه گرایی و یا نژادی تنها به سود دشمنان و تحقق بخش طرح های فریکارانه آنان علیه این امت خواهد بود و اشغال ستمگرانه انها را تثبیت خواهد کرد و باید با هر وسیله ای در برابر ان مقاومت کرد.

۶- به منظور تحقق این وحدت میان مسلمانان و این تقریب میان پیروان مذاهب اسلامی، شرکت کنندگان در کنفرانس بر لزوم احترام پیروان مذاهب به یکدیگر تاکید کردند و واگذاری بحث مسائل مورد اختلاف خود را به علماء و خبرگان در بحث های علمیشان خواستار شدند و خواهان بدگویی نکردن از یکدیگر در افکار عمومی به بهانه بی پرده گویی شدند و نیز شرکت کنند در کنفرانس برعدم جواز توهین به مقدسات مورد احترام دیگر پیروان مذاهب تاکید داشتند که این مساله به ویژه در برگیرنده عدم جواز اهانت به ساحت مقدس اهل بیت و یا دشنام گویی و یا توهین به آنان و نادیده گرفتن جایگاه آنان و یا تعرض به هر چیزی که به آنان منسوب است تاکید داشتند و مخالفت خود را هر گونه اسائه ادب گفتاری و یا عملی و عدم جواز بهره برداری منفی از اماکن عبادت و ذکر خدا همچون مساجد و حسینیه ها و تکایا و مراقد و غیره ابراز داشتند.

۷- شرکت کنندگان در این کنفرانس با توجه به نیاز

شرکت کنندگان در کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی در بیانیه پایانی، بر نقش ملل اسلامی در ساخت آینده خود و مشارکت فعال آنان در خودسازی و روند تمدن بشری تاکید کردند.

در بیانیه پایانی بیست و سومین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی در تهران آمده است: کنفرانس به مدت سه روز در جلسات خود چند موضوع مربوط به عنوان کنفرانس را بررسی کرد و در پایان جلسات، کنفرانس تصمیمات و توصیه های زیر را صادر کرد.

۱- شرکت کنندگان در کنفرانس تاکید داشتند قرآن کریم و سنت رسول اکرم (ص) برای امت اسلامی فضای انسانی و تمدنی بسیار عالی و اشاعه خرد ورزی و روح گفتگوی سازنده و آزادی اجتهاد را با ضوابط شرعی آن فراهم کرده است و روح برادری و وحدت را در پی روشن کردن ویژگی ها و رسالت والای امت اسلامی به همه جهان و سرانجام تکثیر مذاهب را حالتی طبیعی که اثر مثبتی بر تنوع راه حل های مشکلات در پرتو آموزه های شریعت اسلامی و اصول آن دارد دانستند.

۲- کنفرانس به انجام تلاش در جهت تعمیق این اصول و خط مشی ها را به منظور تضمین تنوع در تئوریا و راه حلها و فعال کردن اجتهاد در آگاهی بخشی با اسلام و قران مجید و حفظ بالندگی و حرکت تمدنی خود و صیانت ان از شبهات و انحرافات اندیشه ای توصیه می کند.

۳- شرکت کنندگان در کنفرانس تاکید دارند امت اسلامی هم اکنون با چالشهای بزرگی روبرو است که این چالشها شخصیت و فرهنگ و عناصر نیروبخش موجود و نقش تمدنی مورد انتظار او را هدف و در معرض توطئه های تجزیه جغرافیایی و قومیتی و مذهبی و حتی تاریخی قرار داده و نیز تلاش دارند تا این امت را در عقب ماندگی علمی و اقتصادی و نظامی و غیره نگه دارند و در جهت دور نگاه داشتن امت از اسلامشان با ایجاد شک و تردید در توان اسلام در برخورد با مشکلات حیاتی و جدید تلاش می کنند رفتارهای منحرف از راه شریعت و حالت تقلید و وابستگی به غرب و شیفتگی را در او ایجاد کنند. و همچنین با تضعیف تعلیم و تربیت اسلامی و توان ان در پیشرفت امت و تضعیف تبلیغات اسلامی و نفوذ در ان با اشاعه روحیه شکست پذیری و اقرار به ان جهت جلوگیری از نقش مطلوب ان ایجاد تشکیک می کنند.

۴- شرکت کنندگان در کنفرانس بر این باورند که هوایهای نفسانی و انگیزه و انگیزه های سیاسی و روانی و اشاعه مسائل تعصب آمیز و نادانی برخی از اتباع مذاهب

مولانا:

آمریکایی ها بیش از ما در باب اسلام شناسی فعالیت می کنند

مولانا در خصوص موضوع خود نتیجه گیری کرد و گفت: حوزه های علمیه و دانشگاه ها می توانند نقش مهمی در ایجاد وحدت و تقریب ایفا کرده و به کشورهایی همچون آمریکا و کشورهای اروپایی برای ایجاد وحدت و تقریب سفر کنند.

وی افزود: تقریب مذاهب و وحدت امت اسلامی ایجاب می کند که حوزه ها و دانشگاه ها باهم همکاری واحد و گسترده ای داشته باشند.
مولانا تصریح کرد: مشارکت در دانشگاه های ملی و بین المللی در سطح جهانی با گفتمان ها و همایش ها یک امر لازم و اجتناب ناپذیر است.

مشاور رئیس جمهور اظهار کرد: همکاری و نفوذ علما و حوزه های علمیه با مراکز خارجه به ویژه آمریکا باید بیشتر شده و برای این همکاری ها برنامه ریزی باید داشت.

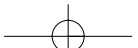
وی در پایان تأکید کرد: علما و حوزه های علمیه باید برای ایجاد روشنگری در خصوص وحدت اسلامی در تمام مراکز اسلامی جهان و به خصوص آمریکا و اروپا تلاش کنند.

اقتصادی و همچنین اضافه شدن جمعیت مراکز اسلامی اش به ۲ هزار و جمعیت اسلامی آن به ۱۰ میلیون افزایش پیدا کرده است.

مولانا در ادامه با اشاره به سه سؤال در خصوص تغییرات در ساختارهای جهانی با ساختار مذهبی به ویژه در کشورهای اسلامی و همچنین میزان طراحی سیاست خارجی به ویژه عامل ملی ان در روند مذاهب اسلامی مرتبط و استراتژی و تأکیدهای دینی و مذهبی برای اهداف اسلام گفت: آمریکایی ها اسلام شناسی را بیش از ما در مراکز و دانشگاه های خود مورد مطالعه قرار می دهند.

مشاور رئیس جمهور افزود: در کشور آمریکا فقه و اصول بررسی شده، اما تجزیه و تحلیل نمی شود و باید آگاهی های بیشتری در خصوص تجزیه و تحلیل فقه و اصول به آنها داده شود.

وی تأکید کرد: برنامه های اسلام شناسی آمریکا بسیار نامتناسب بوده و باید علمای دینی و دانشگاهی ما برای ایجاد این تناسب و همچنین رفع تنوع مذهبی و فرقه گرایی تلاش کنند.

در وجود سید جمال الدین سری مکتوم بود

به چه دلیل سید جمال را به عنوان اصلی ترین سوژه تحقیق خود انتخاب کردید و سراغ ایشان رفتید؟

من از نیم قرن پیش، همیشه و همه جا و هر کشوری که رفتم، به دنبال شناخت و شناسایی سید جمال الدین حسینی اسدآبادی بوده‌ام و یکی از نتایج این تلاش و کوشش پیگیر و خستگی‌ناپذیر، آماده‌سازی مجموعه آثار سید جمال الدین حسینی است که نخست در "قم" و در هفت جلد و سپس تکمیل شده آن در "قاهره" و در ۹ جلد و ۳۵۰۰ صفحه منتشر شد؛ اما درباره اینکه چرا سید را برای این تحقیق و کاوش انتخاب کرده‌ام، ترجیح می‌دهم که نقل قولی از فرهیخته برجسته زمان و مورخ و پژوهشگر بی‌همتای دوران، مرحوم استاد سید محمد محیط طباطبایی، در رابطه با این موضوع داشته باشم.

افزافه برخی کلمات در داخل پرانتز یا گیومه از اینجانب است که برای مفهوم و روشن شدن موضوع اضافه شده و برای تشخیص اینکه آنها از متن سند نیست، داخل پرانتز یا گیومه قرار گرفته است و این روشی است که در تحقیق کتاب‌های قدیمی یا اسناد ویژه به کار می‌رود.

نمونه‌هایی از اسناد مهم مندرج در کتاب اسناد وزارت خارجه ایران درباره سید را می‌توانید نقل کنید؟

در این کتاب ۱۲۰ سند از صندوق‌ها و کارتن‌های اسناد دوره قاجار نقل شده که هر کدام به نوبه خود دارای اهمیت است و انتخاب چند نمونه از آن اسناد آسان نیست... اما بی‌مناسبت نیست که یکی دو سند مربوط به قتل ناصرالدین‌شاه و اینکه سید جمال الدین چون ایرانی و اسدآبادی است و گویا در تحریک میرزای کرمانی-قاتل ناصرالدین‌شاه- نقش داشته است، باید به ایران تحویل داده شود، همچنین سندی از سفارت ایران در اسلامبول درباره هدف‌های سید جمال الدین از جمله ایجاد وحدت بین شیعه و سنی، نقل می‌شود که به مناسبت مسائل مربوط به شیعه و سنی در عصر ما، بررسی آن سودمند خواهد بود.

*** سند اول:**

و نشر اسناد به‌طور طبیعی یک کار علمی-تاریخی فراجانحی است و درباره جناح خاصی! در آن موضع‌گیری نشده است. امید که اهالی تاریخ با ملاحظه آن اسناد، برداشت‌های منصفانه و محققانه خود را برای عموم عرضه کنند.

آیا مطالعه این اسناد می‌تواند خواننده را با ابعاد مختلف شخصیت و زندگانی سید جمال آگاه و آشنا کند؟

مطالعه این اسناد فقط می‌تواند گوشه‌ای از ابعاد گوناگون شخصیت سیاسی، علمی، مذهبی، اجتماعی و... سید را به خواننده نشان دهند. چون همه اسناد مربوط به سید در این کتاب نیست و اسناد سید در انگلیس، روسیه، افغانستان، مصر، عراق، فرانسه، ترکیه و... هم اگر منتشر شود، بی‌تردید می‌تواند تکمیل‌کننده شناخت شخصیت و اندیشه‌های سید باشد.

البته من سال‌ها پیش مجموعه اسناد سید را در سفری به انگلیس، از بایگانی وزارت امور خارجه انگلیس-لندن-تهیه کردم و سپس با ترجمه فارسی بخشی از آنها، آن اسناد را تحت عنوان "مجموعه کامل اسناد وزارت خارجه انگلیس درباره سید جمال الدین اسدآبادی" در ۴۵۰ صفحه در سال ۱۳۷۹ در تهران منتشر ساختم... و امیدوارم که بتوانیم اسناد سید در بلاد دیگر را هم که به اسامی آنها اشاره کردم، روزی به دست آوریم و آنها را هم منتشر سازیم.

شما بر اساس این اثر، شخصیت سید جمال الدین اسدآبادی را چگونه بررسی می‌کنید؟

بررسی شخصیت سید، فقط با استناد به این اسناد، یک بررسی ناقص خواهد بود و همین هم نیازمند فرصت دیگر و وقت بیشتری است... **سیر تهیه چنین اثر پر حجم و زحمتی را بیان بفرمایید؟**

اشاره کردم که تهیه این اثر در طول ۲۵ سال تحقق یافته و محصول مدت کوتاهی نیست، چرا که جمع‌آوری و انتخاب اسناد از میان چند هزار سند، از اسناد قدیمی وزارت امور خارجه در دوره قاجار انجام گرفته که عمدتاً در صندوق‌های ۲۱، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۳۰ و ۳۱ کارتن‌های اسناد مکمل دوره قاجار به ویژه کارتن‌های ۱، ۶، ۱۰، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۳۲، ۱۳۷، ۱۶۰ موجود بودند و در بایگانی وزارتی محفوظ است و این البته کار آسانی نبود و نیازمند علاقه، پشتکار و فعالیتی هدمندی بود. در کتاب مشخصات هر سند در بالای اسناد درج شده و همان‌طور که اشاره

البته من تردید ندارم که اسناد مربوط به سید در وزارت خارجه باید بیشتر از این می‌بود که به دست آمده است ولی متأسفانه بعضی از آنها در دوره رژیم شاه، توسط تاریخ‌نویسان درباری مانند ابراهیم صفایی به سرقت رفته و بعضی هم شاید در تحویل و تحول‌ها مفقود شده است؟! به‌ویژه که ما در بین اسناد موجود، پاسخ سید به ناصرالدین‌شاه یا امین‌السلطان و دیگران را می‌بینیم، ولی اصل نامه‌های آنان پیدا نیست.

باید دید آنها چه نوشته بودند که مورخان درباری نمی‌خواستند آن نامه‌ها انتشار یابد؟! همین اشکال در اسناد خانه امین‌الضرب هم که توسط جناب دکتر مهدوی و جناب ایرج افشار سال‌ها پیش توسط دانشگاه تهران منتشر شده است، وجود دارد. یعنی در میان این اسناد هم، باز پاسخ‌های سید به شاه یا امین‌السلطان و دیگران هست، اما از اصل و متن نامه‌هایی که به آنها پاسخ داده شده است، خبری نیست. در حالی که اگر سید نسخه‌ای از نامه‌های خود را نگه می‌داشت-که چنین بود-بی‌شک نامه‌های اصلی سردمداران قجری را هم نگه می‌داشته، اما چرا آنها نیست؟ البته من متأسفانه تاکنون پاسخی برای این موضوع نیافته‌ام.

در اینجا بد نیست به این نکته هم اشاره کنم که هم اکنون در "کاخ گلستان"-باب همایون-بیش از نیم میلیون اسناد، نامه‌ها، دستخط‌های دوران قاجار وجود دارد که در مخازن خاصی نگهداری می‌شوند که متأسفانه هنوز شمارش آنها به نیمه نرسیده است یعنی کارشناسان کاخ موزه گلستان گویا فقط توانسته‌اند تا کنون یکصد هزار سند را ثبت کنند و ظاهراً ادامه کار، سال‌ها طول خواهد کشید و اگر این اسناد در اختیار محققان و مورخان معاصر قرار می‌گرفت، بی‌تردید می‌توانستیم از حقایق بسیاری درباره دوران قجری‌ها آگاه شویم.

در مخزن عکاسخانه کاخ گلستان هم به گفته مسؤولان آن، حدود ۵۰ هزار عکس تاریخی از دوران قاجار وجود دارد که بازبینی آنها نیز می‌تواند شرایط سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و مذهبی دو قرن گذشته ایران را روشن سازد...

از آنجا که جمع‌آوری اسناد به نوعی تاریخ‌نگاری نیز محسوب می‌شود تا چه اندازه سعی کرده‌اید در این اثر فراجانحی و برای ثبت اصل تاریخ به این موضوع بپردازید؟

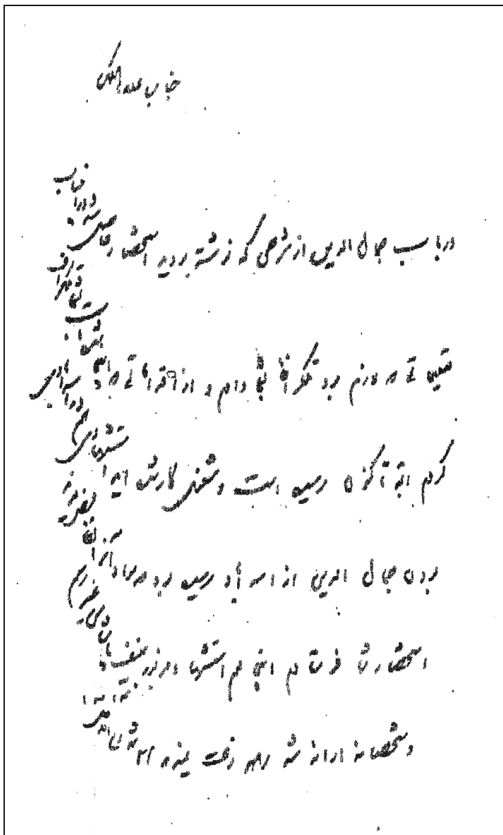
هدف من از جمع‌آوری و ثبت اسناد سید در وزارت امور خارجه تاریخ‌نگاری نبود، بلکه می‌خواستم این اسناد باقی‌مانده به دست فراموشی سپرده نشود یا از بین نرود... و به همین دلیل آنها را در طول ۲۵ سال، جمع‌آوری و ثبت کرده‌ام و متأسفانه این فرصت برای من پیش‌نیامده که با توجه به محتوای این اسناد، یک تحلیل تاریخی جامعی در این رابطه ارائه کنم. جمع‌آوری

استاد محیط در مقاله‌ای درباره سید می‌نویسد: "... من از میان همه چهره‌های درخشان تاریخ ایران و اسلام به خصوص کسانی که در راه استقرار حکومت ملی و سقوط استبداد مصدر خدمات ارزنده بوده‌اند، چهره مظلوم سید جمال الدین اسدآبادی را برگزیده‌ام. در وجود او سری مکتوم بود که من حیث‌المجموع در وجود بسیاری از افراد یافت نمی‌شود... سید دریافت که اساس عقب‌افتادگی و شوربختی ممالک اسلامی در بی‌نصیبی ملت‌های مسلمان از آزادی و دانش است و این نقیصه را نتیجه اسلوب حکومت مستبدانه شناخت و دریافت مادامی که شکل زندگانی سیاسی در ممالک اسلامی تغییر نیابد و حکومت مشروطه جای حکومت استبدادی را نگیرد، نجات برای مسلمانان عموماً و ایرانی‌ها خصوصاً میسر نیست... من چهره سید جمال الدین را برگزیده‌ام، زیرا عکس چهره او را در قانون اساسی و مطبوعات و فرهنگ جدید و همه تشکیلات اساسی حکومت مشروطه وطن خود می‌نگرم و عقیده دارم خدمتی که او به ایران کرد، از نظر ارزش بالاتر از خدمتی بوده که نادر، ارد شیر، یعقوب لیث و شاه اسماعیل به تاریخ ایران کرده‌اند و در ردیف خدمت هوشنتره مادی و آرشاک پرتوی، محسوب می‌شود..." این دیدگاه استاد محیط است و من نیز مانند او و به همین دلیل، چهره سید را برگزیده‌ام...

البته من این مقاله استاد محیط طباطبایی را همراه چند ۱۰ مقاله دیگر وی درباره سید، در کتابی تحت عنوان نقش سید جمال الدین اسدآبادی در بیداری مشرق زمین منتشر ساختم که تاکنون چندین بار تجدید چاپ شده است...

آیا کتاب جدید تمام اسناد مربوط به سید جمال را در برمی‌گیرد؟

کتاب فعلی اسناد سید جمال الدین حسینی اسدآبادی در وزارت امور خارجه ایران مجموعه اسنادی است که من در ۲۵ سال گذشته توانسته‌ام به علت اشتغال در وزارت امور خارجه، از بایگانی اسناد پیدا کنم و خوشبختانه توسط مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت خارجه اخیراً منتشر شده است.

▲ نامه امین‌السلطان به سفیر ایران در اسلامبول درباره اسدآبادی بودن سید جمال‌الدین

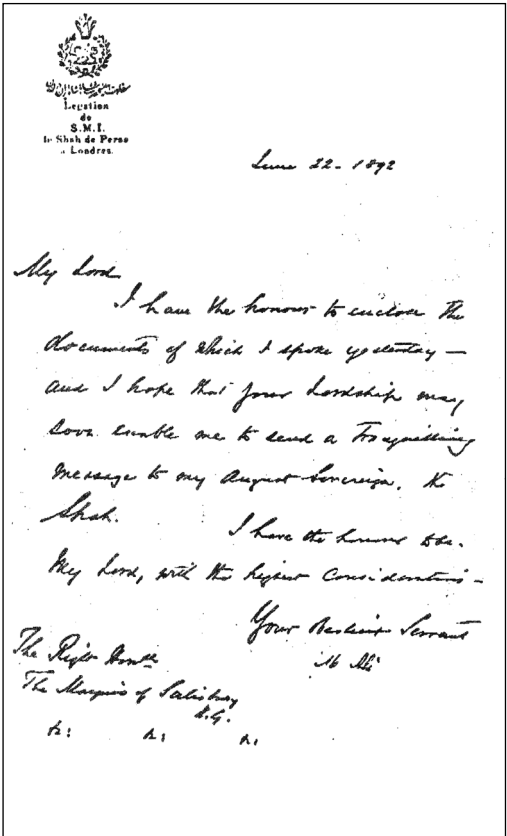
موضوع: فرستادن استشهادی از وزارت خارجه درباره اسدآبادی بودن سید جمال‌الدین جناب علاءالملک

در باب جمال‌الدین از شرحی که نوشته بودید استحضار حاصل شد. در این باب تعلیماتی را که لازم بود، تلگرافاً به شما دادم و از اقداماتی که اینجا شده است، به شما تلگراف کردم، البته تا کنون رسیده است و مشغول کار شده‌اید. استشهادی هم در اسدآبادی بودن جمال‌الدین از اسدآباد رسیده بود که سواد آن را لفأ محض مزید استحضار شما فرستادم. اینجا هم استشهاد مزبور به منیف پاشا من غیر رسم شخیصانه ارائه شد. زیاده زحمت نمی‌دهد.

۲۴ شهر ربیع الاول ۱۳۱۴

این سند با مهر امین‌السلطان، صدر اعظم وقت است که از تهران - وزارت امور خارجه به سفارت ایران در اسلامبول به ضمیمه کپی استشهادنامه از علما و بزرگان اسدآباد همدان ارسال شده است.

سند دوم

▲ نامه میرزا محمد علی خان سفیر ایران در لندن به وزیر خارجه انگلیس همراه نامه ناصرالدین شاه که در آن خواستار اعدام سید جمال‌الدین شد.

در بین اسناد مکمل وزارت امور خارجه ایران موجود است و از سفارت ایران و در باب عالی -اسلامبول -به تهران فرستاده شده، درباره نقش سید در ترور شاه و مسأله اتحاد بین شیعه و سنی در قفقاز است:

تا اخبار دیروز روزنامه‌جات در خصوص حادثه طهران معلومات قطعی حاصل نشده است. بعضی روایت می‌کنند که این جنایت طهران، کار بابی‌ها و به گمان بعضی‌ها هم استناد این حرکت قبیح را به فرقه شیخ جمال می‌دهند. در هر حال این مسأله محل دقت و ملاحظه است هر چند شاه مغفور به افشار مذهب بابی مساعدت نداشت، ولی اماره[ای] به هیچ وجه دایر بر اینکه این حرکت از دست بابی‌ها سر زده است تا به حال به دست نیفتاده. آمدمیم بر مسأله شیخ جمال مومی علیه

عجالتاً در اسلامبول مقیم و به صفت پولطیک‌شناسی مشهور است و تا به حال در اینکه دارای فرقه[ای] است چیزی شنیده نشده و گمان ما هم این است که اشتباه است. از رشت کاغذی به روزنامه آکادمی پطرس بورخ در خصوص شیخ مزبور نوشته‌اند. بنا به معلوماتی که مخبر مزبور در رشت حاصل نموده مسلک شیخ جمال این است که مسلمان‌های سنی و شیعه را یکی و اختلاف خصوصیتی را که در میان ایشان هست، دفع و قلع کند. این مرد فاضل در پیشرفت این مقصود چندین کاغذها به علمای ایران نوشته و از آنها هم جواب‌های موافق و رضامندی گرفته چون اگر اتحاد شیعه و سنی به میدان بیاید، نفوذ پادشاه عثمانی نیز در ممالک ایران پیشرفت خواهد کرد، به این ملاحظه ناصرالدین شاه مرحوم، منافع سلسله قاجاریه را از مد نظر دور نموده و با این مسلک و افکار مخالفت می‌نمود و به واسطه اینکه در واقعه طهران این جنایت را به میرزا محمدرضا از خدام شیخ مزبور استناد می‌دهند، لهذا هم شیخ جمال‌الدین را هم به میان انداخته‌اند. از روی

حقیقت که ملاحظه شود، معلوم شده که این میرزا محمدرضای قاتل از طایفه بابی و یا اینکه از آدم‌های خیلی نزدیک شیخ جمال‌الدین باشد، به این جهت سبب جنایت هنوز مستور مانده است، اما مسأله اتحاد مذهبی زیادتر از شاه‌ها این کار در دست مجتهدین و علما است. زیادتر از جبر و حيله، تفهم و معارضه لازم است. واضح است مثل شیخ جمال‌الدین آدم منورالافکاری برای اینکه مسلک خود را پیشرفت بدهد، هرگز به خون ریختن راضی نخواهد شد.

اما گذشته از این مسأله، یکی نمودن اهل شیعه و سنی و دفع اختلافات و خصوصیتی که ما بین این دو ملت حاصل است، از زمان نادرشاه تا به حال ظهور و مطرح مذاکره است و کسانی که به این افکار خدمت می‌کنند از شیخ جمال‌الدین افندی خیلی پیش تر بوده.

از کجا معلوم که مرحوم ناصرالدین شاه در این افکار به نظر خوب ملاحظه نفرموده باشد، فقط به این ترقی افکار، عدم بصیرت و بعضی تعصب‌های بیجای اهالی اسلام مانع شده است.

حالا از این مسأله مهم بحث نمودیم، لازم است که این را هم فکر کنیم از همه جا بیشتر افکار اتحاد مذهبی در قفقاز جلو رفته و حال آنکه اسلامی که در این قطعه ساکن می‌باشند یک قسم ایشان شیعه و قسم دیگرشان سنی می‌باشند. آن قدر فکر اتحاد افکارشان ترقی نموده‌اند که در مجالس عروسی یکی شده به یکدیگر دختر داده و یا می‌گیرند و به مکاتب ابتدایی صبیانی‌شان را یکی می‌کنند. جوان‌های با علم و علمای با فهم از بحث و تشویق این فکر ثواب به هیچ وجه خودداری نمی‌نمایند. در مساجد و مدارس شیعه، سنی‌ها و در مساجد و مدارس سنی، شیعه‌ها خیرات و اعانه می‌کنند. این مسأله، مسأله تاریخ اسلام است. مسأله شیخ جمال نیست. در واقعه طهران، متجاسر به این جنایت، احتمال می‌رود که یکی از متعصبین

باشد، آن هم در صورتی که ماده انتقام شخصی در میانه نباشد."

این سند در واقع گزارشی است از آنچه روزنامه "ترجمان" چاپ کریمه - ترکیه آن را درباره موضوع، منتشر ساخته است.

گویا جنابعالی پیش از این، اسناد وزارت خارجه انگلیس درباره سید را هم منتشر کرده بودید؟

البته قبلاً به این نکته اشاره کردم، ولی برای توضیح بیشتر باید بگویم که با توجه به اینکه دولت انگلستان پس از مرور ۳۰ سال انتشار آن بخش از اسناد وزارت خارجه خود را که با "امنیت ملی" کشورش تضادی نداشته باشد، بلامانع می‌داند و آنها را در اختیار پژوهشگران و علاقه‌مندان قرار می‌دهد، من در سفری به لندن به عنوان یک محقق تاریخ و به تعبیر مرحوم استاد سید محمد محیط طباطبایی "جمال‌شناس" به اداره اسناد لندن - Public Reco Office - رفتم و خواستار کپی اسناد سید در آن به شماره

۵۹۴/۴.۵۶۰ شدم که پس از اخذ هزینه کپی‌برداری، نسخه کاملی از آن اسناد را در اختیار من قرار دادند که سال‌ها در بین اوراق و اسناد کتابخانه من بایگانی شده بود تا اینکه حدود ۱۰سال قبل ۱۳۷۹ - مجموعه کامل متن آن اسناد توسط انتشارات "کلبه شروق" منتشر شد و مورد استقبال و توجه اهالی تاریخ معاصر قرار گرفت.

یعنی متن انگلیسی اسناد را منتشر ساختید؟

بلی، متن کامل اسناد تحت عنوان "مجموعه کامل اسناد وزارت خارجه انگلیس درباره سید جمال‌الدین اسدآبادی" در ۴۴۰ صفحه منتشر شد، ولی ترجمه گزیده‌ای از اسناد نیز در ۱۰۰صفحه در اول کتاب آمده است که در واقع نشان‌دهنده چگونگی محتوای این اسناد می‌تواند باشد.

چه کسی این ترجمه را انجام داده بود؟ گزیده این اسناد توسط آقای علی مشیری روزنامه‌نگار ایرانی که مقیم لندن بود، ترجمه شده و در شماره‌های مختلف سال بیست و چهارم و بیست و پنجم مجله "خواندنی‌ها" در سال ۱۳۴۳ به چاپ رسیده بود ولی ما عین ترجمه آقای مشیری را نقل نکردیم، بلکه ضمن استفاده از کلیات آن ترجمه، به تطبیق مواردی با اصل متن پرداختیم که در واقع نوعی ویرایش یا اصلاح و تکمیل ترجمه بود.

مثلاً چه نوع ویرایش یا تغییری در ترجمه به عمل آمد؟

در ضمن تطبیق ترجمه آقای مشیری، درج شده در مجله خواندنی‌ها با بعضی از متون اصلی اسناد، متوجه شدم که مترجم در واقع مقید به ترجمه منطبق با متن نبوده و در واقع نوعی به ترجمه آزاد پرداخته است البته دلیل این کار را نمی‌دانم. شاید به علت بدی خط اغلب گزارش‌ها و اسناد بوده یا به دلایل خاصی در مجله خواندنی‌ها، موقع چاپ به آن پرداخته شده که مطابق با متن نیست.

نمونه‌ای می‌توانید ذکر کنید؟

مثلاً در ترجمه گزارشی آمده بود که "به سید پول دادند که سفر کند!" در حالی که در متن "تهیه بلیت برای سفر" مطرح است و این امر البته در هر دعوتی از سوی هر نهاد یا مؤسسه‌ای، اعم از سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و ... رسم بوده و امروز هم مرسوم است و حتی علاوه بر تهیه

بلیت برای "شخص مدعو" و مورد نظر، هزینه سفر و اقامت در کشور دعوت‌کننده هم، به عهده دعوت‌کننده است و این امر امروز هم در همه دنیا در مورد مهمانان اغلب سمینارها و کنفرانس‌ها اجرا می‌شود یعنی پرداخت کل هزینه‌ها به عهده برگزارکننده سمینار است که پرداخت هزینه بلیت هم مقدمه آن است.

در مورد دیگری باز آقای مشیری می‌نویسد: "سید را به لندن خواستند!" که در اصل متن انگلیسی "دعوت کردند" آمده که دلیل این نوع تعبیر آقای مشیری باز روشن نیست؟ آیا مفهوم دعوت با معنی "احضار" - خواستند؟- در نظر مترجم، یکسان است؟ یا انگیزه خاصی از به کار بردن این چنین تعبیرهایی در پشت پرده بوده است.

به نظر شما چه دلیل یا انگیزه خاصی می‌توانست در پشت پرده این گونه تعبیرها قرار گرفته باشد؟

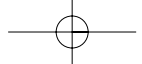
همزمانی نشر این ترجمه‌ها با آن تعبیرات مشکوک در مجله "خواندنی‌ها" به مدیریت علی‌اصغر امیرانی که حامی خالص دربار و رژیم پهلوی بود، با حوادث بعد از ۱۵ خرداد ۴۲ به موازات چاپ چندین کتاب و شاید ده‌ها مقاله توسط "مورخان اجاره‌ای" دربار پهلوی مانند ابراهیم صفایی، دکتر میمندی‌نژاد، ولی‌الله یوسفیه! مهراب امیری و اسماعیل رایین و دیگران، علیه حرکت سید جمال‌الدین حسینی اسدآبادی با به‌کارگیری این عبارات، می‌تواند نشان از توطئه تخریب حرکت طلیعه‌دار نهضت‌های اسلامی معاصر، سید جمال‌الدین حسینی و برای تشکیک در اصالت نهضت امام خمینی باشد... به‌ویژه که اغلب آن نویسندگان اجاره‌ای در آثار خود، ضمن "تخریب" حرکت سید حسینی، گریزی هم بر ضد "نهضت سید موسوی" می‌زدند! که در واقع ماهیت خود را افشا می‌کردند و نشان می‌دادند که با دریافت پول می‌توان تاریخ را طور دیگری نوشت و کاملاً تحریف کرد. به هرحال روش آقای مشیری با ضرورت حفظ امانت در ترجمه سازگار نبود بنابراین ما در ویرایشی کلی، این قبیل موارد را ضمن تطبیق با متن اصلی اصلاح کردیم...

آقای علی مشیری هنوز زنده است؟

من در سفر دیگری به لندن و قبل از چاپ مجموعه کامل اسناد، همراه با گزیده ترجمه آقای مشیری، برای کسب اجازه نشر ترجمه ایشان، همراه با متن و پس از ویرایش، سراغ نامبرده را گرفتم و دوستان گفتند که وی به‌تازگی در گذشته و در لندن" به خاک سپرده شده است. به هرحال ما با ذکر نام وی و اشاره به اینکه اصلاحات و ویرایشی در ترجمه آن به عمل آمده است، از کل ترجمه ایشان استفاده کردیم.

قصده نشر اسناد سید در دیگر کشورها را ندارید؟

چرا اتفاقاً من خیلی به دنبال اسناد سید در وزارتخانه‌های دیگر کشورها بوده‌ام و مثلاً در ترکیه در مورد آثار و اسناد دوره سلطان عبدالحمید - خلیفه عثمانی - در سفری به ایتالیا که از راه ترکیه عازم بودم، در اسلامبول به مرکز آرشیو نخست‌وزیری - باش با کان لیک، آرشیوی - که در نزدیکی مسجد ایاصوفیا قرار دارد - رفتم و تعدادی سند یافتم و گرفتم ولی کل اسناد را ندادند و گفتند که خود

البته مطالعه و بررسی کامل اسناد وزارت خارجه انگلیس بسیاری از حقایق را درباره سیدجمال‌الدین حسینی روشن خواهد نمود.

آیا می‌خواهید در این راستا گام دیگری بردارید؟ مرحله بعدی چیست؟

اشاره کردم که من به فکر بقیه اسناد سید در کشورهای دیگر هستم و به دنبال آنها هم - به ویژه در ترکیه و مصر - رفته‌ام که متأسفانه مشکلات ویژه اداری آن دولت‌ها یا بعضی ملاحظات سیاسی در قاهره، مانع از آن شد که به همه اسناد سید دست یابم، ولی امیدوارم که روزی این آرزو تحقق یابد!

اثری در دست نوشتن و زیر چاپ دارید؟
آثار زیادی از خودم و دیگران در دست نوشتن، تحقیق، جمع‌آوری و زیر چاپ دارم که نقل فهرست آنها شاید مقدور نباشد. ولی مهم‌ترین آنها عبارتند از: چند کتاب درباره اخوان‌المسلمین (با اسناد و عکس‌های انحصاری)، مجموعه مقالات خود درباره سید که در طول سالیان گذشته نوشته‌ام (کتابی در ۴۰۰ صفحه)، کتاب دیگری درباره سید، به عربی شامل ۲۵ مقاله از شخصیت‌های برجسته جهان اسلام و در ۵۰۰ صفحه و بخش اول و دوم "حدیث روزگار" که گوشه‌هایی از خاطرات زندگی! است. و تنظیم و تنقیح مجموعه آثار علامه طباطبایی در ۲۲ جلد که خوشبختانه ۱۵ جلد آن از سوی مؤسسه نشر کتاب بوستان در قم منتشر شده و بقیه زیر چاپ است و پس از اینها، نوبت مجموعه آثار استاد سید غلامرضا سعیدی است که ان‌شاءالله در ۱۲ جلد منتشر خواهد شد...

کتاب دیگری هم تحت عنوان "امام خمینی (ره) و جمال عبدالناصر" دارم که آن را در مدت اقامت در قاهره به زبان عربی نوشتم و منتشر شد و اکنون یکی از برادران آن را به فارسی ترجمه کرده که من خود ویرایش نهایی و تطبیق با متن عربی را انجام دادم که ان‌شاءالله در ۳۰۰ صفحه به زودی منتشر خواهد شد...

در این کتاب حقیقت رابطه امام خمینی (ره) با عبدالناصر! با اسناد خاص، بیان شده و اتهامات و اکاذیب شاه و ساواک او در این رابطه، به طور مستند پاسخ داده شده است... جای این کتاب با توجه به اکاذیب و شایعات بی‌شمار در اسناد ساواک و نشریات مصری و عربی و اعلامیه رسمی یکی از علمای معروف مشهد در این زمینه، خالی بود و من به عنوان یک "واجب عینی" به تألیف آن پرداخته و در مصر منتشر ساختم که اینک ترجمه فارسی آن آماده چاپ شده است.

مجموعه آثار شما که تا کنون به چاپ رسیده است چند جلد است؟ فهرست گونه توضیح دهید؟

مجموعه آثار اینجانب اعم از تألیف و ترجمه، بالغ بر ۸۰ جلد است که اغلب آنها بارها چاپ شده است. مثلاً امام علی صدای عدالت انسانی تألیف جورج جرداق و ترجمه اینجانب در پنج جلد، بالغ بر سه هزار صفحه ۱۲ بار تاکنون چاپ شده است و کتاب ترجمه عدالت اجتماعی در اسلام تألیف شهید سیدقطب بیش از ۲۵ بار چاپ شده است و... اما کتاب‌هایی که با مقدمه، تحقیق، ویرایش و کوشش اینجانب تا کنون چاپ شده یا زیر چاپ است یا در مراحل نهایی آماده‌سازی است، بالغ بر ۱۲۰ جلد است.

ما را بدهید بخواند و یک نسخه از آن را به او بدهید و نیز ترجمه نامه عربی جمال‌الدین را به او تحویل داده و از او بخواهید که همه اینها را برای وزراء انگلستان بفرستد و حتی به نظر نمایندگان پارلمان آنها نیز برساند تا هر گاه حق به جانب ماست، او را به حبس ابد محکوم نمایند، والا چگونه ما باور کنیم که دولت انگلستان حامی مقام سلطنت و وجود شخص ماست؟ در حالی که چنین شخص مفسد و بی‌شعوری با کمال آزادی و راحتی در انگلستان اقامت کرده و این گونه مطالب را انتشار می‌دهد."

و به دنبال این نامه یا دستور شاه، امین‌السلطان نامه‌ای خطاب به سفیر محمدعلی‌خان می‌نویسد که موضوع را به شدت پیگیری کند و سفیر نیز در تاریخ ۲۲ ژوئن ۱۸۹۲ طی نامه‌ای آن را برای وزیر خارجه انگلیس، مارکیز اوف سالیسبوری می‌فرستد: "عالی‌جناب! با کمال افتخار اسنادی را که دیروز راجع به آن با جنابعالی مذاکره شد، حضورتان تقدیم داشتم. آن عالی‌جناب هر چه زودتر ترتیبی دهند تا بدان وسیله بنده بتوانم خاطر مبارک ملوکانه را از هر حیث آسوده نمایم.

با تقدیم احترامات محمدعلی
نامه امین‌السلطان خطاب به سفیر ایران در لندن:

"بعد العنوان مجدداً شیخ جمال‌الدین مقاله‌ای به عربی انتشار داده و برای توزیع بین مردم عراق عرب و سایر نقاط، تعدادی از آن را فرستاده است. چند روز پیش، آن مقاله به نظر اعلیحضرت همایونی رسید. این دفعه جمال‌الدین بی‌شرمی را به اعلی‌ترین درجه رسانیده است(!) چنان عبارات زننده و تندی به کار برده است که سابقه ندارد. از اول مقاله تا آخرش، تمام مطالب، یک پارچه تهمت و توهین به مقام سلطنت است. حتی به این عبارات رکیک قناعت نموده و علما را تحریک نموده است که نه تنها خدمت به شاه را برای مردم ایران تحریم نمایند، بلکه او را برای همیشه از مقام سلطنت خلع کنند. این مزخرفات را طوری ادا کرده است که از تکرار آن شرم دارم.

من یک نسخه از آن مقاله را برای شما به پیوست فرستادم که پس از مطالعه، آن را نزد سالیسبوری ببرید و مفاد آن را برای او شرح دهید.

چون در این مقاله خود شاه مستقیماً مورد هدف تهمت و افترا قرار گرفته، لذا از جانب شاه نزد لرد سالیسبوری، رسماً شکایت کنید و به او بگویید که چنین به نظر می‌رسد در کشوری که خودتان را دوست ما قلمداد می‌کنید، شماها باعث این همه فتنه و آشوب شده‌اید و همان بلوایی را که در مسأله رژی تنباکو راه انداخته شد، باز هم ادامه می‌یابد. چگونه ممکن است نام این جزوه عادی را روزنامه گذاشت و گفت که روزنامه‌ها آزاد می‌باشند؟ آن هم جزوه‌ای که علناً در مملکت فتنه و آشوب بر پا کرده و صلح مردم را به هم زده است. خلاصه چاره‌ای برای این کار باید کرد. یا باید او را به حبس بپندازند یا اینکه به جای دوردستی تبعید نمایند تا اینکه اعلیحضرت همایونی به دوستی و حسن نیت دولت انگلستان اعتماد کنند.

امین‌السلطان

کنند و اگر اعدام نمی‌کنند، او را زندانی یا تبعید کنند!

قبله عالم! اعلیحضرت ظل‌الله! قاجار، چنان مست قدرت و سلطنت است که توهین‌کننده به خود را، حتی اگر در کشور دیگری باشد، مستحق اعدام می‌داند:

نامه محرمانه شماره ۸۲، مورخ ۱۱ می ۱۸۹۲
"عالی‌جناب! عطف به نامه شماره ۱۴ مورخ ژانویه با ارسال رونوشت دستخط شاه ایران خطاب به امین‌السلطان اشعار می‌دارد به وسیله سیدجمال‌الدین نامه‌ای خطاب به علماء ایران صادر شده است و در آن نامه، مستقیماً به مقام سلطنت توهین و به شدت حمله شده است!

ترجمه نامه جمال‌الدین نیز که موجب تغییر و اعتراض شاه شده، ارسال می‌شود. نظر شاه بر این است که نویسنده این نامه مستحق مرگ! یا حداقل حبس ابد است.

من به امین‌السلطان گفته‌ام که این نامه‌ها را برای ملاحظه جنابعالی تقدیم خواهم داشت، ولی در عین حال به آن جناب یادآوری کردم که برای دولت امپراطوری انگلستان غیرممکن خواهد بود بر علیه شخصی که در لندن زندگی می‌کند، قدمی بردارد، مگر به موجب مقررات قانون.

(دستخط شاه ایران خطاب به امین‌السلطان ابتدا به خط خود وی بوده و از فارسی به انگلیسی ترجمه و در روز ۲۸ اپریل ۱۸۹۲ به سفارت انگلیس در تهران تسلیم شده است.)

جناب اشرف امین‌السلطان
ما پشت سر هم چه به وسیله سفیر خودمان در لندن و چه توسط سفیر انگلستان در تهران، راجع به مزخرف‌گویی‌ها و نوشته‌های مفسدانه میرزا ملکم، هم کتاب و هم شفاهاً اعتراض و تقاضا نموده‌ایم مشارالیه را از لندن و همچنین از کلیه ممالک تابعه امپراطوری انگلستان اخراج نمایند و یا لااقل از او التزام بگیرند که از این عملیات فتنه‌انگیز بر ضد کشور ایران و توهین به مقام سلطنت دست بردارد، ولی ابداً نتیجه حاصل نشد تا اینکه ما شیخ جمال‌الدین را که یکی از شریرترین مردمان روی زمین است و در ایران تولید اخلال و مزاحمت‌هایی می‌نمود، تبعید کردیم، او نیز به لندن رفت و به ملکم خان پیوست و به وسیله انتشار روزنامه به زبان عربی، شروع به تحریکات نمود. مشارالیه چندین شماره روزنامه نوشته و آنها را در بلاد قفقاز و ایران پخش نموده است.

نامبرده اخیراً چند نسخه از آخرین شماره آن را که به زبان عربی انتشار یافته، برای توزیع بین مردم به ایران فرستاده است. اینک یک شماره از آن را برای ملاحظه و تعقیب امر فرستادم. این مرتبه او علناً شروع به تحریکات نموده و علماً و مردم ایران را تشویق به اخلال و شورش نموده و حتی نسبت به شخص ما حمله نموده است.

بدین وسیله او خودش را مانند یک نفر قاتل معرفی کرده و طبق قانون هر مملکتی چنین شخصی که مستقیماً به مقام سلطنت درصدد اسائه ادب برآمده و علناً نسبت به مقام سلطنت خیانت کرده، محکوم به اعدام است و سزای او مرگ است! یا لااقل او باید در یکی از نقاط دوردست تا ابد حبس شود. شما باید از سفیر انگلیس بخواهید که شما را ملاقات نماید و رسماً نظریات ما را به او ابلاغ کند. این دستخط

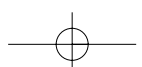
نخست‌وزیری می‌خواهد اینها را چاپ کند - در دوره نخست‌وزیری آقای نجم‌الدین اربکان که از دوستان قدیمی اینجانب هستند- اما متأسفانه پس از کودتای آمریکایی سال ۱۹۹۷ میلادی علیه حزب رفاه و سرنگونی حکومت نامبرده توسط ارتش، این نیت خیر هم راکد ماند و تاکنون این اسناد چاپ نشده است... و جالب آنکه قبل از من خانم "نیکی کدی" استاد تاریخ در دانشگاه‌های آمریکا که درباره سید کتابی هم منتشر ساخته است به سراغ این اسناد رفته و آنها را علامت‌گذاری کرده بود...! در مصر تمام تلاش خود را به طور مستقیم یا توسط بعضی از اساتید تاریخ دانشگاه‌های قاهره که درباره سید تحقیقاتی به عمل آورده و آنها را منتشر ساخته بودند، به عمل آوردم ولی متأسفانه به علل سیاسی، مرکز این اسناد - دارالکتب و الوثائق القومیه - همکاری نکرد و در آخرین دیدار با رئیس این مرکز به من گفته شد که تمامی اسناد این مرکز در ۵۸۰۰ کارتن بزرگ جمع‌آوری و بسته‌بندی شده که قرار است به تدریج آن را باز کنند و ضمن تنظیم به چاپ آنها اقدام شود! اما متأسفانه از این امر هم خبری نشد.

و سال قبل از برادر عزیزم آقای برهان‌الدین ربانی که از زمان‌های دور با ایشان و نهضت اسلامی وابسته به ایشان رابطه و آشنایی داشتم، درخواست کردم که اسناد وزارت خارجه افغانستان را برای نشر در ایران، تهیه کرده و برای ما بفرستند که متأسفانه تا امروز این درخواست ما عملی نشده است... و اتفاقاً ایشان هم اکنون هم برای شرکت در کنفرانس وحدت اسلامی به تهران آمده است که قصد دارم موضوع را باز پیگیری کنم...

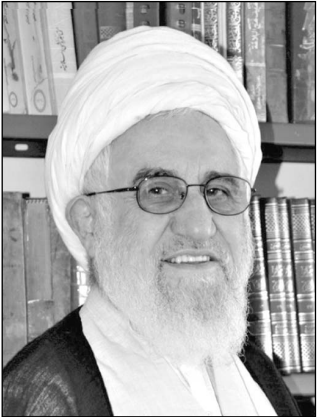
اسناد سید در پاریس هم توسط خانم ناطق جمع‌آوری و به فرانسه چاپ شده و گویا خود نامبرده آنها را به فارسی هم ترجمه کرده، ولی متأسفانه به خاطر مسائل سیاسی نامبرده، تا کنون هیچ یک از ناشران ایرانی برای چاپ و نشر آن اقدامی نکرده است. درحالی که اگر "سارکوزی" هم آنها را ترجمه کرده باشد، برای کمک به روشن شدن تاریخ باید به چاپ و نشر آن اقدام شود. علاوه بر اینها بی‌تردید اسناد و گزارش‌ها در کشورهای دیگر مانند روسیه، هند، عراق و... وجود دارد که متأسفانه کسی به فکر پیگیری و کشف و نشر آنها نیست... و بنده هم دیگر از لحاظ فیزیکی آمادگی سفر به این بلاد برای به دست آوردن این اسناد را ندارم، ولی امیدوارم که سرانجام پژوهشگران معاصر یا وابستگان فرهنگی کشور ما در آن بلاد همت کنند و به تحقق این امر که موجب روشن شدن گوشه‌های دیگری از کوشش‌ها و آثار حرکت سید در آن بلاد و در واقع کشف حقایق درباره تاریخ معاصر ما خواهد بود، اقدام کنند. ان‌شاءالله

در این بخش از گفت‌وگو بی‌مناسبت نیست نمونه‌ای هم از اسناد کتاب اسناد سید در وزارت خارجه انگلیس نقل شود.

یک سند از سفارت انگلیس در تهران با امضای سر ف. لاسل، سفیر انگلیس به ضمیمه نامه شخص ناصرالدین شاه را می‌توان نقل کرد که بسیار جالب است. شاه در نامه خود به امین‌السلطان، صدر اعظم خود دستور می‌دهد که از دولت انگلیس بخواهد که سیدجمال‌الدین را که به مقام سلطنت! توهین کرده است اعدام

حوزه علمیه گیلان و افق پیش رو

گرایش مردم به دین و ارزش‌ها چیست؟

مردم باید براساس مکتب اسلام، حقیقت دین، معارف اهل بیت(ع) و واقعیت‌های زندگی تربیت شوند، این مهم با تقویت حوزه‌های علمیه شدنی است

من پنجاه استاد از حوزه درخواست کرده‌ام که به این منطقه بیایند، اگر اینها بیایند صداوسیما را تغذیه می‌کنند، امامت جمعه و جماعت را به عهده می‌گیرند و مردم را با فرهنگ غنی اسلام آشنا می‌نمایند که به تبع آن فرهنگ جامعه رشد می‌کند.

مردم از روحانیت چه انتظاری دارند؟

اگر مردم از ما صداقت و امانت ببینند، به ما اقبال نشان می‌دهند و ما را یاری و همراهی می‌کنند.

یکی از کارکردهای روحانیت شیعه در طول تاریخ بحث تاسیس حکومت اسلامی بر مبنای ولایت فقیه بوده است، چرا این اصل مترقی همواره مورد هجمه دشمنان قرار می‌گیرد؟

ولایت فقیه از کیان نظام اسلامی و احکام الهی دفاع می‌کند، دشمنان همواره از این ناحیه ضربه خورده‌اند و نتوانسته‌اند به اهداف شوم خود برسند. اگر ولایت فقیه نبود، جمهوری اسلامی به وجود نمی‌آمد، لذا آنان از طریق شبهه‌افکنی با شیوه‌های مختلف سیاسی، فرهنگی، اعتقادی و... هجومشان را متوجه رهبری کرده‌اند، الان شما می‌بینید که رسانه‌های دشمن چه هجمه سنگینی را علیه ولایت فقیه انجام می‌دهند. ما در این شرایط وظایف سختی در حمایت از رهبری به عهده داریم.

نهاد روحانیت چه نقشی در همسویی و هماهنگی جامعه با ولایت فقیه دارد؟

ولایت فقیه برگرفته از اعتقادات ماست معتقد این دژ نفوذ ناپذیر است؛ زیرا این عقیده ماست. الحمدلله الان نهاد روحانیت با مقام رهبری کاملاً هماهنگ است.

ادامه در صفحه ۱۲

مقدار بهتر شده، هر چند در بعضی از جاها تلاش‌هایی شده است و درس‌هایی گفته می‌شود، ولی در مجموع وضعیت خیلی مناسب نیست، البته بعضی از علمای برجسته و طلاب توانمند از درون همین حوزه‌ها رشد کرده و در عرصه‌های مختلف اثرگذار بوده‌اند.

حاج آقا از دیدگاه شما، روحانیت چه کارکردهایی دارد و چه نقشی را می‌تواند در جامعه ایفا نمایند؟

روحانیت همیشه پناهگاه مردم بوده است، گاهی اوقات مردم حرف یک پزشک را که می‌گوید به خاطر آنفولانزای نوع A دست ندهید و روبوسی نکنید، گوش نمی‌کنند، اما مسئولین پیش من می‌آیند و می‌گویند شما خطرات این بیماری و راه‌های پیشگیری از آن را در نمازجمعه به مردم گوشزد کنید؛ زیرا مردم از شما حرف شنوی دارند. بنابراین روحانیت حرف‌هایشان با ایمان و اعتقاد مردم بستگی دارد و اگر عالمان وارسته داشته باشیم می‌توانیم جامعه را از بسیاری از مفاسد و ناهنجاری‌ها حفظ کنیم، تاسف من از این است که جامعه ما از روحانیت موثر خالی شده است یک عده‌ای از جوان‌ها آمده‌اند که مردم مانند علمای گذشته به آنها باور و اعتقاد ندارند.

چه کنیم که باور اعتقادی مردم نسبت به روحانیت تقویت شود؟

به نظر من باید روحانی وارسته بسازیم تا مردم با دیدن عمل آنها، اعتقادشان تقویت شود.

برای تربیت عالم وارسته چه معیارهایی باید مد نظر قرار گیرد؟

معیارهای ما در قرآن و سنت ماست. من مریض بودم آقای محمدی گلپایگانی، رییس دفتر رهبری از طرف آقا به عیادت آمد، تازه کتاب منشور مملکت‌داری من منتشر شده بود، گفت نذر کن اگر خوب شدی خطبه متقین را مثل این کتاب در بیاوری، نذر کردم از دوران نقاهت بیماری شروع کردم، ۱۰۱ ویژگی برای یک انسان شایسته و کامل از خطبه امیرالمومنین(ع) در آوردم، این کتاب اکنون چاپ شده است. اگر ما به این معیارها عمل کنیم و به دیگران تعلیم دهیم، انسان‌هایی ساخته می‌شود که علی‌وار زندگی کنند.

جامعه ما با مبانی دینی و دستورات اخلاقی و تربیتی اسلام آگاهی ندارند، این جوانانی که می‌گویند بوش این‌گونه گفته و کارتر اینطور گفته، با معارف دینی آشنا نیستند. ما وظیفه داریم آنان را با مکتب اهل بیت(ع) آشنا کنیم.

راهکار فراهم‌سازی بستر

انقلاب و فوت امام، رفتم خدمت ایشان و عرض کردم که اجازه بدهید من از گیلان به قم و یا تهران بیایم، ایشان فرمودند اجازه نمی‌دهم! گفتم آقا شما قبلاً به من می‌فرمودید که من دلم به حال شما می‌سوزد که در گیلان داری می‌پوسی، ایشان فرمودند بله، اما الان زمان تغییر کرده است، آن زمان دوران طاغوت بود و الان زمان جمهوری اسلامی است و در مقام تحلیل فرمود که ما در گیلان مرحوم سید ابوالقاسم اشکوری و سید حسن بحرالعلوم داشتیم که واقعا ملا بود، حاج شیخ رفیع خُرگامی هم مباحثه مرحوم مشکینی صاحب حاشیه بر کفایه، اهل این استان بود. آقا فرمود شما در گیلان بمانید.

برای تقویت حوزه‌های علمیه شهرستان‌ها در شرایط کنونی، چه راهکاری را پیشنهاد می‌کنید؟

وقتی مقام معظم رهبری فرمود که علما و روحانیون به شهرستان‌ها بروند و تمرکز در قم را کم کنند، بزرگان حوزه در جامعه مدرسین تصمیم گرفتند که حوزه علمیه از این وضعیت خارج شود. همان زمان بنده نامه‌ای به آیت‌الله یزدی نوشتم و گفتم راهش این است که در استان‌ها حوزه‌های علمیه قوی به وجود آید و عالمان و اساتید از قم به شهرستان‌ها بیایند تا هم علم پخش شود و هم تمرکز و کم‌حاصلی در آنجا از بین برود. اتفاقاً جامعه مدرسین گفتند که ما از پیشنهاد شما خوشحالیم و اگر می‌توانید یک حوزه بزرگ در گیلان به وجود بیاورید. ما الان در رشت، صومعه‌سرا، فومن، تالش، آستارا، بندر انزلی، آستانه اشرفیه، لاهیجان، لنگرود و رودسر حوزه داریم، اما حوزه‌های مجهز و با امکاناتی نیستند و از کمبود اساتید برجسته رنج می‌برند که این مسئله باعث شده تا حدودی بنیه علمی و اخلاقی طلاب ضعیف باشد.

چرا هنوز نتوانسته‌ایم سیره علمای گذشته را در بین طلاب شهرستانی ترویج دهیم؟

چون استاد و مربی خوب، برنامه‌های مناسب، مدیریت اصولی، کتابخانه و امکانات و تجهیزات کافی و قابل قبول نداریم.

من خودم شصت سال قبل در مدرسه جامع لاهیجان درس می‌خواندم، فضای مناسبی در مدرسه وجود نداشت. تمام بازاری‌ها و مردم در آن رفت‌وآمد می‌کردند، اتاق‌ها به قدری نمود بود که اگر در اتاق را می‌بستی اکسیژن در اتاق وجود نداشت و چراغ نفتی خاموش می‌شد. ما در چنین جاهایی درس خواندیم و حالا هم در شهرستان‌ها وضعیت یک

گیلان بوده‌اند. به هر حال ما همیشه علمای برجسته‌ای را در این منطقه داشته و داریم.

قدمت حوزه گیلان به چه زمانی بر می‌گردد؟

من تاریخ دقیقی ندارم، ولی از اینکه سلاردیلمی در اواخر قرن چهارم و اوایل قرن پنجم از این منطقه بوده است، معلوم می‌شود از همان زمان‌ها حوزه علمیه در گیلان فعال بوده چون سادات کیا، تشیع را در این منطقه ترویج کردند؛ به طوری که شاه اسماعیل نزد میرشمس‌الدین که فرد عالمی از شهر ما بود، تربیت شد و بعدها تشیع را در ایران رسمیت داد.

به هرحال گیلان همواره پایگاه تشیع بوده سیدرضی، سیدمرتضی، شیخ صدوق و شیخ مفید و امثال اینها در سایه آل‌بویه که حاکمان شیعه گیلانی در دوران خلافت عباسی بودند، رشد کردند و اگر آنها نبودند، ما این عالمان را نداشتیم.

حضور علمای بزرگ در شهرستان‌ها چه آثار و برکاتی داشته است؟

در گذشته حوزه علمیه مثل الان که در قم تمرکز پیدا کرده، متمرکز نبود، حوزه‌های نجف، اصفهان، شیراز، مشهد، مازندران، گیلان و... مهد تربیت علما و انسان‌های شایسته‌ای بودند که مردم با دیدن چهره و شنیدن کلمات نورانی آنها، واقعیات اسلام را لمس می‌کردند؛ ولی در زمان ما حوزه در قم متمرکز شده، همچنین عالمانی که در شهرستان‌ها و استان‌ها بودند، عموماً فوت کرده‌اند و طلاب جوان در راس کارها قرار گرفته‌اند و مردم تا حدودی مثل علمای گذشته با آنها احساس صمیمیت نمی‌کنند.

به نظر من جلوه الهی که از روحانیت سلف در مردم تجلی پیدا کرده و معلومات عمیق اسلامی که در گفتارشان وجود داشته، الان در شهرستان‌ها کم‌رنگ شده است. این گونه عالمان را در گذشته در شهرستان‌ها داشتیم که مجتهد مسلم بودند و الان جامعه از وجود آنها محروم شده است.

بر اساس همین مبنا مقام معظم رهبری تصمیم گرفتند و همواره تاکید داشته‌اند، حوزه فقط در قم تمرکز پیدا نکند؛ زیرا اگر شهرستان‌ها از علما خالی شوند، طبعاً مردم از مبانی دین دور می‌مانند.

چرا جناب‌عالی به حوزه قم و یا دیگر حوزه‌ها هجرت نکردید و در گیلان رحل اقامت گزیدید؟

من دوست پنجاه، شصت ساله رهبر معظم انقلاب هستم، تقریباً از سال ۱۳۳۴ با آقا رفاقت دارم. بعد از

آیت‌الله زین‌العابدین قربانی، نماینده ولی فقیه در استان گیلان و امام جمعه رشت در گفت‌وگویی صریح و صمیمی با مرکز خبر حوزه به پاره‌ای از پرسش‌ها در خصوص پیشینه حوزه علمیه این استان، ضرورت حضور علما در شهرستان‌ها، رسالت‌های حوزه و روحانیت، جایگاه ولایت فقیه، نحوه ارتباط دولت با مراجع عظام و ... پاسخ داد.

متن کامل گفت‌وگو با این روحانی صریح‌اللهجه تقدیم خوانندگان ارجمند می‌گردد.

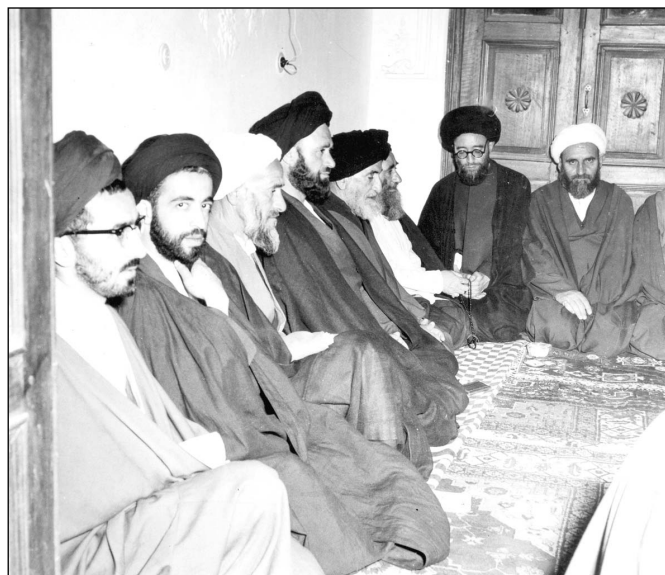
لطفاً ابتدا اشاره‌ای به پیشینه حوزه علمیه گیلان و علمایی که در عرصه دین تأثیرگذار بوده، از این دیار برخاسته‌اند، بفرمایید.

مرحوم سلار دیلمی صاحب کتاب معروف المراسم العلویه فی الاحکام النبویه که در اوایل قرن پنجم بعد از فوت شیخ طوسی، مرجع علی الاطلاق شیعه در نجف بود، شاگرد سید مرتضی و شیخ مفید بود که بعد از رحلت مرحوم شیخ، مرجعیت شیعه را عهده‌دار شد. این فقیه بزرگوار که از راه حلب به ایران می‌آمد در خسروشاه تبریز بیمار می‌شود و در آنجا فوت می‌کند و قبرش در این شهر است. این نشان می‌دهد که از اواخر قرن چهارم عالمان بزرگی از این منطقه برخاسته‌اند و منشأ خیر و برکت برای جهان تشیع بوده‌اند.

مرحوم کیا ابوالحسن کوشیار دیلمی، ریاضیدان و منجم معروف ایرانی و استاد ریاضیات و نجوم بوعلی سینا که در قرن ششم کتاب ایشان به زبان چینی ترجمه و در چین تدریس می‌شد، اهل گیلان بود. مرحوم میرزای قمی اهل شفت هستند، مرحوم حاج سید محمدباقر شفتی معروف به "حجت الاسلام شفتی" بنیانگذار مسجد سید اصفهان از همین شفت است، ملا عبدالرزاق لاهیجی داماد ملاصدرا اهل لاهیجان است، مرحوم حاج شیخ عبدالله مازندرانی که در اصل مازندرانی نیست برای دیوشل گیلان است و چون تحصیلات ابتدایش در مازندران بوده است به عنوان آقا شیخ عبدالله مازندرانی معروف است و الان خانواده‌اش در لاهیجان هستند، حاج شیخ شعبان دیوشلی، مجتهد معروف اهل همین لاهیجان است، مرحوم شریف لاهیجی، صاحب تفسیر شریف لاهیجی، مرحوم آقا شیخ هاشم اشکوری که استاد آیت‌الله شاه‌آبادی "استاد امام" بود که او هم شاگرد مرحوم میرزا ابوالحسن جلوه بود و فلسفه ملاصدرا را از آن طریق به امام (ره) منتقل کرد، همگی از دیار

"مروری بر کارنامه علمی و عملی شهید آیت الله قاضی طباطبائی" در گفت و شنود شاهد یاران با حجت الاسلام والمسلمین سید هادی خسروشاهی؛

پس از انقلاب طرفدار عفو و رأفت بود

▲ آیت الله حاج میرزا حسن تبلی، آیت الله قاضی طباطبائی، آیت الله نجفی مرعشی، آیت الله سید حسین قاضی طباطبائی، آیت الله سید حسن خلخالی، آیت الله شیخ رازی، آیت الله سید مهدی دروازه‌ای، سید هادی خسروشاهی در جلسه دیدار در منزل استاد علامه سید محمدحسین طباطبائی - قم - ۱۳۸۳ ه‍.ق

رابطه اخوی بزرگ تر شما با آیت الله قاضی چگونه بود؟

آیت الله سید ابوالفضل خسروشاهی - اخوی بزرگ تر - چون تحصیل کرده نجف بود با آیت الله قاضی رابطه خوبی داشت و به اصطلاح رفیق تر و مانوس تر بود و وجه اشتراکشان هم همان "نجفی بودن" بود! اخوی ما شاگرد مرحوم آیت الله خوئی بود و لذا در مسئله تقلید به ایشان ارجاع می داد و با مراجع قم - جز آیت الله نجفی

مرعشی - ارتباطی نداشت. البته با آیت الله میلانی در مشهد هم مرتبط بود که این هم نقطه اشتراک دیگری با آیت الله قاضی به شمار می رفت.

ایشان چه نقشی در نهضت مراجع و انقلاب داشتند؟

ایشان از علمای ضد رضاخانی و اهل مبارزه با فساد و تباهی رژیم پهلوی بود و برای همین هم نخست ممنوع المنبر شد و بعد در جریان خلع لباس علماء، ایشان نیز خلع لباس گردید و علی رغم درخواست رسمی

ادامه از صفحه ۱۱

اگر ما این مباحث را از دیدگاه دین در دانشگاه و مجامع علمی مطرح کنیم جامعه آن را می پذیرد؛ چون برگرفته از اعتقادات است.

به نظر شما رابطه بین دولت و مراجع عظام به عنوان سکانداران حوزه های علمیه چگونه باید باشد؟

دو راه وجود دارد، یک راه این است دولتمردان اصلاح بشوند و به قول بعضی از مراجع ادبیاتشان را عوض کنند، مراجع تقلید دلسوزانه و پدرانۀ برخی مسائل را نسبت به عملکرد دولت تذکر می دهند، باید خدمت مراجع برسند و خواسته های آنان را بشنوند و تامین کنند، این قسمت مربوط به دولتمردان می باشد. مراجع عظام انسان های وارسته، مومن، صادق و بزرگواری هستند، این بزرگواران با توجه به نفوذ معنوی خود می توانند مسائل را با ولایت همسو و هماهنگ کنند، مسائلی اگر نسبت به دولت و یا برخی دستگاه ها دارند با آقا مطرح نمایند و گروهی از بزرگان را رابط بین حوزه و آقا قرار دهند.

بد نیست خاطره ای را بیان کنم، در نشست خبرگان بودیم، گزارشی

در خصوص عید فطر دادند برخی از نمایندگان نسبت به بعضی از مراجع که در مورد این مسئله با رهبری هماهنگ عمل نکرده بودند، اظهار نارضایتی می کردند، آقا فرمودند "ما باید از مراجع تشکر کنیم که حکم فقهی خودشان را مطرح کردند، اما آیا بعد از اینکه ما اعلام کردیم آنها نماز خواندند؟" من همین را به آیت الله مکارم شیرازی عرض کردم، ایشان گفتند "من حتی اجازه ندادم در دفتر نماز بخوانند. وقتی می شود همسو باشیم، چرا باید این مسئله به روزنامه ها کشیده شود."

گویا حوزه علمیه بزرگ امیرالمومنین (ع) را در دست احداث دارید، با چه انگیزه ای تصمیم به ساخت حوزه ای با این وسعت گرفته اید؟

ما تصمیم گرفته ایم که یک حوزه بزرگ داشته باشیم، بیست هکتار زمین در بهترین جای شهر رشت تهیه کردیم، ابتدا بنا بود حوزه ای که ظرفیت ۳۰۰ طلبه داشته باشد بسازیم. نقشه ای را طراحی و آماده نمودیم و آن را برای جامعه مدرسین بردیم، آقایان گفتند که حوزه را در چهار طبقه بسازید تا ۱۶۰۰ طلبه تربیت بشود و از

و قانونی، شهربانی تبریز با ملبس شدن مجدد ایشان -طبق اسناد- مخالفت کرد... پس از سقوط رضاخان، ایشان دو باره ملبس شد و به خدمات تبلیغی و اقامه نماز و غیره ادامه داد. در اوائل نهضت، ایشان در بعضی از جلسات علمای تبریز شرکت نمود و چند اعلامیه نخستین را هم همراه بقیه آقایان امضا کرد، اما با پیدایش اختلافات در امر مرجعیت، کنار کشید، به ویژه که بعضی ها به عنوان طرفداری از انقلاب، به آیت الله خوئی اهانت می کردند و ایشان پس از آن به طور مطلق دیگر در این امور دخالت نکرد. ایشان تا آنجا به آیت الله خوئی ارادت داشت که یکی از فضلا و مدرسین معروف تبریزی مقیم قم را که در تبریز به دیدار ایشان آمده بود، چون به آیت الله خوئی جسارت نمود، رسماً از منزل بیرون کرد و به ما هم گفت که دیگر او را به منزل راه ندهیم!

نام ایشان چه بود؟

ذکر نام ضرورت ندارد و اخلاقاً درست نیست، به ویژه که ایشان دو سال پیش به رحمت خدارفت.

آیا ایشان اجازاتی هم از مراجع قم یا نجف داشتند؟

ایشان اجازات متعددی از مراجع و علمای مشهد، قم و نجف، در امور حسییه، نقل روایت و اجتهاد داشتند که بعضی از آنها در کتاب "تاریخ

زندگی و مبارزات آیت الله قاضی" نقل شده است. به امید آنکه همه آن اجازات، همراه نامه ها و اسناد دیگر مربوط به آیت الله قاضی توسط مورخان و فرهیختگان علاقمند به تاریخ معاصر، پیگیری و منتشر گردد، در اینجا دو نمونه از اجازات را از امام خمینی و آیت الله سید ابوالقاسم خوئی نقل می کنیم.

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على محمد و اله الطاهرين و لعنت الله على اعدائهم اجمعين

و بعد جناب مستطاب سید العلماء الاعلام و ملجاء الانام و حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج سید محمد علی قاضی دامت برکاته و کثر الله امثاله از قبل حقیر مجاز و وکیل هستند در اخذ و جوه شرعیه و ایصال آن

بمحل مقرر شرعیه و نیز وکیل هستند در اخذ سهمین مبارکین و ایصال سهم سادات عظام را بمحل مقرر شرعی و صرف نصف از سهم مبارک امام علیه السلام را در علو کلمه اسلام و صرف به هر نحو که صلاح می دانند با ملاحظه احتیاط و ایصال نصف دیگر را به اینجانب برای صرف در حوزه های علمیه و اوصیه ایده الله تعالی بما اوصی به السلف الصالح من

اختصاص داده شده و دو طبقه آن هم در اختیار طلاب قراردارد.

ساختمان مدرسه علمیه خواهران چطور؟

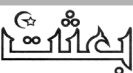
مدرسه خواهران را که ۱۵۰ سال سابقه تاریخی داشته است، البته نه به نام حوزه خواهران، بلکه به نام مدرسه حاج سمیع که در زمان طاغوت مدرسه "شاهدخت" نام داشت را با همفکری آیت الله شرعی، علی رغم مخالفت برخی از علمای منطقه، با استفتا از مقام معظم رهبری، تخریب کردیم و الان در حال ساخت آن در سه طبقه برای خواهران هستیم.

از خیرین در رابطه با ساخت مدارس کمک گرفته اید؟

خیرین کم و بیش مشارکت می کنند، اما آنچه مد نظر من بوده، انجام نگرفته است؛ منتهی برای اینکه حوزه در آینده روی پای خود بایستد، کارهایی را انجام داده ایم.

چه کارهایی؟

یک مرکز بزرگ تجاری هشت طبقه دارای ۷۰۰ مغازه که در گیلان و مازندران مشابه ندارد در دست ساخت داریم که موقوفه حوزه و مصلی می باشد. قطعه زمین دیگری به مساحت ۳ هزار مترمربع تهیه کرده ایم

بخش پایانی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على محمد و اله الطاهرين و لعنت الله على اعدائهم اجمعين
و بعد جناب مستطاب سید العلماء الاعلام و ملجاء الانام و حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج سید محمد علی قاضی دامت برکاته و کثر الله امثاله از قبل حقیر مجاز و وکیل هستند در اخذ و جوه شرعیه و ایصال آن بمحل مقرر شرعیه و نیز وکیل هستند در اخذ سهمین مبارکین و ایصال سهم سادات عظام را بمحل مقرر شرعی و صرف نصف از سهم مبارک امام علیه السلام را در علو کلمه اسلام و صرف به هر نحو که صلاح می دانند با ملاحظه احتیاط و ایصال نصف دیگر را به اینجانب برای صرف در حوزه های علمیه و اوصیه ایده الله تعالی بما اوصی به السلف الصالح من

متن اجازه آیت الله خوئی (ره)

ملازمة التقوى و التجنب عن الهوى و التمسك بعروة الاحتياط فى الدين و الدنيا و ارجو من جنابه ان لا ينساني من صالح دعواته و السلام عليه و على اخوانا المؤمنين و رحمة الله و برکاته بتاريخ ۴ محرم الحرام ۱۳۸۷ روح الموسوى الخمينى

بسم الله الرحمن الرحيم

ادامه در صفحه ۱۳

که تصمیم داریم آن را هم تجاری بسازیم. امتیاز یک کارخانه آسفالت با پنج هکتار زمین را اخذ نموده ایم که می تواند بزرگترین منبع درآمد برای حوزه و مصلی و نیز ترویج مکتب اهل بیت (ع) باشد، مجوز ۲ معدن شن و ماسه را برای حوزه و مصلی گرفته ایم که منبع مناسبی از لحاظ مالی برای تامین هزینه های حوزه و طلاب می باشد.

ما تلاش خودمان را می کنیم و خداوند هم کمک می کند. انشاء الله بتوانیم در حد توان و بضاعت، خدمتی به حوزه امام زمان (عج) بکنیم.

از دولت هم برای ساخت حوزه کمکی گرفته اید؟

این روزها بنده به خاطر تالیف کتاب تفسیر جامع الآیات احکام که در ۱۲ جلد نوشته شده است و به عنوان کتاب نمونه در مسئله خدمت به قرآن انتخاب شده، جزو ۱۴ نفر خادم قرآن انتخاب شدم، آقای رییس جمهور، آقایان یزدی، امامی آشتیانی و بنده را دعوت کرده بودند، اما به علت کسالت نتوانستم بروم و نماینده ای فرستادم، نامه ای به رییس جمهور نوشتم که بنا شد کمکی به ساخت این حوزه بکنند.

شیخه صاحب البحار عن مشایخه منهم والده و صاحب الوافی و الشیخ صالح المازندرانی ره و الملا خلیل القزوینی و صاحب الوسائل عن

المتصلة بهم بالعلماء العظام و المشایخ الکرام قدس الله اسرارهم.

وهی ما رویه عن شیخی و استاذی آیه الله العظمی الامیرزا محمد حسین

الغروی النائینی ره بجمیع طرقة

عن مشایخه العظام و ما رویه عن

المحدث البارع الحاج شیخ عباس

القمی ره عن النوری صاحب

المستدرک بجمیع طرقة الی

البههانی ره المشروحة فی آخر

المستدرک. و ما رویه عن شیخنا

العابد الزاهد الحاج الشیخ علی

القمی النجفی ره کتاب

المستدرک قراءة و سماعا و جمیع

طرقة اجازه الی البههانی ره.

و ما رویه عن الایه

البروجردی عن شیخه الاخوند

الخراسانی عن السید محمد

مهدی القزوینی عن السید محمد

باقر القزوینی عن السید محمد

مهدی بحر العلوم بطرقة

المذکورة فی آخر المستدرک و

ما رویه عن شیخی و استاذی

علم التحقیق الحاج میرزا علی

اصغر الملکی التبریزی عن

سیدنا الاجل السید حسن الصدر

العاملی الکاظمی عن الحاج

النوری اجازه و سماعاً و قراءة

عن شیخ العراقرین عن صاحب

الجواهر عن کاشف الغطاء عن

البههانی. و ما رویه عن السید حسن

الصدر عن المیرزا هاشم الخوانساری

عن السید صدر الدین العاملی و السید

صدر عن بحر العلوم و عن کاشف

الغطاء و السید محسن الاعرجی و

صاحب الریاض و السید صالح

العاملی عن البههانی و صاحب

الحقائق ره، و عن السید حسن

الصدر، عن الحاج ملا علی میرزا

خلیل عن الشیخ الانصاری عن السید

الصدر و عن النراقی عن بحر العلوم

عن البههانی و عن السید حسن

الصدر عن الحاج ملا علی عن الشیخ

عبدالله الرشتی عن بحر العلوم عن

مشائخه و عن السید حسن الصدر عن

الحاج ملا علی عن الشیخ جواد ملا

کتاب عن السید جواد العاملی عن بحر

العلوم بطرقة عن البههانی و السید

حسین بن ابراهیم القزوینی و السید

عبدالباقی الخواتون آبادی و صاحب

المحذات و الشیخ محمد مهدی

الفتونی و الشیخ محمد باقر الهزار

جریبی.

و عن السید حسن الصدر عن

الحاج ملا علی عن الشیخ عبد علی

عن الشیخ ابی علی صاحب الرجال

عن البههانی و عن السید حسن

الصدر، عن المیرزا هاشم عن ابیه

السید زین العابدین عن السید محمد

باقر حجة الاسلام عن المحقق القمی

و کاشف الغطاء و صاحب الریاض

جمیعا عن البههانی. و بالطرق السابقة

عن بحر العلوم عن السید حسین

القزوینی عن السید نصرالله الحائری

عن الشیخ ابی الحسن الشریف عن

شاگردان و علاقمندان خود می باشد. به هرحال فقط یک نامه و یک اجازه نامه نقل روایات، از علامه، خطاب به آیت الله قاضی موجود بود که در اینجا آنها را نقل می کنم:

متن نامه علامه چنین است:

۱۳/۴۳ هـ

به عرض مقدس می رساند. دیشب نامه گرامی، زیارت و موجب مزید افتخار گردید. امیدوارم پیوسته قرین عافیت و موفقیت بوده مشمول عنایات عالیله خداوندی عز و لی عصر ارواحنا فداء و مبدا خیرات و منشاء فیوضات باشید و گاهگاهی یادی از ارادتمندان بفرمائید. از حالات اینجانب استفسار فرموده بودید، بحمدالله حالم نسبتاً خوب و مشغول دعاگوئی می باشم.

خدمت عموزادگان گرامی دانشمند معظم آقای میرزا حسن آقا قاضی و آقای حاج میرزا جواد خان رئیسی سلام اخلاص دارم و همچنین حضور شریف حضرت آقای حاج میرزا لطفعلی خان طباطبائی با سلام ارادت مصدعم خدمت علیا مخدیره سرکار فریده خانم دامت عزتها

▲ ردیف اول: استاد علامه سید محمدحسین طباطبائی، آیت الله قاضی طباطبائی، آیت الله نجفی مرعشی، آیت الله سید حسین قاضی طباطبائی و... - قم - ۱۳۸۳ هـ

اینجانب و همچنین اهل منزل سلام فراوان داریم والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته. محمد حسین طباطبائی

اجازه نامه علامه

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله علی الدوام و الصلاة علی افضل انبیائه محمد و آله والسلام اما بعد فهذا ما قدمته الی السید الجلیل و العالم النبیل فخر الاعلام و المحققین حجت الاسلام والمسلمین الحاج میرزا محمدعلی القاضی الطباطبائی التبریزی لا زال مؤیداً بالتأییدات الربانیة و معنیاً بالعنایات السبحانیة من اجازتی له ان یروی عنی جمع ما صحت لی روایته عن اولیاء الدین النبی و اهل بیت الطاهرین علیهم الصلوة و السلام بطرقی

بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله رب العالمین و صلی الله علیه و آله و سلم و علی خیر خلقه و افضل بریته محمد و عترته الطاهرین و بعد جناب مستطاب عماد العلماء الاعلام ملاذ الانام حجت الاسلام آقای حاج سید محمد علی قاضی طباطبائی دامت برکاته مدتی از عمر شریف خود را در حوزه های علمیه قم و نجف اشرف در تحصیل علوم دینیّه و معارف حقّه الهیه صرف نمود و بحمدالله تعالی دارای مراتب سامیه و مدارج عالیّه از فضل و کمال گردیده و مقام شامخی حائز شده اند از قبل اینجانب در تصدی جمیع امور حسیه که منوط باذن و اجازه حاکم شرع است ماذون و مجاز می باشند و همچنین از قبل اینجانب وکیلند که آنچه از سهم مبارک امام علیه و علی آبائه الکرام افضل التحیه والسلام و سائر وجوه شرعیّه دریافت می دارند بمقدار حاجت از آن صرف و مابقی را از جهت اقامه حوزه های علمیه باینجانب ایصال نمایند و در نقل احادیث معتبره از کتب معتمده علماء امامیه رضوان الله علیهم مانند کتب اربعه کافی و فقیه و تهذیب و استبصار و مجامیع متأخره و رسایل و مستدرک و وافی و بحار و غیر آنها نیز ماذون و مجازند. البته باسائید منتهیه باهل بیت عصمت و طهارت سلام الله علیهم اجمعین و سزاوار است مؤمنین نعمت وجود معظم له را مغتنم شمرده از محضر مبارکشان استفاده نموده در تجلیل و تبجیل و احترام ایشان حتی المقدّر کوتاهی ننمایند و اوصیه ایده الله تعالی و سدد و بملازمه التقوی و سلوک سبیل الاحتیاط فانه لیس هناك عن الصراط من یسلک سبیل الاحتیاط و ان لاینسانی من صالح الدعوات کما انی لا انساه ان شاء الله. والسلام علیه و علی سائر اخواننا المؤمنین و رحمته و برکاته

اجازه نامه امام خمینی (ره) به آیت الله قاضی می شود و جلوس دارد... اگر جناب عالی وقت دارید، یکی دو روزی در آنجا حضور داشته باشید و طلاب جوانی را که به دیدار ایشان می آیند و من آنها را نمی شناسم، به ایشان معرفی کنید. در واقع شما خود

▲ ردیف اول: استاد علامه سید محمدحسین طباطبائی، آیت الله قاضی طباطبائی، آیت الله نجفی مرعشی، آیت الله سید حسین قاضی طباطبائی و... - قم - ۱۳۸۳ هـ

"میزبان" باشید". البته این تعبیرات نشان دهنده لطف ایشان است... و این بود که من دو روز اول را در منزل استاد حضور یافتم و طبعاً در خدمت آیت الله قاضی هم بودم.

مکاتبات چه؟
قاعدتاً باید مکاتبات زیادی بین علامه و ایشان انجام گرفته باشد، اما متأسفانه علی رغم چندین بار پیگیری مستقیم و مع الواسطه، توفیق دریافت آنها حاصل نشد! البته من می خواستم آن نامه ها در جلد ۲۲ آثار علامه طباطبائی، همراه با ده ها نامه دیگر ایشان به علماء و بزرگان درج شود. این مجلد از مجموعه آثار علامه در واقع نشان دهنده روابط علامه طباطبائی با مراجع و علماء بزرگ و یا

ادامه از صفحه ۱۲
الحمد لله رب العالمین و صلی الله علیه و آله و سلم و علی خیر خلقه و افضل بریته محمد و عترته الطاهرین و بعد جناب مستطاب عماد العلماء الاعلام ملاذ الانام حجت الاسلام آقای حاج سید محمد علی قاضی طباطبائی دامت برکاته مدتی از عمر شریف خود را در حوزه های علمیه قم و نجف اشرف در تحصیل علوم دینیّه و معارف حقّه الهیه صرف نمود و بحمدالله تعالی دارای مراتب سامیه و مدارج عالیّه از فضل و کمال گردیده و مقام شامخی حائز شده اند از قبل اینجانب در تصدی جمیع امور حسیه که منوط باذن و اجازه حاکم شرع است ماذون و مجاز می باشند و همچنین از قبل اینجانب وکیلند که آنچه از سهم مبارک امام علیه و علی آبائه الکرام افضل التحیه والسلام و سائر وجوه شرعیّه دریافت می دارند بمقدار حاجت از آن صرف و مابقی را از جهت اقامه حوزه های علمیه باینجانب ایصال نمایند و در نقل احادیث معتبره از کتب معتمده علماء امامیه رضوان الله علیهم مانند کتب اربعه کافی و فقیه و تهذیب و استبصار و مجامیع متأخره و رسایل و مستدرک و وافی و بحار و غیر آنها نیز ماذون و مجازند. البته باسائید منتهیه باهل بیت عصمت و طهارت سلام الله علیهم اجمعین و سزاوار است مؤمنین نعمت وجود معظم له را مغتنم شمرده از محضر مبارکشان استفاده نموده در تجلیل و تبجیل و احترام ایشان حتی المقدّر کوتاهی ننمایند و اوصیه ایده الله تعالی و سدد و بملازمه التقوی و سلوک سبیل الاحتیاط فانه لیس هناك عن الصراط من یسلک سبیل الاحتیاط و ان لاینسانی من صالح الدعوات کما انی لا انساه ان شاء الله. والسلام علیه و علی سائر اخواننا المؤمنین و رحمته و برکاته

ابوالقاسم الموسوی الخوئی ۵ / رجب المرجب ۱۳۹۰ هـ

آیت الله قاضی با مرحوم استاد علامه طباطبائی نسبت نسبی داشتند. آیا رابطه این دو بزرگوار چگونه بوده و مکاتباتی بین آنها انجام پذیرفته است؟

علامه طباطبائی مظهر کامل و تجلی محسنات اخلاقی بود و با همه علما و تلامذه خود روابط حسنه داشت و معلوم است که این روابط با بنی اعمام و علمای بلاد چگونه خواهد بود... وقتی آیت الله قاضی به قم آمدند، در منزل استاد علامه طباطبائی در کوچه ارک- متصل به منزل مرحوم آیت الله سید احمد زنجانی- برای دیدار، جلوس کردند که عکس های تاریخی آن دیدارها موجود است. یکی دو روز قبل، استاد علامه طباطبائی به من فرمودند: آقای قاضی به قم می آید و به منزل ما وارد

بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله رب العالمین و صلی الله علیه و آله و سلم و علی خیر خلقه و افضل بریته محمد و عترته الطاهرین و بعد جناب مستطاب عماد العلماء الاعلام ملاذ الانام حجت الاسلام آقای حاج سید محمد علی قاضی طباطبائی دامت برکاته مدتی از عمر شریف خود را در حوزه های علمیه قم و نجف اشرف در تحصیل علوم دینیّه و معارف حقّه الهیه صرف نمود و بحمدالله تعالی دارای مراتب سامیه و مدارج عالیّه از فضل و کمال گردیده و مقام شامخی حائز شده اند از قبل اینجانب در تصدی جمیع امور حسیه که منوط باذن و اجازه حاکم شرع است ماذون و مجاز می باشند و همچنین از قبل اینجانب وکیلند که آنچه از سهم مبارک امام علیه و علی آبائه الکرام افضل التحیه والسلام و سائر وجوه شرعیّه دریافت می دارند بمقدار حاجت از آن صرف و مابقی را از جهت اقامه حوزه های علمیه باینجانب ایصال نمایند و در نقل احادیث معتبره از کتب معتمده علماء امامیه رضوان الله علیهم مانند کتب اربعه کافی و فقیه و تهذیب و استبصار و مجامیع متأخره و رسایل و مستدرک و وافی و بحار و غیر آنها نیز ماذون و مجازند. البته باسائید منتهیه باهل بیت عصمت و طهارت سلام الله علیهم اجمعین و سزاوار است مؤمنین نعمت وجود معظم له را مغتنم شمرده از محضر مبارکشان استفاده نموده در تجلیل و تبجیل و احترام ایشان حتی المقدّر کوتاهی ننمایند و اوصیه ایده الله تعالی و سدد و بملازمه التقوی و سلوک سبیل الاحتیاط فانه لیس هناك عن الصراط من یسلک سبیل الاحتیاط و ان لاینسانی من صالح الدعوات کما انی لا انساه ان شاء الله. والسلام علیه و علی سائر اخواننا المؤمنین و رحمته و برکاته

▲ نامه علامه طباطبائی

البهانی عن ابیه عن الشهید الثانی ره. و بالطرق المقدمه عن السید صدر العاملی عم ابی السید حسن الصدر عن ابیه السید صالح عن السید محمد عن شیخه صاحب الوسائل عن مشائخه الی الشهید الثانی و بالطرق المتقدمه عن بحر العلوم عن صاحب الوسائل عن مشائخه الی الشهید الثانی. و بقیه الاسناد مذکوره فی الفهارس کاخر المستدرک و غیره و الحمد لله محمد حسین الطباطبائی

آیت الله قاضی در باره خشونت ها و اعدام های پس از انقلاب چگونه می اندیشید و اصولاً در امور قضا دخالت می کرد یا نه؟

ایشان تمایلی به دخالت در امور قضات نداشت، ولی این به معنی این نیست که مسئولین قضائی منطقه را به مراعات رأفت و رحمت و عدالت اسلامی دعوت نمی کرد. اصولاً ایشان روحیه خشونت نداشت و بیشتر طرفدار عفو و گذشت بود. آقازاده محترم ایشان، آقای سید محمدحسین قاضی طباطبائی در مصاحبه ای در این زمینه می گوید:

"وقتی اعدام ها شروع شد، ایشان دادستان انقلاب وقت تبریز را خواستند و من در آن جلسه بودم که ایشان فرمودند: شما اینها را که اعدام می کنید، به ازای هر نفر، ۲۰ خانواده به انقلاب بدبین می شوند. با رحمت و شفقت اسلامی برخورد کنید. البته یقینی نیست که اینها آدم کشته اند، ولی چون مامور شهربانی بودند، اغلب چاره ای نداشتند. شما با خشونت رفتار نکنید و برای مجازات

انقلاب اسلامی را هم وادار به واکنش و خشونت کنند و آنها را وادار به "مقابله به مثل" نمایند که

رسماً به عهده می‌گیرد! اما شیخ گودرزی و چند جوان مرید! او نمی‌توانستند اطلاعات لازم را درباره

اش را فرستادیم تهران و تحویل آقای هادوی که دادستان کل انقلاب و دادیم. بعدها یک روز خبر آوردند که بیدآبادی اعدام شده است. گویا با حکم آقای خلخال‌ای اعدام شده بود، در حالی که خیلی‌ها عقیده داشتند ناگفته‌ها و اسرار با بیدآبادی رفت زیر خاک... یکی از عللی که سال

▲ گوشه‌ای از تشییع ...

متاسفانه همین طور هم شد و خشونت‌ها به موازات ترورها، تشدید گردید و اعدام‌ها هم شکل ویژه‌ای به خود گرفت.

بی‌تردید شخصیت‌هایی چون آیت‌الله قاضی، آیت‌الله صدوقی، آیت‌الله مطهری، آیت‌الله بهشتی و رجال برجسته دیگر انقلاب که ترور شدند، اگر زنده مانده بودند، جریانات بعدی مسیر دیگری را طی می‌کرد؛ روی همین اصل، دشمنان انقلاب اسلامی، نخست آنها را هدف قرار دادند که در این میان، فرقان آلت دستی بیش نبود و در واقع مجری اوامر و دستورات! بود. در اسناد لانه جاسوسی هم به این نکته اشاره شده است.

به هر حال من تصور می‌کنم که گروه فرقان! در واقع شاخه ترور سازمانی بود که وقتی این گروه متلاشی گردید، خود به‌طور صریح و آشکار به این کارها پرداخت و آن را "اوج مبارزه انقلابی!" در راه خدمت به خدا و خلق نامید!

و برای هر ترور و اقدامی هم آیه‌ای نازل می‌کرد...! که اقدامات بعدی و سرانجام آنها را همه می‌دانیم. ۱. مرحوم استاد علامه طباطبائی تاریخ خاندان آل امیر عبدالوهاب را در نجف نوشته‌اند که من نسخه آن را اخیراً از فرزندشان، آقای مهندس عبدالباقی طباطبائی گرفتم و به عنوان جلد ۲۱ مجموعه آثار علامه طباطبائی نقل کرده‌ام. ۲. آیت‌الله حاج شیخ حسین گوگانی (حفظ‌الله) ۳. امیر آقای شیخ عیسی اهری است. ۴. محمدحسن بکائی-

حتی محل برگزاری جلسه شورای انقلاب بدانند و یا دارای امکانات مالی گسترده‌ای باشند: (خانه‌های تیمی، باغ و املاک در لواسانات و کرج، ماشین‌های گوناگون، حساب‌های بانکی متعدد و وسائل چاپ و نشر و امکانات توزیع و هزینه‌های زندگی افراد وابسته و...) پس این گروه دقیقاً سازماندهی شده بود که به این مأموریت مجرمانه بپردازد و گروه یا سازمان پشت پرده، به اهداف بعدی خود برسد... و البته می‌دانیم که آن سازمان‌ها و گروه‌ها، نخست این ترورها را در روزنامه‌های خود به اصطلاح "محکوم" می‌کردند و آقای بنی‌صدر، در مقاله‌ای "تروریست‌ها!" در روزنامه انقلاب اسلامی خود، آنها را مزدوران و آلت دست مستقیم امریکا و استعمار معرفی کرد...! ولی همین‌ها، پس از فرار از کشور در مصاحبه‌های خود- به‌ویژه شخص آقای بنی‌صدر - این

۵۷ در تبریز خونریزی و کشت و کشتار به اندازه تهران و قم نبود نرمش بیدآبادی در مقابل آیت‌الله قاضی و تدبیر ایشان بود...

(خاطرات محمدحسن عبد یزدانی، چاپ مرکز اسناد انقلاب اسلامی تهران، صفحه ۳۰۲ و ۳۰۴، تهران، ۱۳۸۸)

بهرحال این نوع رفتار و منش آیت‌الله قاضی پس از پیروزی انقلاب بود.

شهادت ایشان توسط "فرقان" را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

ترورهای پس از انقلاب و انتخاب شخصیت‌های برجسته و تاثیرگذار مانند: آیت‌الله مطهری، آیت‌الله صدوقی، آیت‌الله قاضی، آیت‌الله دستغیب، آیت‌الله بهشتی و دیگران، در واقع یک طرح و توطئه برنامه‌ریزی شده امپریالیستی بود که از سوی مزدوران وابسته داخلی و عناصر فریب خورده و جوانان تندروی بی‌منطق اجرا شد که شاید هم بعضی از آن‌ها مانند "خوارج" فکر می‌کردند که با ترور حضرت علی علیه السلام دارند به اسلام خدمت می‌کنند!

این ترورها بی‌تردید، بدون نقشه و طرح قبلی نبود و در کل، هدف تصفیه انقلاب از عناصر اصلی و شخصیت‌های موثر بود تا پس از ایجاد خلاء در کادر رهبری عناصر اصلی انقلاب، بتوانند به خیال خود قدرت را در دست گیرند. که برنامه‌های به اصطلاح "فاز نظامی!" آنان این حقیقت را ثابت کرد و اصولاً به نظر من حتی بخش عمده تصرفات غیرشرعی نخستین در آغاز انقلاب، مانند مصادره لجام گسیخته اموال، اعدام‌های فراوان عناصر فرعی دست چپ و راست و راستی اهداف عناصر

چپ و راست وابسته به خارج بود. در این راستا ناگهان گروه فرقانی پیدا شد که گویا در زمان شاه کار فرهنگی می‌کرده و اکنون دست به اسلحه برده! و مسئولیت ترورها را هم

احترامی به او نشود. هر روز من یکی دوبار سر می‌زدم. رادیو در اختیار داشت و مطالعه می‌کرد. حالت مهمان را داشت و با کسی حرف نمی‌زد. فقط تعدادی از افراد نزدیک به آقا می‌دانستند که او اینجا است. تقریباً یک هفته‌ای آنجا بود و عده‌ای شایع کرده بودند که بیدآبادی، پسرعموی قاضی بود لذا او را فراری داد رفت. در صورتی که آقا سید بودند و بیدآبادی سید نبود و اهل بیدآباد و فارس زبان بود.

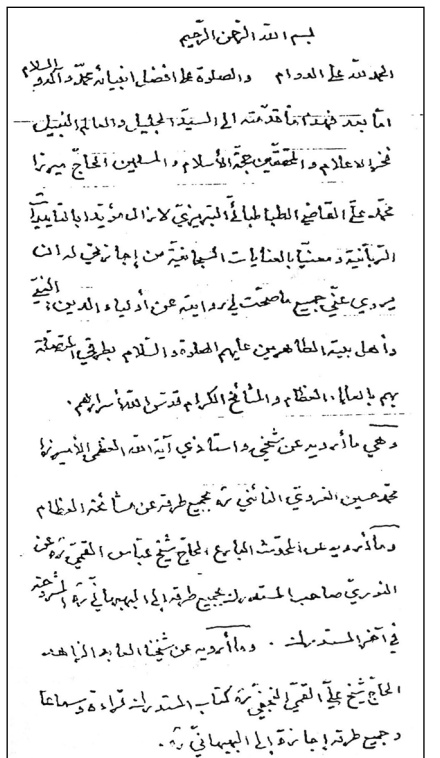
یک روز بیدآبادی به من گفت: - من اینجا شرم‌منده می‌شوم آقا فرموده‌اند خانواده‌ام هم آمده اینجا و هر وقت که برای ما چای و غذا می‌آورند من شرم‌منده می‌شوم. این مرد با این خدمتش شرم‌منده‌ام می‌کند و می‌ترسم یک عده نااهل نفهم پیدا شوند و به بهانه نجات من بیایند و اینجا سر و صدایی بلند شود و حرمت این خانه شکسته شود. من معذب می‌شوم. مرا ببرید زندان!

تیمسار بیدآبادی به دستور آیت‌الله قاضی جلوی خونریزی را گرفته بود و قبل از آن هم از آیت‌الله قاضی حرف شنوی داشت. بیدآبادی آن روز به من گفت که اگر خودش از آقا بخواهد که ببرندش زندان شاید آقا قبول نکند و مرا واسطه کرد تا به آقا برسانم که من هم رساندم و آقا فرمودند که اگر زندان آماده شده باشد مانعی ندارد. چون زندانیان هنگام فرار زندان را آتش زده بودند و اخوی در حال تعمیر و کار بنایی برای آماده‌سازی زندان بود، با او تماس گرفتیم و یک اطاقی در زندان آماده شد و شبانه بیدآبادی را بردیم به زندان. بعد از انتقال به زندان با تهران تماس گرفته شد و وقتی قرار شد منتقل شود به تهران با مأمورهای لباس شخصی و به‌طور ناشناس با یک خودرو سواری، خود و خانواده

آنها را زندانی کنید." ایشان همین توصیه را در باره ارتشی‌ها هم داشتند و در تبریز فقط یک استوار ارتش اعدام شد، اما متاسفانه بعد از شهادت آقا، وضع عوض شد. (روزنامه جوان، مورخ ۸/۸/۷۹، ص ۱۲)

رفتار آیت‌الله قاضی با تیمسار سرلشکر بیدآبادی فرمانده پادگان تبریز، روش مهرورزانه و اسلامی ایشان را بخوبی نشان می‌دهد... یعنی پس از آنکه نامبرده پیام آیت‌الله قاضی را که توسط حجت الاسلام والمسلمین جناب حاجی میرزا عبد الحمید بنایی به وی ابلاغ گردید، بدون مقاومت تسلیم شد و به منزل ایشان انتقال یافت.. آقای محمدحسن عبد یزدانی از مجاهدان تبریز و از اطرافیان آیت‌الله قاضی در این باره می‌گوید:

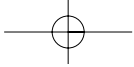
"... آیت‌الله قاضی بنده را مسئول ارتباط با بیدآبادی کرد. منزل آقا بزرگ بود و بیدآبادی در یکی از اطاق‌های پشتی که پنجره اش به حیاط خلوت بود، بازداشت شده بود و آقا

▲ صفحه اول اجازه‌نامه علامه طباطبائی به آیت‌الله قاضی

ترورها را "ببرد آزادی بخش!" برای رهایی کشور نامیدند...! یکی از علل و انگیزه‌های ترورها توسط گروهک‌ها، علاوه بر اهداف کلی که داشتند این بود که هواداران

۵. آقایان ناصرزاده و انزابی از وعاظ معروف همراه آقایان، به زندان تهران انتقال یافته بودند و بقیه وعاظ، در لشکر تبریز محبوس بودند.

دکتر مهدی محقق :

علامه زنجانی از پیشگامان وحدت شیعه و سنی بود

یثربی در پایان سخنان خود با انتقاد از آیین گرایى در جامعه امروز گفت: یكى از ویژگی‌هاى مكاتب عقیدتى پرهیز از آیین گرایى است. متأسفانه امروزه مكتب تشیع را - كه استوار بر عدالت و عقلانیت است - بر آیین استوار کرده‌اند و این زمینه‌ساز انحراف است. سخنران بعدى این مراسم، یوسف نوظهور، عضو هیأت علمى دانشگاه تبریز بود.

وى با اشاره به ویژگی‌هاى پژوهشى مرحوم ابوعبدالله زنجانى گفت: اگر شیوه پژوهشى علامه زنجانى دربستر زمانى خود درك شود، به خصوصیات بارز آن پی مى‌بریم. علامه زنجانى برخلاف بیشتر علمای آن عصر كه به زبان عربى تسلط نداشتند، چیرگى خیره‌كننده‌اى بر زبان و ادبیات عرب داشت. نوظهور با تأکید براینكه علامه زنجانى خود را ملزم به نقل منابع در مكتوبات خود مى‌دانست، اظهار داشت: ابوعبدالله زنجانى در نوشته‌هاى خود، جریمیت و تعصب را به هیچ‌وجه راه نمى‌داد و همین امر مقبولیت وى را در میان اهل تسنن نیز بالا برده است. مصحح و مترجم رساله النُصُوف فى التَّاریخ "آدمه داد: مرحوم علامه زنجانى در این رساله، پس از معرفی منابع و مصادر عرفان و تصوف، به تبیین نظریه وحدت وجود (Pantheism) بر اساس روش عقل‌گرایی مى‌پردازد.

این استاد دانشگاه درباره كتاب کتاب التَّصوَف فى التَّاریخ گفت: در یک ارزیابی کلی مى‌توان روانی متن و استحکام آن در عین رعایت ایجاز را از ویژگی‌هاى این رساله برشمرد.

وى در پایان سخنان خود تصریح کرد: بزرگترین درسى كه امروزه مى‌توان از منش و روش ابوعبدالله زنجانى گرفت، داشتن تعامل و تفاهم فرهنگى با سایر مذاهب و ملل است.

در ادامه این مراسم، بهاءالدین خرمشاهى، عضو پیوسته فرهنگستان زبان و ادبیات فارسى و قرآن‌پژوه معاصر گفت: علامه زنجانى در میانسالى درگذشت، اما از جلالت قدر و مكانت بسىارى در زمان خود برخوردار بود.

وى با اشاره به مقدمه أحمد امین از علمای اهل سنت بر كتاب تاریخ قرآن علامه زنجانى گفت: این موضوع، بیانگر عظمت شخصیت علامه و انصاف وى بوده است.

خرمشاهى درپایان سخنان خود با اشاره به كتاب تاریخ قرآن گفت: خوشبختانه این كتاب تاکنون دو بار به فارسى ترجمه شده و علامه زنجانى در این كتاب كوشیده است، زیبایى و اعجاز قرآن را نمایان كند.

در پایان این مراسم نیز، صادق ضیایى، چهارمین فرزند علامه ابوعبدالله زنجانى از زحمات برگزاركنندگان مراسم بزرگداشت علامه زنجانى به ویژه مهدى محقق، رئیس هیأت مدیره انجمن آثار و مفاخر، تشكر و قدردانى كرد.

زنجانى گفت: اگر علامه را سید جمال‌الدین اسدآبادى دوم بنامیم، در حق وى کوتاهی کرده‌ایم، چرا كه سید جمال‌الدین فقط به زبان عربى می‌نگاشته است، اما علامه زنجانى به زبان‌هاى مختلف تألیفاتی دارد. این کارشناس و پژوهشگر علوم دینی در پایان سخنان خود تصریح کرد: اعضاى مجمع علمى دمشق كه در پذیرش افراد برجسته‌اى مانند براون انگلیسى و طه حسین، سخت‌گیرى بسىارى را روا داشته بودند، عضویت مرحوم علامه زنجانى را به دلیل داشتن علم فراوان به سرعت پذیرفتند.

در ادامه این مراسم، یوسف محسن‌اردبیلی در خصوص شخصیت بزرگ علامه زنجانى سخنرانى كرد.

وى در مورد خاندان شیخ الاسلام‌هاى زنجان كه از اجداد علامه شیخ ابوعبدالله زنجانى محسوب مى‌شوند، اظهار داشت: این خاندان، دومین خانواده زنجانى است كه در این شهر بیش از ۴۰۰ سال پرچمدار روحانیت بوده است. پدر علامه زنجانى از شاگردان بزرگانى همچون سید مهدى بحرالعلوم و سید جعفر كاشف‌الغطاء بوده است.

وى با اشاره به رساله "طهارت اهل كتاب" كه توسط علامه زنجانى نگاشته شد، افزود: اگر كسى به جز علامه زنجانى این رساله را مى‌نوشت، در زنجان تكفیر مى‌شد، اما پیشینه خانوادگى و شخصیت عظیم وى، مانع از این كار شد.

محسن‌اردبیلی در پایان سخنان خود درباره كتاب فرهنگ در ایران باستان گفت: اگر علامه زنجانى در مورد تاریخ قرآن رساله‌اى دارد، جای تعجب نیست، چرا كه وى از زمانى كه چشم به دنیا گشود، در خانواده‌اى مذهبی تربیت شد و تا زمان وفاتش نیز با این كتاب آسمانى مأنوس بود. اما نوشتن كتاب موجز و مختصر فرهنگ در ایران باستان "كه خلاصه ۲۱ كتاب است، جای بسی تعجب دارد.

در ادامه مراسم بزرگداشت مرحوم علامه شیخ ابوعبدالله علامه زنجانى، سید یحیی یثربى از استادان دانشگاه علامه طباطبایى سخنرانى كرد.

وى ضمن تشكر از برگزاركنندگان مراسم بزرگداشت علامه زنجانى گفت: من با شخصیت این علامه بزرگوار از طریق كتاب تاریخ‌القرآن وى در جوانى آشنا شدم.

یثربى با تأکید بر اینکه روش کارى علما مهم‌تر از منش آنهاست، گفت: روش‌مندى علامه زنجانى در تألیفات و فهرست‌بندى وى مثال‌زدنى است و باید این روش‌ها را در جامعه علمى کشور تسرى بدهیم.

این استاد دانشگاه ضمن انتقاد از زبان‌محورى در قرآن‌پژوهى تصریح کرد: متأسفانه، ما در حفظ ارتباطات ظاهرى با قرآن اصرار داریم، اما آنچه كه مهم است، توجه به پیام‌محورى در كتاب آسمانى قرآن است. درست است كه زبان قرآن جزو معجزات آن محسوب مى‌شود، اما بزرگترین معجزه قرآن، همیشگى بودن رهنمودهاى آن است.

رئیس هیأت مدیره انجمن آثار و مفاخر در مراسم بزرگداشت علامه شیخ ابوعبدالله زنجانى گفت: علامه از پیشگامان وحدت بین شیعیان و اهل تسنن بود و خطابه مشهورى نیز در همین زمینه در مصر دارد. در ابتدای مراسم بزرگداشت علامه ابوعبدالله زنجانى، مهدى محقق، رئیس هیأت مدیره انجمن آثار و مفاخر ضمن خوش آمدگویی به حاضران گفت: این مراسم برای تكريم و بزرگداشت یكى از مفاخر برجسته علمى کشور برگزار مى‌شود.

وى افزود: مرحوم علامه شیخ ابوعبدالله زنجانى از جمله روحانیونى بود كه گام را فراتر از ایران نهاد و با توجه به علم و فضل خود، در کشورهای دیگر به خصوص کشورهای عربى، شناخته شده و داراى جایگاه بود.

محقق با اشاره به شهر زنجان به عنوان زادگاه علامه زنجانى اظهار داشت: زنجان شهری علم‌خیز و عالم‌پرور است و یكى از این علمای بنام، علامه زنجانى بود كه در این شهر متولد شد و در همان جانیز دارفانى را وداع گفت.

رئیس هیأت مدیره انجمن آثار و مفاخر با اشاره به پیشینه یادگیرى زبان‌هاى دیگر در دین مبین اسلام گفت: متأسفانه در میان علمای ما، كمتر افرادی وجود داشتند كه به این توصیه اهتمام بورزند. یكى از افرادی كه در فراگیرى زبان‌هاى دیگر بسیار كوشا بود، علامه زنجانى بود كه به زبان‌هاى فرانسوى و عربى تسلط داشت.

محقق با اشاره به برخى تألیفات مرحوم علامه زنجانى گفت: وى آثار متعددى دارد كه یكى از مهمترین آنها تاریخ‌القرآن است. همچنین كتاب تصوّف در تاریخ مرحوم علامه نیز نظریات جالبی را مطرح می‌کند.

وى ادامه داد: علامه زنجانى از استادان برجسته‌اى در زمان خود بهره جست و از آیات عظام آقا سید ابوالحسن اصفهانى، حاج شیخ عبدالكريم حائرى یزدى، آقا میرزا حسین نائینی و سید ابوالحسن اصفهانى اجازه اجتهاد داشت.

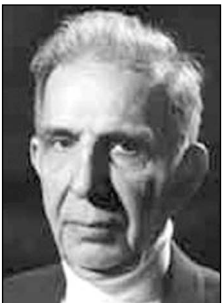
محقق در پایان سخنان خود خاطر نشان كرد: علامه از پیشگامان وحدت بین شیعیان و اهل تسنن بود و خطابه‌اى معروف در این زمینه در مصر دارد. وى حتى رساله‌اى در طهارت اهل كتاب نیز دارد كه در حدود يكصد سال پیش در بغداد به چاپ رسیده است. در ادامه این مراسم، حجت الاسلام والمسلمین ابوذر بیدار از محققان و پژوهشگران کشور به بیان سخنانى درباره علامه زنجانى پرداخت.

وى علامه را شخصیتی كم‌نظیر خواند و افزود: متأسفانه علامه زنجانى در میان ما شخصیتی ناشناخته است. اگر تلاش‌هاى انجمن آثار و مفاخر فرهنگى و در صدر آنها دکتر محقق نبود، بسىارى از شخصیت‌هاى بزرگ علمى کشور ناشناخته باقى مى‌ماندند.

حجت‌الاسلام بیدار در تكريم شخصیت علامه

توضیحی درباره نامه و شعر

دکتر حسین رزمجو

در شماره قبلى نشریه بعثت نامه و شعری از دکتر حسین رزمجو به چاپ رسید كه متأسفانه با اغلاط املائی همراه بود، در اینجا با چاپ مجدد شعر ایشان بابت

اشكال به وجود آمده پوزش مى طلبیم. (سردبیر)
آرمان‌هاى مقدس شهید نواب صفوى و دیگر فدائیان اسلام با شكوفایی انقلاب اسلامى ایران تحقق یافت

- نواب" و فدائیان اسلام" شهید:

گشتند به این آرزو و عزم و امید: تا كاخ ستم خراب و جائز گردد نابود و شود حكومتِ عدل پدید - این آرزوى گرانهای ایشان:

در نهضت انقلاب اسلامیمان:
با رهبری خمینی (ره) آن رهبر دین،

گردید محقق و چو ماهی تابان
- در بهمن سال هفت و پنجاه و سه صد افزون به هزار "گر كنى ش به عدد (۱) خورشیدِ عدالت از افق طالع گشت

با یارى كردگار دانای صمد:
- قصرِ ستم ستمگران ویران شد ظالم، به زباله دان تاریخ، آن شد:

كامروز به جز لعن از او یادی نیست
چون ز آتش خشم ملتی بریان شد!
- "روح شهادی راه حق جاویدان باشد، به سرای آخرت، چون یزدان؛ با فضلِ کریمانه خود روزیشان:
می بخشد و باشند همیشه شادان" (۲)

یا رب تو به روح پرفتوح نواب:

آن مرتبتی عطا بكن تا ابواب:
از رحمتِ بیکرانه ات باز شود

گردد ز زلال بحر جودت سیراب

۱- سال هزارو سیصد و پنجاه و هفت شمسی

۲- تلمیحی ست به مضمون آیات ۱۶۹ و ۱۷۰

سوره مباركه آل عمران ۳/، كه خداوند درباره مقام والا و ابدی شهادی راه حق فرموده است: «وَلَا تَحْسِبَنَّ الَّذِینَ قُتِلُوا فِی سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْیَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ یَرْزُقُونَ فَرَحِینَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ...»

جلد ششم کتاب "ادب فنای

این کتاب در دو بخش و پنج فصل

تنظیم شده است. در بخش نخست به مباحثی کلی در زمینه خاستگاه تنظیم روابط بین الملل و اصول حاکم در این روابط و در بخش دوم، به طور مبسوط به هم‌زیستی مسالمت‌آمیز در حوزه‌های گوناگون دینی و غیر دینی و محورهای این هم‌زیستی و موانع آن پرداخته شده است.

شایان ذکر است دو کتاب فوق‌الذکر توسط نشر اسرا و در تیراژ ۳۰۰۰ نسخه به چاپ رسیده است.

این گزارش می‌افزاید: کتاب "روابط

بین‌الملل در اسلام" نیز به قلم حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی منتشر شد.

این اثر بیشتر به مباحث نظری و مبانی مناسبات اجتماعی در عرصه بین‌الملل از منظر اسلام پرداخته است و بر محورهای اساسی آن روابط همانند فطرت بشری تأکید می‌ورزد. از سوی دیگر به علل و عواملی كه در پندار عده‌ای قانون روابط انسانی در عرصه جهانی است اشاره و علت ناصحیح بودن آن را آشكار می‌كند.

حقیقی آن ذوات مقدس مبرهن و روشن گردد و هم میزان تاثیر و كارآمدی آنان در همه عوالم وجود و شئون هستی دانسته شود.

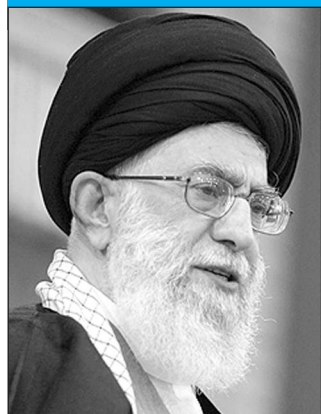
كتاب ادب فنای مقربان نیز كوششی در راستای همین هدف می‌باشد كه در پرتو نوشتارها و گفتارهای حضرت آیت الله جوادی آملی و با بهره‌گیری از آیات قرآن و احادیث معصومین و سخنان عرفا و حكما به شرح و تبیین اسرار و لطایف معنوی این زیارت پرداخته است.

مقربان" تألیف آیت الله جوادی آملی حاوی شرح بر زیارت جامعه کبیره منتشر شد.

زیارت جامعه کبیره یکی از برترین زیاراتی است كه با فقرات بلندش به اوج وجود انمه اطهار (ع) نظر دارد و زمینه معرفت برتر و عرفان كامل تر را فراهم می‌سازد و نیز ادب حضور در فضا و آستان مقربان معصوم (ع) را به زائر می‌آموزد. معارف فراوان، عمیق و گسترده ای در این زیارت نهفته است كه به تشریح و تبیین نیاز دارد تا هم مقام

رهبر معظم انقلاب:

دولت های اسلامی، وحدت مسلمانان و دفاع از حقوق آنان را دنبال کنند

مسلمانان و دفاع از مسئله فلسطین را از اهداف و اولویتها جمهوری اسلامی برشمردند و با یادآوری سخنان و تاکیدات امام خمینی (رض) درباره اتحاد مسلمانان و مسئله فلسطین افزودند: نظام اسلامی، همه مسئولان کشور و ملت بزرگ ایران، به این مسائل اصولی، به عنوان واجب شرعی می نگرند و حرف و سخنانشان یکی بوده و هست.

ایشان، بیداری روزافزون امت اسلام و فریاد ملتها در دفاع از فلسطین را انعکاس بسیار مطلوب حرف حق جمهوری اسلامی در افکار عمومی جهان اسلام دانستند و افزودند: دولتهای اسلامی نیز باید به تاسی از رسول گرامی اسلام، وحدت مسلمانان و دفاع از حقوق آنان را بویژه در مقابله با -غده سرطانی اسرائیل غاصب و حامیانش- دنبال کنند تا به یاری پروردگار متعال، پیشرفت و سعادت دنیوی و اخروی امت اسلامی، امکان پذیر شود.

تفرقه در امت اسلامی اشاره و تاکید کردند: این زورگویان سلطه گر، بخوبی می دانند که اختلاف و دوگانگی، امت اسلامی را از مسئله بسیار مهم فلسطین، منحرف و منصرف می کند، به همین علت به هر وسیله ممکن، آتش -تفرقه قومی، مذهبی و جغرافیایی- را در دلهای شیعه و سنی و پیروان دیگر مذاهب اسلامی شعله ور می کنند.

رهبر انقلاب اسلامی، اتحاد و همدلی را مهمترین نیاز امت بزرگ مسلمان خواندند و با دعوت از دولتها، روشنفکران - علما و فعالان سیاسی - اجتماعی کشورهای اسلامی برای عمل به وظایف وحدت بخش خود افزودند: اگر بیداری اسلامی، گسترده تر و عمیق تر شود و دلهای مسلمانان نزدیکتر گردد، راه تعامل و همکاری و پیشرفت همگانی، گشوده می شود و بسیاری از مشکلات جهان اسلام از جمله مسئله فلسطین حل خواهد شد.

حضرت آیت الله خامنه ای، وجوب -دفاع از سرزمینهای مورد تعرض قرار گرفته اسلامی- را از نکات مورد اتفاق همه مذاهب اسلامی برشمردند و افزودند: با وجود این اتفاق نظر، جهان اسلام متأسفانه تحت تأثیر فریادها و توطئه های آمریکایی ها و انگلیسی ها برای ایجاد تفرقه میان شیعه و سنی و دیگر مذاهب اسلامی، قرار دارد. رهبر انقلاب اسلامی، اتحاد

جهان اسلام، این سوال اساسی را مطرح کردند که چرا مجموعه عظیمی با این خصوصیات، سردرگم و سرگردان است و از مشکلات فراوانی همچون فقر - تبعیض - عقب ماندگی علمی و ضعف فرهنگی رنج می برد و در مقابل زورگویان عالم، قادر به دفاع از حقوق خود نیست؟

رهبر انقلاب اسلامی در اثبات ناتوانی جهان اسلام در دفاع از حقوق مسلمانان به عنوان نمونه به مسئله فلسطین اشاره و خاطرنشان کردند: غصب سرزمین تاریخی و مقدس فلسطین و ظلم و ستم بی پایان و مستمر صهیونیستهای جنایتکار به ملت مظلوم فلسطین، جراحت بزرگی است که پیکره امت اسلامی را بشدت رنج می دهد اما جهان اسلام در مجموع به گونه ای عمل می کند که انگار مسئله فلسطین به او مربوط نیست.

حضرت آیت الله خامنه ای دولت جعلی و صهیونیستی اسرائیل را یک غده سرطانی خطرناک دانستند و افزودند: تنها راه دفاع در مقابل این سرطان مهلک و حامیان، بازگشت به اسلام و محور قرار دادن تعالیم نبی مکرم اسلام است.

ایشان، در تبیین علل ناتوانی جهان اسلام در دفاع از حقوق مسلمانان به تلاش بی وقفه آمریکا، انگلیس و دیگر دشمنان اسلام برای ایجاد اختلاف و

▲ از چپ به راست: آیت الله تسخیری، حجت الاسلام والمسلمین خسروشاهی، آیت الله واعظزاده خراسانی، استاد برهان الدین ربانی در دیدار با رهبری

کشورهای اسلامی نیز در آن حضور داشتند با تبریک میلاد تاریخ ساز و پربرکت -خلاصه فضائل الهی، برگزیده خوبان هستی، حضرت محمد بن عبدالله (ص)- و ولادت -وصی به حق پیامبر و ناشر اسلام ناب محمدی امام جعفر صادق (ع)- افزودند:

شرافتهای انسانی و فضیلتهای اخلاقی بشریت، مدیون ولادت وجود مقدس و نورانی پیامبر در -ظلمات مترام جهل و تباهی و غفلت- است. ایشان، امت اسلامی را بشدت نیازمند تامل، تفکر و درس آموزی از هدایت نورانی پیامبر ختمی مرتبت دانستند و با اشاره به جمعیت عظیم، موقعیت برجسته جغرافیایی، منابع حیاتی و استعدادهای فراوان انسانی

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی، در خجسته میلاد پیامبر -نور و عدالت و رحمت-، خاتم النبیین، حضرت محمد مصطفی (ص) و ولادت صادق آل محمد، امام جعفر صادق (ع) در دیدار مسئولان نظام و قشرهای مختلف مردم، -باز تولید حقایق اسلام و عمل به تعالیم پیامبر خاتم- را نیاز مبرم و اساسی امت اسلامی خواندند و اتحاد پیروان مذاهب مختلف اسلام را عامل حل مشکلات و پیشرفت و تعالی جهان اسلام برشمردند.

به گزارش ایرنا حضرت آیت الله خامنه ای در این دیدار که سران سه قوه، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، میهمانان و علمای شرکت کننده در کنفرانس وحدت اسلامی و سفیران

نگاهی به کتب برگزیده تقریب

جهان اسلام کرده و قرن جدید قرن بیداری جهان اسلام باشد و قدرت مسلمانان در جهان نمود و ظهور پیدا کند.

علاقه مندان برای دریافت آثار برگزیده کتاب سال تقریب می توانند به انتشارات مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در تهران و قم و همچنین در قم به کلبه شروق واقع در ابتدای خیابان صفائیه مراجعه کنند.

عربی باقی بماند بلکه به تمام زبانهای رایج دنیا ترجمه شود.

وی از پژوهشگران و محققان خواست نظرات و پیشنهادات خود را به کمیته تدوین کتاب ارائه کنند تا این اثر ارزشمند، زوایای گوناگون تأثیر پذیری و تأثیر گذاری روابط اسلام و غرب را تبیین نماید.

اثر چهارم ترجمه "وحدت جهان اسلام و چشم انداز آینده" است که به قلم دکتر یحیی رحیم صفوی به رشته تحریر در آمده است.

وی در این باره گفت این کتاب محصول سه سال تحقیق و پژوهش و دوسال تدریس جغرافیا و ژئوپلیتیک جهان اسلام در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری است.

دکتر صفوی افزود: در فصل اول این کتاب به مبانی عقلی و مکتبی وحدت و ضرورت آن در شرایط فعلی جهان اسلام پرداخته ایم، فصل دوم نیز پیرامون عوامل توانمند ساز جهان اسلام برای ایجاد وحدت و فصل سوم درباره عوامل همگرایی مانند امور سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و دفاعی و فصل چهارم به آینده همگرایی و وحدت اختصاص دارد.

وی در پایان گفت: امیدوارم این کتاب کمک هرچند ناچیز به وحدت

اختلافی به این اثر ارزشمند مراجعه کنند.

کتاب سوم "موسوعه تاریخی، العلاقات بین الاسلام والغرب" است که با اشراف دکتر سمیر سلمان استاد دانشگاه لبنان و سردبیر رساله تقریب فرانسوی تدوین شده است.

وی با اشاره به اهمیت تدوین این کتاب گفت: در جریان ارتباطات جهان اسلام دو مسئله سیاسی و فرهنگی دارای اهمیت هستند که در مورد اول یعنی امور سیاسی بسیار تحقیق شده ولی در مورد مسئله دوم یعنی ارتباط فرهنگی و اجتماعی بحث نشده است. وی گفت: خلا بسیار بزرگی در این زمینه وجود داشت و بسیاری از مسایل در پشت آن مخفی بود که با تالیف "موسوعه تاریخ العلاقات بین الاسلام والغرب" بسیاری از ابعاد آن روشن شد.

نویسنده کتاب سال تقریب اظهار داشت: برای تهیه این کتاب یک کمیته علمی بین المللی متشکل از اندیشمندان برجسته جهان اسلام و مستشرقان تشکیل و کار به صورت تخصصی پیگیری شد.

دکتر سلیمان افزود: بعد از پنج سال کار فشرده توانستیم این اثر ارزشمند علمی را منتشر کنیم و معتقدم این محصول ارزشمند نباید تنها به زبان

انجام داده است.

اثر دوم "بدایه المجتهد و نهایه المقتصد" است که به عنوان کامل ترین و بهترین موسوعه فقه مقارن مطرح می باشد، آیت الله واعظ زاده خراسانی در باره این کتاب می گوید: این کتاب در اوایل تأسیس مجمع تقریب مورد توجه قرار گرفت چون نظرات مذاهب اربعه را به خوبی بیان کرده است.

وی افزود: در مرکز تحقیقات مجمع تقریب در طی چند سال فعالیت سعی شد نظرات امامیه نیز در این کتاب اضافه شود و در دو مجلد چاپ شد. وی با اشاره به شخصیت ابن رشد، مولف کتاب، بدایه المجتهد و نهایه المقتصد یاد آور شد: او از یادگارهای تمدن اندلس بود و به علوم مختلف آشنایی داشته است.

رییس سابق مجمع جهانی تقریب ادامه داد: پس از استقبال از این کتاب، در یک کار تیمی و فشرده این اثر فاخر را تحقیق و نظرات امامیه را به طور کامل به آن اضافه کردیم که در هفت جلد منتشر و در آخرین روز کنفرانس وحدت رونمایی شد.

وی این کتاب را از نظر علمی با کتب شیخ انصاری قابل مقایسه دانست و گفت: به دوستان خود در ایران و خارج توصیه می کنم برای مطالعه متقن

پنجمین همایش کتاب سال تقریب با رونمایی از چهار اثر ارزشمند در روز پایانی بیست و سومین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی برگزار شد. این آثار که در چهار موضوع تفسیر، فقه مقارن، تاریخ و ژئوپلیتیک جهان اسلام تدوین شده اند، به ترتیب به آیت الله تسخیری، ابن رشد از علمای قرن ششم، دکتر سمیر سلیمان از لبنان و دکتر یحیی رحیم صفوی تعلق دارند.

اثر اول یعنی "المختصر المفید"، تفسیر قرآن مجید محصول سی سال تلاش آیت الله تسخیری و حاوی برداشت های ایشان از سلسله دروس شهید آیت الله سید محمد باقر صدر است.

حجت الاسلام سعید نعمانی که همکاری تنگاتنگی در تالیف این اثر داشته در این باره می گوید: شهید صدر دارای یک دقت بی نظیر فکری و علمی بود، ایشان اکثر کتاب های خود را در سن ۲۶ سالگی نوشته و در حالیکه امید داشتیم با استفاده از محضر ایشان افق های جدید در علوم حوزوی بگشاییم ایشان را از ما گرفتند.

استاد حوزه علمیه نجف افزود: این کتاب حاوی نکات مفید و حایز اهمیتی در زمینه تفسیر قرآن می باشد و آیت الله تسخیری برای تالیف آن تلاش فراوانی

بعثت

نشریه مرکز بررسیهای اسلامی
دو هفته نامه سیاسی، اجتماعی، فرهنگی

صاحب امتیاز و مدیرمسئول:

سید هادی خسروشاهی

سردبیر:

سید محمود خسروشاهی

دفتر مرکزی:

قم: خیابان شهدا (صفائیه) نبش ممتاز

تلفکس: ۷۷۴۱۴۲۳

صندوق پستی: ۱۳۶

لیتوگرافی: سپهر اسکنر چاپ: سپهر

پست الکترونیکی:

Besatonline@gmail.com